

Univerzita Pardubice
Fakulta Ekonomicko-správní

Daňová exekuce
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Ivana Drunecká**
Osobní číslo: **E22376**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Finanční správa**
Téma práce: **Daňová exekuce**
Zadávající katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je rozebrat daňovou exekuci a porovnat ji s exekucí klasickou.

Osnova:

- Definice základních pojmů s exekucí souvisejících.
- Rozbor specifik daňové exekuce.
- Komparace daňové a klasické exekuce.
- Porovnání daňových exekucí ve vybraných krajích.
- Finanční gramotnost obyvatelstva ČR.
- Opatření a iniciativy na zlepšení finanční gramotnosti.
- Shrnutí a vyhodnocení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BREBURDA, Jan. Exekuce srážkami ze mzdy. 11. aktualizované. ANAG, únor 2023. ISBN 978-80-7554-382-0.
LICHNOVSKÝ, Ondřej; KAJNAR, Tomáš Kajnar; KAJNAROVÁ, Jitka Kajnarová a RYDVAL, Tomáš. Průvodce daňovým řízením se vzory podání. Praha: C.H.Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-861-0.
SVOBODA, Karel. Zastavení exekuce. Druhé vydání. Praha: C.H.Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-894-8.
SVOBODA, Karel. Exekuční řízení. Civilní proces z pohledu účastníka. Praha: C.H.Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-802-3.
VALOUCH, Petr; MÁLEK, Petr a OŠKRDALOVÁ, Gabriela. Osobní finance. Masarykova univerzita, 2016. ISBN 9788021081789, 8021081783.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Barbora Kovářová**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2025**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2024

Prohlašuji:

Práci s názvem Daňová exekuce jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle ustanovení § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Berou na vědomí, že v souladu s ustanovením § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 25. března 2025

Ivana Drunecká v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji, JUDr. Barboře Kovářové, vedoucí bakalářské práce, za její odbornou pomoc, cenné rady a připomínky, které mi byly velkým přínosem při vypracování této práce. Dále děkuji všem respondentům za účast v dotazníkovém šetření. V neposlední řadě děkuji svému příteli a rodině za jejich trpělivost a podporu během celého studia.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu daňového systému v České republice, od jeho základních prvků, jako jsou druhy daní, daňové řízení a daňová kontrola až po samotný proces daňové exekuce. Praktická část se zabývá porovnáním daňové exekuce mezi Pardubickým krajem a krajem Vysočina a současně bere v úvahu dopady pandemie COVID – 19. na vymáhání daňových nedoplatků. Dále se práce soustředí na finanční gramotnost obyvatel České republiky, kterou zkoumá prostřednictvím dotazníkového šetření a navrhuje opatření pro její zlepšení.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Daň; daňová exekuce; exekuce; daňový nedoplatek; daňový řád

TITLE

Tax execution

ANNOTATION

This bachelor's thesis focuses on the analysis of the tax system in the Czech Republic, covering its basic elements, such as types of taxes, tax proceedings, and tax control, as well the process of tax enforcement. The practical part deals with a comparison of tax enforcement between the Pardubice Region and the Vysočina Region, while also taking into account the impacts of the COVID-19 pandemic on the recovery of tax arrears. Furthermore, the thesis concentrates on the financial literacy of the population of the Czech Republic, which is examined through a questionnaire survey and proposes measures for its improvement.

KEYWORDS:

Tax; tax execution; execution; tax arrears; Rules of Tax Procedure

OBSAH

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK	9
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	10
ÚVOD	11
1 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ	12
1.1 Druhy daní	13
1.1.1 Přímé daně	13
1.1.1.1 Důchodové daně	13
1.1.1.2 Majetkové daně	14
1.1.2 Nepřímé daně	16
1.1.2.1 Daň z přidané hodnoty	16
1.1.2.2 Spotřební daň	17
1.2 Exekuce	18
1.3 Daňový nedoplatek	20
1.4 Zúčastněné subjekty na správě daní	20
2 DAŇOVÉ ŘÍZENÍ	22
2.1 Podání a jeho náležitosti	22
2.1.1 Řádné daňové tvrzení	23
2.1.2 Opravné daňové přiznání	23
2.1.3 Dodatečné daňové přiznání	24
2.2 Daňová kontrola	24
2.2.1 Povinnosti daňového subjektu	25
2.2.2 Práva daňového subjektu	26
2.3 Rozhodnutí správce daně a jeho povinné náležitosti	26
2.3.1 Výrok	26
2.3.2 Odůvodnění	27
2.3.3 Poučení	27
3 DAŇOVÁ EXEKUCE	28
3.1 Právní úprava	28
3.2 Komparace exekuce a daňové exekuce	28
3.3 Vymáhání daňových nedoplatků	29
3.3.1 Proces vymáhání daňových nedoplatků	29
3.4 Vyhledávací činnost správce daně	30

3.5	Zajišťovací činnost správce daně.....	30
3.6	Exekuční titul.....	31
3.7	Metody vymáhání daňových nedoplatků.....	32
3.7.1	Daňová exekuce srážkami ze mzdy.....	32
3.7.2	Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb	33
3.7.3	Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky	34
3.7.4	Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv.....	35
3.7.5	Daňová exekuce prodejem movitých věcí.....	36
3.7.6	Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí	37
3.8	Náklady spojené s vymáháním daňových nedoplatků.....	37
4	ANALÝZA DAŇOVÉ EXEKUCE VE VYBRANÝCH KRAJÍCH.....	38
4.1	Struktura praktické části	38
4.2	Charakteristika vybraných krajů.....	39
4.3	Dopady pandemie COVID – 19 na daňovou exekuci.....	40
4.4	Grafické znázornění DE.....	41
4.4.1	Grafické znázornění DE podle způsobu provedení	48
4.5	Shrnutí.....	54
5	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	55
5.1	Průběh výzkumného šetření.....	55
5.2	Zpracování získaných dat	55
5.3	Grafické znázornění výsledků výzkumného šetření	56
5.4	Shrnutí dotazníkového šetření	68
5.5	Navrhovaná opatření na zlepšení finanční gramotnosti.....	72
	ZÁVĚR	75
	POUŽITÁ LITERATURA	78
	SEZNAM PŘÍLOH.....	81

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Graf 1: Počet PO s nařízenou DE v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina	42
Graf 2: Počet FO s nařízenou daňovou exekucí v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina	43
Graf 3: Celkový počet nařízených a ukončených daňových exekucí v letech 2016 až 2023 ve všech krajích ČR.....	44
Graf 4: Počet PO s ukončenou daňovou exekucí v období let 2016 až 2020 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina.....	46
Graf 5: Počet FO s ukončenou daňovou exekucí v období let 2016 až 2020 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina.....	47
Graf 6: Daňová exekuce srážkami ze mzdy.....	48
Graf 7: Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele poskytovatelé platebních služeb.....	49
Graf 8: Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky	50
Graf 9: Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv	51
Graf 10: Daňová exekuce prodejem movitých věcí.....	52
Graf 11: Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí.....	53
Graf 12: Věková struktura respondentů.....	56
Graf 13: Nejvyšší dosažené vzdělání.....	57
Graf 14: Sebehodnocení informovanosti v oblasti daňových předpisů a exekucí.....	58
Graf 15: Povědomí o daňové exekuci.....	59
Graf 16: Osobní zkušenosti s daňovou exekucí.....	60
Graf 17: Povědomí o exekučním příkazu v rámci DE.....	61
Graf 18: Možnosti obrany proti daňové exekuci	62
Graf 19: Způsoby provedení daňové exekuce	63
Graf 20: Využití odborné pomoci při DE	65
Graf 21: Možnosti zahájení DE bez předchozí výzvy	66
Graf 22: Návrhy na zlepšení informovanosti o DE	67
Tabulka 1: Způsoby provedení daňové exekuce.....	63

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

DŘ	zákon č. 280/2004 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
NOZ	zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník,
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
SŘ	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
ZODNV	zákon č. 338/1992 Sb., zákon o nemovitých věcech
ZODP	zákon č. 586/1992 Sb., zákon o dani z příjmů
ZODPH	zákon č. č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty
ZODS	zákon č. 16/1993 Sb., zákon o dani silniční
ZOSD	zákon č. 353/2003 Sb., zákon o spotřebních daních
ZK	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
ČR	Česká republika
FO	fyzická osoba
FÚ	finanční úřad
DE	daňová exekuce
DK	daňová kontrola
DPH	daň z přidané hodnoty
GFŘ	Generální finanční ředitelství ČR
Např.	například
PO	právnícká osoba
SE	soudní exekuce
Sb.	Sbírka zákonů

ÚVOD

Pro svoji bakalářskou práci jsem zvolila téma týkající se daňové exekuce. Toto téma jsem vybrala s ohledem na svůj současný studijní obor Finanční správa, který se zaměřuje na otázky související s hospodařením a správou veřejných financí.

Struktura bakalářské práce je rozdělena do dvou hlavních částí – teoretické a praktické. Každá z těchto částí je dále členěna do jednotlivých kapitol, které systematicky analyzují problematiku daňové exekuce.

Teoretická část práce nejprve vymezuje základní pojmy daňového systému, včetně definice daně, daňového nedoplatku a subjektů podílejících se na správě daní. Následující část se zaměřuje na strukturu daňového systému v ČR a detailně popisuje daňové řízení, včetně různých typů podání a průběhu daňové kontroly, s důrazem na práva a povinnosti daňových subjektů a klíčové fáze rozhodovacího procesu. Poslední kapitola se soustředí na daňovou exekuci, její právní úpravu a samotný proces vymáhání daňových nedoplatků. Pozornost je věnována vyhledávací a zajišťovací činnosti správce daně, metodám vymáhání daňových nedoplatků a nákladům spojeným s tímto procesem. Součástí je také komparace daňové exekuce a klasické exekuce, kde jsou porovnávány rozdíly v právní úpravě či postupech, které činí daňovou exekuci odlišnou od standardního exekučního řízení.

Praktická část se skládá ze 4 vzájemně propojených částí, které poskytují ucelený pohled na problematiku daňových exekucí. První část je věnována analýze statistických údajů, které byly poskytnuty Generálním finančním ředitelstvím ČR a týkají se počtu nařízených a ukončených daňových exekucí v období 2016–2023. Druhá část obsahuje kvantitativní výzkum realizovaný pomocí anonymního dotazníkového šetření. Třetí část se zabývá zpracováním výsledků dotazníkového šetření a jejich interpretací. Součástí je také posouzení finanční gramotnosti respondentů. Čtvrtá část představí návrhy na opatření ke zlepšení finanční gramotnosti a posílení informovanosti o možnostech řešení daňových exekucí.

Cílem této bakalářské práce je provést porovnání daňové exekuce s klasickou exekucí, objasnit mechanismy vzniku daňové exekuce, její správu, pravomoci a odpovědnosti spojené s výkonem exekuční činnosti. Tato práce je koncipována jako základní příručka pro všechny, kdo se chtějí zorientovat v oblasti daňových exekucí a základů ekonomie. Na závěr práce vyhodnotím získané údaje, poukážu na problematické aspekty současného procesu daňové exekuce a nabídnu návrhy na jejich zlepšení.

1 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Daňová problematika je velice obsáhlá. Ve své práci se zaměřím na základní vysvětlení problematiky, které čtenáři poskytnou obecný přehled o hlavních tématech daňové oblasti.

Daně představují nedílnou součást finančního systému a ovlivňují každého z nás. Jsou často vnímány jako nepřítel našich financí a jejich placení bývá spojeno s nepříjemnými pocity. (ŠVARCOVÁ, 2017)

Daň se charakterizuje jako pravidelná platba zákonem stanovená, opakující se, nedobrovolná ale povinná vybíraná správci daně od fyzických osob (dále jen „FO“) a od právnických osob (dále jen „PO“) ve prospěch veřejných rozpočtů. (SYROVÁTKOVÁ, 2024) Představují jeden z nejdůležitějších nástrojů veřejných financí, kterými stát získává prostředky na financování svých aktivit a poskytování veřejných služeb a veřejných činností.

Jak autoři zmiňují na str. 49, kde ve svém díle uvádějí, že „*Veřejným programem je i pořízení investice ve veřejném sektoru. Jde o posouzení, který projekt (či alternativa) s minimálními náklady povede k maximálnímu užitku. Důležité je vyhodnotit způsob financování investice na základě rozpočtu projektu, druhy dostupných finančních zdrojů, vyhodnotit možnost využít návratné finanční prostředky a schopnost v budoucnu splácet dluh.*“ (PEKOVÁ, 2012, str. 40)

Stát vymáhá daně od různých subjektů včetně podniků, organizací, domácností, jednotlivců, a to jak tuzemských, tak zahraničních. Tyto finanční prostředky nejsou účelově vázány. Mohou být použity na jakýkoliv účel, aniž by plátce měl možnost ovlivnit jejich použití. Další charakteristikou daní je jejich nenávratnost, spočívající v tom, že poplatník nemá nárok na žádnou protihodnotu. S daněmi je také spojena neekvivalentnost, tedy skutečnost, že za odvedenou daň plátcem nenáleží žádná přímá protislužba. (SYROVÁTKOVÁ, 2024)

Autor v díle podotýká, že: „*Daně, které zaplatíme do státního rozpočtu, už nedostaneme zpátky. Sociální dávky, které dostaneme ze státního rozpočtu, nemusíme vracet. Tyto vztahy zároveň většinou upravují zákony (např. daňové). Není ekvivalence mezi tím, co zaplatíme na daních do státního rozpočtu, a co dostaneme např. formou sociálních dávek ze státního rozpočtu nebo formou veřejných statků.*“ (PEKOVÁ, PILNÝ, JETMAR, 2008 str. 212).

1.1 Druhy daní

Daňový systém zahrnuje různé typy daní, které se liší způsobem uplatnění a rozložením daňové zátěže mezi poplatníky, spotřebitele nebo obě skupiny současně. *„Jedno z nejzákladnějších rozlišení daní je podle vazby daně na důchod poplatníka na daně přímé a nepřímé.“* (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024 str. 295)

1.1.1 Přímé daně

Přímé daně jsou základní součástí daňového systému, zaměřují se na konkrétní subjekty, které nesou daňovou zátěž přímo, bez možnosti jejího přenesení na jiné osoby. V České republice (dále jen „ČR“) se přímé daně dělí na dvě hlavní kategorie: daně důchodového typu a daně majetkového typu. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024)

1.1.1.1 Důchodové daně

Daně důchodového typu, známé také jako daně z příjmů, jsou v ČR upraveny Zákonem o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. (dále jen „ZODP“). Tento zákon upravuje zejména pravidla pro určení základu daně, sazby daně, podmínky pro osvobození od daně včetně daňových zvýhodnění či postupy pro podání daňového přiznání. Daně důchodového typu zahrnují dvě základní skupiny: daně z příjmů FO a daně z příjmů PO. Každá z těchto skupin má své specifické vlastnosti a funkci v rámci daňového systému. (ŠVARCOVÁ, 2017)

První skupinou je daň z příjmů FO, která je upravena v první části ZODP (ustanovení §2 - ustanovení §16b). *„Daň z příjmů je univerzální daň, již podléhají veškeré zdanitelné příjmy jednotlivce. Požaduje se po ní, aby byla prostředkem redistribuce důchodů od bohatších k sociálně potřebným, a zároveň má ovlivňovat chování poplatníka žádoucím směrem.“* (VANČUROVÁ, LÁCHOVÁ, KLAZAR a kol., 2015, str. 58)

Tato daň se vztahuje na různé druhy příjmů FO, jako jsou příjmy ze závislé činnosti (§6 ZODP), příjmy ze samostatné činnosti (§7 ZODP), příjmy z kapitálového majetku (§8 ZODP), příjmy z nájmu (§9 ZODP) a ostatní příjmy (§10 ZODP).

Základ daně stanovený v § 5 ZODP se určuje jako rozdíl mezi příjmy a výdaji prokazatelně vynaloženými na jejich dosažení, zajištění a udržení. Sazba daně je progresivní, to znamená, že jednotlivci s vyššími příjmy platí daň s vyšší sazbou. *„Je určena procentem, které se zvyšujícím základem daně stoupá.“* (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024, str. 305) Progresivní sazba daně se zaměřuje na snížení ekonomických nesrovnalostí ve společnosti a podporu redistribuce bohatství. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024)

Platby se provádějí za příslušné zdaňovací období. Na základě ustanovení § 16b ZODP je obvykle tímto obdobím kalendářní rok, to platí pro FO i PO, jak vyplývá z ustanovení § 21a) ZODP. Zdaňovacím obdobím může být i hospodářský rok, pokud jsou splněny zákonem stanovené podmínky, a tento rok se může lišit od kalendářního roku.

Po skončení zdaňovacího období je poplatník povinen podat daňové přiznání za předešlý rok a uhradit vypočtenou daň. V souladu s ustanovením § 136 odst. 1 a 2 DŘ, má podnikatel možnost podat přiznání osobně do tří měsíců po skončení zdaňovacího období. Pokud je přiznání podáno elektronicky, tato lhůta se prodlužuje na čtyři měsíce. V případě, že daňové přiznání zpracovává daňový poradce, lhůta se prodlužuje na šest měsíců.

Druhou skupinou důchodových daní tvoří daň z příjmů PO, která je definována ve druhé části ZODP, konkrétně v ustanoveních § 17 - §21a a zahrnuje např. PO, organizační složky státu, podílové fondy apod.

Základ daně je uveden v ustanovení § 20 ZODP, který také stanovuje položky, které snižují základ daně. Tento základ se určuje jako rozdíl mezi příjmy a výdaji, respektive náklady, které byly vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Do základu daně se nezahrnují osvobozené příjmy od daně, příjmy, které nejsou předmětem daně podle zákona a příjmy podléhající srážkové dani. Sazba daně pro rok 2025 činí 21 %. Daň se určí ze základu daně po odečtení příslušných položek, zaokrouhleného dolů na celé tisíce korun a následně se na takto upravený základ aplikuje sazba.

Zdaňovacím obdobím může být různé časové rozmezí v závislosti na konkrétních podmínkách subjektů. Nejčastěji se jedná o kalendářní či hospodářský rok, avšak v případě fúzí či rozdělení obchodních korporací se zdaňovací období může odvíjet od rozhodne dne těchto změn. Existuje také možnost stanovení účetního období delšího než 12 po sobě jdoucích měsíců, pokud to zákon umožňuje a jsou splněny příslušné podmínky. Lhůta pro podání daňového přiznání k dani z příjmů PO je shodná s lhůtou stanovenou pro daň z příjmů FO. Daň uvedená v daňovém přiznání je splatná ke dni uplynutí lhůty pro jeho podání. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024)

1.1.1.2 Majetkové daně

Majetkové daně se soustředí na vlastnictví a užívání různých typů majetku FO či PO. Mezi hlavní typy těchto daní patří daň z nemovitých věcí a daň silniční. (ŠVARCOVÁ, 2017)

Daň z nemovitých věcí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., (dále jen: „ZODNV“). Tato daň se dělí na daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. Každá daň má svoje vlastní sazby

i základ výpočtu daně. Daň z nemovitých věcí je jednorázová a vztahuje se na specifické situace, jako jsou dědictví, darování či prodej nemovitosti. Daň z nemovitých věcí do 5 000 Kč je splatná najednou do 31. května 2025. U částky přesahující 5 000 Kč platí: pro poplatníky, kteří se zabývají zemědělskou výrobou a chovem ryb je splatná do 31. srpna a do 30 listopadu. Ostatní poplatníci mají splatnost této daně stanovenou na 31. května a 30 listopadu. Daňové přiznání je nutné podat do 31. ledna následujícího roku po vzniku daňové povinnosti. (SLUTO, 2025)

První složkou daně z nemovitých věcí je daň z pozemků. Tato daň se uplatňuje na pozemky, které jsou ve vlastnictví FO a PO. Podle ustanovení § 2 odst. 1 ZODNV se zdanění vztahuje na všechny druhy pozemků, které se nachází na území ČR a jsou zapsány v katastru nemovitostí. V souladu s ustanovením § 2 odst. 2 ZODNV jsou vymezeny případy, které nejsou zahrnuty do předmětu této daně. Mezi tyto případy patří pozemky, které jsou zastavěny zdanitelnými stavbami, lesní pozemky s ochrannými lesy, vodní plochy, pozemky určené pro státní obranu, pozemky ve spoluvlastnictví či související se zdanitelnými jednotkami nacházejícími se v bytových domech. Osvobození od daně se řídí ustanovení § 9 ZODNV a zahrnuje různé kategorie pozemku. Patří sem např. pozemky vlastněné ČR, pozemky užívané diplomaty a mezinárodními organizacemi, dále školy, knihovny, archivy, nemocnice, muzea či galerie atd.

Poplatníkem daně je zpravidla vlastník dané nemovitosti, nicméně v určitých situacích může být poplatníkem také nájemce, pachtýř či jiný uživatel majetku. Základ daně z pozemku se určuje podle výměry pozemku vyjádřené v m². V ustanovení § 5 ZODN se uvádí výpočty základu daně, které se mohou lišit v závislosti na typu pozemku a jeho využití. (KOUBOVSKÝ, NOVOTNÁ, 2022)

Druhou složkou této daně je daň ze staveb a jednotek. Tato daň se vztahuje na různé typy staveb, jako jsou obytné budovy, průmyslové objekty, garáže či jiné konstrukce, které mají trvalou povahu. Ustanovení § 7 ZODNV stanoví že, předmětem daně jsou dokončené a užívané zdanitelné stavby, které se nacházejí na území ČR. Tyto stavby a zařízení jsou ve vlastnictví FO či PO. Podle ustanovení § 10 ZODNV udává, že základ daně ze staveb se určuje na základě zastavěné plochy vyjádřené v m². Výše daně se liší v závislosti na druhu a účelu stavby.

Poslední složkou majetkových daní je daň silniční, která je upravena v zákoně č. 16/1993 Sb. o dani silniční (dále jen „ZODS). Na základě ustanovení § 2 ZODS se tato daň vztahuje na motorová vozidla a jejich přírůbky registrované v ČR, pokud jsou používány k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti. § 4 ZODS říká, že poplatníkem daně je

osoba, která vlastní, užívá nebo má ve vlastnictví motorové vozidlo, které je zapsané v technickém průkazu. Výše daně je uvedeno v ustanovení § 5 ZODS a závisí na druhu vozidla, objemu motoru (u osobních vozidel), hmotnosti (u nákladních vozidel) a počtu náprav. Jak je stanoveno v ustanovení § 15 ZODS je nutné podat daňové přiznání nejpozději do 31. ledna kalendářního roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období a tato daň se platí ve čtyřech čtvrtletních zálohách (k 15. dubnu, 15. červenci, 15. říjnu a 15. prosinci) během roku.

1.1.2 Nepřímé daně

Nepřímé daně jsou typem daní, které se vybírají nepřímo prostřednictvím prodeje zboží a služeb, a jejich daňovým poplatníkem je konečný spotřebitel. Na rozdíl od přímých daní, které jsou placeny přímo jednotlivci nebo firmami, jsou nepřímé daně pro poplatníka méně viditelné, neboť jsou zahrnuty v ceně produktu nebo služeb. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024)

Neznámějšími formami nepřímých daní v ČR jsou daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), spotřební daň a ekologické daně. Tyto daně jsou upraveny zákonem č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty (dále jen ZODPH) a zákonem č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních (dále jen „ZOSD“).

1.1.2.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je nejvýznamnější nepřímá daň, u níž daňovou povinnost plní jiný subjekt, než který skutečně nese ekonomické zatížení daně. Tato daň je odváděna osobou, která není konečným spotřebitelem, ale která tuto daň přenáší na spotřebitele v ceně zboží nebo služeb. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024)

Od 1. ledna 2024 platí v ČR dvě sazby DPH. Základní sazba DPH zůstává ve výši 21 % zatímco dřívější snížené sazby (10 % a 15 %) byly sloučeny do jedné snížené sazby ve výši 12 %.

Základní sazba se vztahuje na většinu produktů a služeb, které v ZODPH nejsou zařazeny do snížené sazby, např. na balenou kojeneckou vodu, dětské pleny, točené alkalické pivo, kadeřnictví a holičství, oprava jízdních kol či opravy obuvi nebo kožených výrobků.

Zatímco snížená sazba je uplatňována např. na potraviny prodávané v obchodech (kamenných nebo dodané na základě objednávky v e – shopu) tak i jídlo, které je prodávané v restauracích či stáncích, dále na nápoje jako pitnou vodu, neochucenou kohoutkovou vodu, mléko, kysané mléčné výrobky, krmivo pro zvířata včetně živých zvířat, také noviny, časopisy

a periodiky a co se týká služeb do této skupiny můžeme zařadit ubytovací služby, sociální či domácí péči o děti, staré, nemocné nebo zdravotně postižené lidi. (KONEČNÁ, 2024)

„Obecně se dá říci, že zvyšování sazeb nepřímých daní a růstu jejich podílů na daňovém výnosu vede k přesunu daňového břemena na spotřebitele, zatímco růst přímých daní znamená omezování disponibilních finančních zdrojů podnikatelů“. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024 str. 360)

Podle ustanovení § 99 a) ZODPH se za zdaňovací období považuje kalendářní měsíc, plátce však může požádat o čtvrtletní zdaňovací období, pokud splní následující podmínky uvedené v tomto paragrafu: *„jeho obrat v tuzemsku za bezprostředně předcházející kalendářní rok nepřesáhl 15 milionů korun, není nespolehlivým plátcem, není skupinou a změnu zdaňovacího období oznámí správci dani do konce ledna příslušného kalendářního roku.“*

Daň je splatná ve lhůtě, která je shodná s lhůtou pro podání daňového přiznání, tzn. do konce kalendářního měsíce (obvykle do 25. dne) následujícího po skončení zdaňovacího období. Podává se buď měsíčně nebo čtvrtletně v závislosti na tom, jestli plátce splní požadované podmínky. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024)

Daňové přiznání je upraveno v ustanovení § 101 ZODPH. Toto přiznání má povinnost podat plátce, identifikovaná osoba a také osoba, které vznikla povinnost přiznat daň uvedenou na vystaveném dokladu. Toto přiznání musí být podáno do 25 dnů po uplynutí kalendářního měsíce, ve kterém byl daný doklad vystaven. Lhůty pro podání daňového přiznání nelze prodloužit. Plátce je povinen podat daňové přiznání i v případě, že mu nevznikla povinnost daň přiznat. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024)

1.1.2.2 Spotřební daň

Podle ustanovení § 1 ZOSD se spotřební daň uplatňuje na specifické produkty jako jsou minerální oleje, líh, alkohol či tabákové výrobky. Spotřební daně jsou zaváděny z důvodu zvýšení státních příjmů a zároveň slouží jako prostředek k regulaci spotřeby určitých výrobků. (ŠVARCOVÁ, 2017)

Sazby jsou pevně stanoveny pro každý druh zboží a nejsou závislé na ceně výrobků, např. na pohonné hmoty se uplatňuje sazba podle litru, na tabák podle množství tabáku a na alkohol podle objemu čistého alkoholu. (TOMÍČEK, KOTENOVÁ, PETROVÁ, 2023)

Za zdaňovací období se podle ustanovení § 17 ZOSD považuje kalendářní měsíc. Daňové přiznání se podle ustanovení § 18 odst. 1 ZOSD podává za každou daň samostatně a termín

pro podání přiznání je stanoven na 25. den po skončení zdaňovacího období a je shodný s termínem splatnosti daně. Pokud je daňový subjekt již plátcem určité spotřební daně, ale v daném zdaňovacím období nevznikla povinnost přiznat a zaplatit daň, musí tuto skutečnost sdělit celnímu úřadu. V takovém případě není nutné podávat daňové přiznání, stačí prosté sdělení bez použití předepsaného formuláře. (TOMÍČEK, KOTENOVÁ, PETROVÁ, 2023)

1.2 Exekuce

Pojem exekuce není v českém právním řádu definován jediným konkrétním paragrafem. Pokud vycházíme z obecného výkladu: *„Exekuce je soudně vynucené splacení dluhů. Při exekuci se vymáhá peněžitá částka od povinného (tedy dlužníka) pro oprávněného (neboli věřitele). Exekuci zahajuje soud, a to tím že jejím výkonem pověří soudního exekutora.“* (Člověk v tísni, 2024)

V rámci exekučního řízení je od povinného vymáhána dlužná částka ve prospěch oprávněného. Věřitel je povinen předložit veškeré nezbytné dokumenty. Exekutor není oprávněn zjišťovat majetkové poměry dlužníka před vydáním soudního pověření k zahájení exekučního řízení. Soud exekuci nařizuje a jejím provedením pověřuje soudního exekutora, který po obdržení pověření získává zákonné oprávnění k realizaci exekuce. V průběhu exekučního řízení exekutor kontaktuje bankovní instituce, zaměstnavatele, katastr nemovitostí a další subjekty, které jsou povinny poskytnout požadované informace. Údaje o zahájení exekuce jsou zaznamenány v neveřejném rejstříku exekucí spravovaného Ministerstvem spravedlnosti ČR, který je přístupný pouze soudcům a exekutorům. (Česká bankovní asociace, 2021)

Po zahájení exekuce je exekutor povinen nejpozději do 15 dnů informovat dlužníka o svém pověření a vyzvat jej k dobrovolnému uhrazení dluhu do 30 dnů od doručení této výzvy. Celková dlužná částka zahrnuje nejen samotný dluh a příslušné úroky, ale také náklady spojené s exekučním řízením a výdaje věřitele např. za právní služby. (Česká bankovní asociace, 2021)

„Po doručení usnesení o nařízení exekuce nesmí povinný nakládat se svým majetkem včetně nemovitostí a majetku patřícího do společného jmění manželů, s výjimkou běžné obchodní činnosti, uspokojování základních životních potřeb, udržování a správy majetku.“ (VALOUCH, MÁLEK, OŠKRDALOVÁ, 2016 str. 175)

Během exekučního řízení není možné právoplatně převádět ani zatěžovat majetek. Pokud dlužník v této lhůtě uhradí svůj dluh včetně úroků a snížených nákladů, exekuce bude zastavena. (Česká bankovní asociace, 2021)

Odvolání proti usnesení o nařízení exekuce je možné, ale lze v něm uplatnit pouze námitky týkající se samotného nařízení, např. pokud byl dluh již splacen nebo došlo k nesprávné identifikaci povinného. Soud se jinými námitkami zabývat nebude a exekuci potvrdí. Podání odvolání nemá odkladný účinek, to znamená, že exekutor může pokračovat v řízení - zablokovaný účet a srážky ze mzdy zůstávají v platnosti, zabavený majetek nebude do rozhodnutí soudu prodán. Další možností, jak exekuci dočasně pozdržet, je vznést námitku podjatosti exekutora, která však musí být řádně odůvodněna. Pokud soud námitce vyhoví, jmenuje jiného exekutora. (VALOUCH, MÁLEK, OŠKRDALOVÁ, 2016)

„Exekutor je povinen provádět jednotlivé exekuce v pořadí, v jakém mu byla doručena usnesení o nařízení exekuce. Od exekuce může upustit jen za předpokladu, že povinný dobrovolně splnil to, co mu ukládá exekuční titul a uhradí náklady exekuce. Upuštění od provedení exekuce pak musí písemně oznámit soudu a těm, kterým se doručuje usnesení o nařízení exekuce.“ (VALOUCH, MÁLEK, OŠKRDALOVÁ, 2016 str. 175)

Jakmile je exekuce nařízena, exekutor určí vhodný postup jejího provedení a rozhodne, zda vydá či zruší exekuční příkaz vztahující se k danému majetku. Při volbě konkrétního postupu exekutor zohledňuje zásady přiměřenosti a priority u peněžních dluhů. To znamená, že exekutor volí takový postup, který je vhodný a úměrný výši dluhu. Pokud se ukáže, že původní způsob není účinný, přistupuje k dalším alternativním opatřením. (VALOUCH, MÁLEK, OŠKRDALOVÁ, 2016)

Exekuce peněžitého dluhu může být realizována prostřednictvím srážek ze mzdy, příkázáním pohledávky, zřízením exekutorského zástavního práva nebo správou nemovitosti. V případě, že tyto metody nejsou dostatečné, může být zahájen prodej movitého či nemovitého majetku.

Po zajištění majetku dlužníka exekutor vydá exekuční příkaz k provedení exekuce, který zahrnuje zákaz nakládání s postiženým majetkem. Tento zákaz se vztahuje i na třetí strany, jako jsou např. banky, které musí zablokovat finanční prostředky na účtu dlužníka. Exekutor je povinen ponechat dlužníkovi částku odpovídající životnímu minimu a normativním nákladům na bydlení, to mu umožní pokrýt základní životní potřeby, včetně potřeb jeho rodiny. Proti exekučnímu příkazu není možné podat opravné prostředky. (Česká bankovní asociace, 2021)

Nejčastější exekuce jsou prováděné soudní cestou prostřednictvím soudních exekutorů. Tato exekuce se řídí zákonem č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti. Subsidiárním použitím je zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „OSŘ“). Dalším typem jsou exekuce vykonávané správními úřady, které se řídí zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem (dále jen „SŘ“), který nabyl účinností od 1.1. 2006.

Poslední skupinou jsou daňové exekuce vykonávané finančními úřady, které se řídí zákonem, č. 280/2009 Sb. daňový řád (dále jen „DŘ“), na které se podrobněji zaměřím v následujících kapitolách. Všechny uvedené zákony jsou ve znění pozdějších předpisů.

1.3 Daňový nedoplatek

Daňové nedoplatky představují zásadní problém pro efektivní fungování státního rozpočtu a financování veřejných služeb. Pokud daňoví poplatníci neplní své zákonné povinnosti, ať už tím, že daně neplatí včas nebo vůbec, vzniká deficit, který stát musí pokrýt jinými peněžními prostředky. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024)

Nejlepší vizí každého věřitele je, aby všechny půjčené peněžní prostředky mu byly řádně a včas zaplacený. Není-li tomu, je věřitel nucen tyto prostředky vymáhat právní cestou. Lepším řešením je, když dlužník okamžitě uhradí dlužnou částku nebo se dohodne s exekutorem na splátkovém kalendáři, aby byl dluh splacen do dohodnutého termínu. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024)

Autor v díle zmiňuje, že: „*Výše nedoplatku (daně a příslušenství) není statická, naopak se mění s časem, a to buď díky aktivitě daňového subjektu (úhrada části či celé výše nedoplatku), díky aktivitě správce (za pomoci způsobu vymáhání nedoplatku daní), či díky prostému plynutí času (narůstání úroků z prodlení).*“ (LICHNOVSKÝ a kol., 2021 str. 660).

Vzhledem k tomu, že daně tvoří základní příjmovou položku státu, je nezbytné mít účinné nástroje pro jejich vymáhání.

1.4 Zúčastněné subjekty na správě daní

Podle ustanovení § 2 ZODP jsou specifikovány subjekty, které mají povinnost platit daně. Tyto daně jsou vybírány na základě určitého objektu, který může zahrnovat majetek, příjem nebo jiný předmět, který podléhá zdanění. Při daňové exekuci se oprávněnou osobou stává ten, jehož pohledávka je v rámci řízení vymáhána, což zpravidla bývá finanční úřad (dále jen „FÚ“) nebo jiný správce daně. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024)

V rámci daňového systému rozlišujeme plátce a poplatníka daně.

Plátcem podle ustanovení § 38 c) ZDP se rozumí subjekt se sídlem nebo bydlištěm v ČR, který odpovídá za výpočet daně a její odvádění do státního rozpočtu. Typickým příkladem je zaměstnavatel, který strhává daň ze mzdy svým zaměstnancům a následně ji odvádí státu. Stejného názoru je i autor, který říká, že: „*Plátcem je naopak osoba, která je odpovědná za to, že daň u poplatníka srazí, vybere a odvede ji správci daně.*“ (Radvan, 2021 str. 145)

Poplatníkem daně je naopak podle ustanovení § 6 odst. 2 ZDP subjekt, jehož příjmy, majetek nebo činnosti podléhají dani. Příkladem je zaměstnanec, jehož příjem je přímo zdaněn.

Správu daní v ČR zajišťuje správce daně, kterým je podle § 10 DŘ, orgán veřejné moci nebo jiný subjekt vykonávající působnost v oblasti veřejné správy, přičemž tento správce stanovuje a vyměřuje výši daně. Zároveň vede daňová řízení, provádí vyhledávací činnost, kontroluje plnění povinností osob zúčastněných na správě daní, vyzývá k plnění povinností a podobně.

Podobný popis uvádí autor v díle, kde je uvedeno, že „*Primární finanční správou v ČR rozumíme Finanční správu a Celní správu, sekundární správou, která se převážně zabývá především správou poplatků, která je vykonávána orgány veřejné moci, jako činnost související s jejich posláním. Celní správa vymáhá peněžní plnění (např. pokuty a poplatky), o kterých rozhodl jiný správní orgán (např. PČR, obecní úřad), než správce daně.*“ (MRKÝVKA, 2015 str. 120)

Tato kapitola poskytuje základní přehled klíčových pojmů týkajících se daňové oblasti. Poskytuje ucelený pohled na systém daní v ČR, který je definován aktuálně platnou právní legislativou a zahrnuje rozdělení přímých i nepřímých daní. Zvláštní pozornost je věnována problematice neuhrazených daňových nedoplatků, které mohou po uplynutí stanovených lhůt vyústit v exekuční řízení. Kapitola se rovněž zaměřuje na subjekty zapojené do daňového řízení a jejich role v tomto procesu.

2 DAŇOVÉ ŘÍZENÍ

Daňové řízení představuje základní rámec pro komunikaci mezi daňovým subjektem a státním orgánem. Z ustanovení § 134 odst. 1 DŘ vyplývá, že: „*Daňové řízení se vede za účelem správného zjištění a stanovení daně a zabezpečení její úhrady a končí splněním nebo jiným zánikem daňové povinnosti, která s touto daní souvisí.*“ Státní orgán zakládá o daňovém subjektu spis, který je označen spisovou značkou a na základě § 64 DŘ obsahuje jednotlivé dokumenty, např. protokoly z ústních jednání, žádosti, sdělení, oznámení, poznámky, úřední záznamy, záznamy telefonických hovorů apod. § 134 odst. 3 ZDP dále specifikuje různé činnosti spojené s výkonem správy daní. Každý dílčí úkon, jako je podání tvrzení, vyžaduje vydání rozhodnutí a řízení může být zahájeno buď z iniciativy daňového subjektu, nebo z moci úřední.

Jak uvádí § 91 odst. 1 DŘ řízení obvykle začíná dnem, kdy správce daně obdrží první podání ve věci od osoby podílející se na správě daní. Alternativně může být zahájeno také dnem, kdy správce daně učiní první úkon ve věci vůči této osobě. Na základě § 91 odst. 2 DŘ platí, pokud daňový subjekt neplní povinnost podat návrh k zahájení řízení, správce daně zahájí řízení z úřední povinnosti, jakmile zjistí skutečnosti, které tuto povinnost vyvolávají.

2.1 Podání a jeho náležitosti

Daňové řízení podle ustanovení § 70 DŘ zahájí daňový subjekt tzv. podáním. V DŘ najdeme různé typy daňových podání, které daňové subjekty mohou využívat. V rámci ustanovení § 72 DŘ se pro účely správy daní formulářovým podáním rozumí daňové tvrzení, přihláška k registraci a oznámení o změně registračních údajů, včetně všech připojených příloh.

Mezi jednotlivé druhy podání, které může daňový subjekt podávat, patří zmíněná přihláška k registraci (§ 125 DŘ), řádné daňové tvrzení (§ 135 DŘ), dodatečné daňové tvrzení (§ 141 DŘ) a řádné opravné prostředky, mezi které patří například odvolání proti rozhodnutí správce daně (§ 109–114 DŘ).

V rámci daňového řízení je stanovena registrační povinnost, která musí být splněna do 30 dnů od zahájení podnikání. Jak je uvedeno v § 127 odst. 1 DŘ dojde-li ke změně údajů, které daňový subjekt povinně uvádí při registraci, musí tuto změnu oznámit správci daně do 15 dnů od jejího vzniku, případně požádat o zrušení registrace, pokud to okolnosti vyžadují.

Daňový orgán přiděluje příslušné identifikační údaje podle § 130 odst. 1 a 3 ZDP. Pro ČR je tímto označením kód „CZ“, a dále se přiděluje Daňové identifikační číslo (DIČ), které je pro FO tvořeno rodným číslem a pro PO identifikačním číslem.

2.1.1 Řádné daňové tvrzení

V přechozí kapitole jsme se seznámili s podáním, jako prvotním úkonem subjektu vůči správci daně. Poté následují další činnosti subjektů. Jednotlivé činnosti jsou uvedeny v paragrafových zněních v DŘ, na něž odkazují v následujícím textu.

Daňový řád v ustanoveních § 1 a § 138 rozlišuje mezi třemi typy daňového tvrzení: řádným, opravným a dodatečným. Řádné daňové tvrzení je takové, které je podáno v zákonném termínu. Podle § 135 odst. 1 má daňový subjekt povinnost podat řádné daňové tvrzení, a to buď na základě zákona, nebo na výzvu správce daně. Lhůty pro podání daňového přiznání jsou upraveny v § 136 DŘ. Odstavec 1 tohoto paragrafu specifikuje lhůtu pro podání daňového přiznání u vyměřovacích daní za zdaňovací období, které trvá alespoň 12 měsíců. Daňové přiznání musí být podáno do 3 měsíců po uplynutí tohoto zdaňovacího období. V § 136 odst. 2 DŘ se uvádí, že daňový subjekt, který má povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem nebo s přiznáním podávaným daňovým poradcem, má lhůtu 6 měsíců po skončení zdaňovacího období. V odstavci 4 téhož § DŘ je stanoveno, pokud je zdaňovací období kratší než 1 rok, musí být daňové přiznání podáno do 25 dnů po jeho skončení.

Podle § 146 odst. 1 DŘ se částka daně zaokrouhluje v řádném i dodatečném přiznání na celé koruny směrem nahoru. V § 146 odst. 2 se stanovuje zaokrouhlení zálohy na celé stokoruny směrem nahoru.

S daňovými záležitostmi souvisejí jak pozitivní, tak negativní aspekty. Podle § 154 odst. 1 DŘ je přeplatek daně definován jako částka, která vznikne, když úhrn plateb a vratek na kreditní straně osobního daňového účtu převyší součet předpisů a odpisů na debetní straně. Naopak nedoplatek daně podle § 153 odst. 1 DŘ představuje částku, která nebyla uhrazena, přičemž již uplynul den splatnosti této daně.

2.1.2 Opravné daňové přiznání

V případě, že daňový subjekt po podání daňového přiznání zjistí chybu, má možnost ji napravit podáním opravného nebo dodatečného daňového přiznání. Postup a podmínky pro podání těchto přiznání upravují ustanovení § 135 až § 144 DŘ.

Podle § 138 DŘ daňový subjekt může podat opravné daňové přiznání před uplynutím lhůty k podání, pokud zjistí chybu ve svém původně podaném řádném přiznání.

„Opravným nebo dodatečným daňovým přiznáním může dojít: ke zvýšení nebo snížení původně přiznané daně, ke vzniku daňové povinnosti z původně přiznané daňové ztráty, ke vzniku daňové ztráty z původně přiznané daňové povinnosti, ke zvýšení nebo snížení daňové ztráty.“ (MACHOVÁ, 2018)

2.1.3 Dodatečné daňové přiznání

Daňový subjekt podává dodatečné daňové přiznání po uplynutí zákonné lhůty, pokud zjistí, že daňová povinnost je vyšší, než byla naposledy známá. V tomto případě je povinen přiznání podat do konce měsíce následujícího po měsíci, kdy tuto skutečnost zjistil.

Daňový subjekt má právo podat dodatečné daňové přiznání i v situaci, kdy nedochází ke změně poslední známé výše daně, ale jsou opravovány pouze dříve uvedené údaje (např. číslo účtu, nesprávná adresa, telefonní číslo apod.). Lhůta pro podání takového dodatečného přiznání zůstává stejná jako výše zmíněná. V případě, že dodatečné přiznání snižuje daňovou povinnost nebo pokud nedochází ke změně daňové povinnosti, je nutné uvést důvody pro jeho podání.

2.2 Daňová kontrola

Daňová kontrola (dále jen „DK“), upravená § 85–88 a) DŘ, představuje zásadní prvek správce daně pro ověření správnosti a úplnosti daňových přiznání.

Jak stanoví ustanovení § 87 odst. 1 DŘ DK začíná doručením oznámení, které specifikuje předmět a rozsah prováděné kontroly. Toto oznámení je obvykle zasláno daňovému subjektu prostřednictvím datové schránky, nebo osobně či poštou. V některých případech může kontrola začít ještě před vyměřením daně. Jak je definováno v § 85 odst. 2 DŘ se kontrola provádí buď u daňového subjektu, nebo na místě, které je pro účely kontroly nejvhodnější.

Dle výkladu § 1 odst. 4 DŘ se DK zaměřuje na povinnosti daňového subjektu, jeho podané dokumenty, jako jsou daňová přiznání, hlášení či vyúčtování a další podstatné okolnosti, potřebné pro správné stanovení daně v daném řízení.

DK je zpravidla prováděna zpětně a může být zahájena po dobu, kdy je možné daň doměřit. Lhůta tedy činí zpravidla tři roky od konce lhůty pro podání přiznání, může ale být prodloužena na základě určitých faktorů. Mezi tyto faktory patří např. podání dodatečného

daňového přiznání, postupy zaměřené na odstranění pochybností o správnosti údajů, nebo pokud dojde k vykázání ztráty, což může vést k prodloužení lhůty pro kontrolu.

Zákon požaduje, aby správce daně bez zbytečného prodlení po zahájení DK začal prověřovat správnost daňových povinností a ověřovat informace poskytnuté daňovým subjektem. DK by neměla být prováděna až po několikaměsíčním zpoždění. Takový postup určitě neodpovídá požadavku na rychlé a neodkladné zahájení kontroly.

Pokud daňový subjekt zamezí zahájení DK, DŘ stanoví, že správce daně může vyzvat daňového subjektu k jejímu zahájení a specifikuje místo, předmět a termín zahájení kontroly. Dle ustanovení § 87 odst. 3 DŘ je daňový subjekt povinen oznámit den zahájení DK tak, aby tento den nastal nejpozději do 15 dnů od skončení lhůty uvedené ve výzvě. Zároveň musí správce daně obdržet toto oznámení minimálně tři pracovní dny před navrhovaným termínem zahájení kontroly. Pokud daňový subjekt v této lhůtě nereaguje nebo nesplní podmínky pro zahájení kontroly, správce daně může přistoupit ke stanovení daně podle pomůcek nebo ji sjednat podle § 98 odst. 4 DŘ. Dále § 98 odst. 4 DŘ uvádí, v případě, že daňový subjekt nedoloží správnost svých tvrzení a není možné daň stanovit spolehlivě ani pomocí pomůcek, správce daně se s ním dohodne na výši daně, která bude uvedena v protokolu. Tento protokol bude součástí rozhodnutí o stanovení daně, proti němuž není možné uplatnit opravný prostředek. Jak vyplývá z ustanovení § 88 a) DŘ po skončení DK správce daně vyhotoví zprávu, která obsahuje oznámení o zajištění DK, souhrn průběhu kontroly, výsledky zjištěných informací, hodnocení důkazů, které byly během kontroly získány a odkazuje na všechny související protokoly nebo úřední záznamy. Tuto zprávu správce daně předkládá daňovému subjektu. V rámci ustanovení § 88 odst. 4 DŘ má daňový subjekt právo vyjádřit se k výsledku kontrolního zjištění. Na jeho žádost je správce daně povinen určit přiměřenou lhůtu pro podání vyjádření a návrhů na doplnění kontrolních zjištění. Pokud však na základě tohoto vyjádření podle § 88 odst. 3 DŘ nedojde ke změně výsledků, nelze již při projednávání zprávy o DK navrhopvat další změny nebo doplnění zjištění.

2.2.1 Povinnosti daňového subjektu

Daňový subjekt má povinnost zajistit správci daně vhodné podmínky pro řádné zahájení a provedení DK. „*Správce daně zjišťuje skutkový stav právě na základě provedeného dokazování, kdy předmětem dokazování jsou daňově relevantní skutečnosti, které se staly v minulosti.*“ (LICHNOVSKÝ, KAJNAR, KAJNAROVÁ, RYDVAL, 2022, str. 87) Hlavní povinností daňového subjektu je tedy doložit skutkový stav takovým způsobem, aby správci daně nevznikaly žádné pochybnosti o správnosti, průkaznosti či úplnosti předloženého

daňového tvrzení. Vedle povinností vyplývajících z místního šetření dle ustanovení § 82 DŘ je daňový subjekt povinen podle § 86 odst. 3 DŘ připravit adekvátní prostředí pro kontrolu a předložit veškeré potřebné důkazy k doložení svých tvrzení. Mezi další povinnosti patří poskytování informací o své vnitřní organizaci, o pravomocích jednotlivých oddělení, o umístění účetních záznamů a dalších relevantních údajů. Dále je nezbytné zajistit přístup ke svým zaměstnancům nebo dalším osobám zapojeným do činností daňového subjektu. Současně je zakázáno zatajovat důkazní materiály, které daňový subjekt vlastní nebo ví, kde se nacházejí. Tato pravidla se však nevztahují na FO, které nevykonávají podnikatelskou činnost.

2.2.2 Práva daňového subjektu

Dle výkladu § 86 odst. 2 daňový subjekt, u něhož probíhá daňová kontrola, má právo být osobně přítomen při jednání s jeho zaměstnanci a osobami podílejícími se na jeho činnostech. Během kontroly je oprávněn reagovat na námítky a nesrovnalosti vyjádřené správcem daně a vyvracet případné pochybnosti. V rámci spolupráce se správcem daně může navrhnout doplnění potřebných důkazů, které mu nejsou dostupné či poskytovat vlastní důkazy, které k dispozici má.

2.3 Rozhodnutí správce daně a jeho povinné náležitosti

Každý odbor příslušného finančního úřadu v rámci své působnosti vyhotovuje rozhodnutí samostatně. Jedná se o důležitý dokument, ve kterém správce daně popisuje postup daňového řízení, použití příslušných právních předpisů a v závěru poskytuje daňovému subjektu možnost vyjádřit svůj souhlas nebo nesouhlas s výsledkem řízení.

Každé řízení vyústí v rozhodnutí o dané věci. Hovoří o něm ustanovení § 101 odst. 1 DŘ: „*Správce daně ukládá povinnosti nebo přiznává práva anebo prohlašuje práva a povinnosti stanovené zákonem rozhodnutím.*“ § 102 DŘ stanovuje povinné náležitosti každého rozhodnutí a jedná se o výrok, odůvodnění a poučení. V neposlední řadě musí obsahovat další náležitosti jako jsou označení správce daně, číslo jednací, označení lhůty k plnění povinnosti či označení příjemce rozhodnutí.

2.3.1 Výrok

Ve výroku rozhodnutí vydaného v rámci DK je správce daně povinen jasně a srozumitelně formulovat, jak bylo ve věci rozhodnuto. Tento výrok musí jednoznačně vymezit předmět rozhodnutí, tedy např. stanovenou výši daně, výši nadměrného odpočtu,

způsob provedení úkonu DK či jiné relevantní skutečnosti, o kterých bylo rozhodováno. Dále je nezbytné, aby výrok obsahoval označení daňového subjektu, které se rozhodnutí týká a specifikaci zdaňovacího období. (HRUBÁ SMRŽOVÁ, MRKÝVKA, 2024)

2.3.2 Odůvodnění

V další části rozhodnutí podle § 102 odst. 3 a 4 DŘ se uvedou důvody pro jeho výrok, podklady, na kterých je rozhodnutí založeno a úvahy, které správní orgán zohlednil při jejich posouzení. Dále jsou zmíněny právní předpisy a způsob, jakým byly vypořádány návrhy a námitky účastníků. Pokud správní orgán prvního stupně plně vyhoví všem účastníkům, tato část rozhodnutí není nutná. Z výše uvedeného plyne, že rozhodnutí vydaná při DK musí obsahovat odůvodnění a podléhají režimu opravných prostředků. Odlišná situace nastává u oznámení o zahájení DK, které nepodléhá požadavku odůvodnění a nelze proti němu podat opravné prostředky.

2.3.3 Poučení

Účelem poučení je poskytnout účastníkovi informace o jeho dalších možnostech, aby je mohl efektivně využít. V souladu s ustanovením § 102 odst. 1f) DŘ je nutné v poučení uvést, zda je proti rozhodnutí možné podat odvolání, stanovit lhůtu pro jeho podání, uvést počátek jejího běhu, určit správní orgán, který o odvolání rozhodne a označit orgán, u kterého se odvolání podává.

V této části kapitoly jsem se zaměřila na průběh daňového řízení, které je zakončeno vydáním rozhodnutí správce daně. Daňové řízení obvykle začíná podáním daňového subjektu, případně úkonem správce daně, a zahrnuje řadu kroků směřujících k určení a správnému vyměření daňové povinnosti. Pro zajištění efektivity a správnosti daňového výběru jsem se podrobně věnovala procesu daňové kontroly, která hraje klíčovou roli při ověřování správnosti a úplnosti předložených informací.

3 DAŇOVÁ EXEKUCE

Daňová exekuce (dále jen „DE“) se používá k vymáhání nezaplacených daní a pokut uložených během daňového řízení. Uplatňuje se, pokud daňový subjekt nesplní své daňové povinnosti ani po vyčerpání jiných možností. § 178 odst. 1 DŘ stanoví, že „*daňová exekuce se zahajuje vydáním exekučního příkazu, čímž je zahájeno exekuční řízení.*“ Exekuční příkaz stanoví konkrétní způsob provedení exekuce podle § 178 odst. 5 DŘ, a to buď srážkami ze mzdy a jiných příjmů, přikázáním pohledávky účtu u poskytovatele platebních služeb, postižením jiných majetkových práv, prodejem movitých či nemovitých věcí. Tento postup pro provedení DE je detailně popsán v § 186 až § 227 DŘ, kde je specifikováno, jakým způsobem může správce daně exekuci zahájit a jaké konkrétní prostředky může využít k vymáhání dlužné částky. Rozhodnutí o způsobu provedení DE je v kompetenci daňového exekutora. Exekutor je povinen při volbě metody provedení exekuce zohlednit zásadu přiměřenosti, která je uvedena v §5 odst. 3 DŘ, to znamená, že očekávaný výnos z exekuce by měl být adekvátní velikosti vymáhaného nedoplatku a nákladům, které exekuce vyvolává.

3.1 Právní úprava

Právní úprava DE je zakotvena v DŘ, který stanovuje postupy a pravomoci správce daně při vymáhání daňových nedoplatků. Problematika exekuce v DŘ je upravena v § 175 a následujících paragrafech. V rámci těchto postupů lze nedoplatky vymáhat čtyřmi hlavními způsoby, a to daňovou exekucí, využitím služeb soudního exekutora, přihlášením pohledávky do insolvenčního řízení nebo registrací nedoplatku k účasti na veřejné dražbě. Tato práce se zaměřuje na DE. S odkazem na ustanovení § 177 odst. 1 DŘ, pokud DŘ neobsahuje konkrétní postupy, předpokládá v těchto případech subsidiární použití OSŘ.

DŘ má vlastní pravidla řízení, a proto není obvykle nutné se odkazovat na SŘ. V DŘ se v § 262 uvádí, že SŘ se při správě daní obecně nepoužívá. Existují však výjimky, kdy je SŘ použitelný, zejména v případech, které DŘ neřeší, jako je ochrana práv nabytých v dobré víře. V těchto situacích se použijí obecné principy správního práva.

3.2 Komparace exekuce a daňové exekuce

Daňová exekuce a soudní exekuce (dále jen „SE“) se liší zejména právní úpravou, kterou jsem uvedla výše; subjekty provádějícími exekuci; exekučním titulem a způsobem zahájením řízení.

Vymáhání daňových pohledávek a jiných veřejnoprávních závazků spadá do kompetence správců daně, tedy orgánů státní správy (např. FÚ či obecních úřadů), přičemž tento proces je nařizován na základě vykonatelného rozhodnutí správního orgánu, v případě, že nebyla včas uhrazena dlužná částka. DE se zahajuje z úřední povinnosti správcem daně, jakmile je zjištěn daňový nedoplatek.

SE provádí soudní exekutor, který je soukromou osobou pověřenou státem k výkonu exekuční činnosti a je nařizována na základě vykonatelného rozhodnutí soudu (např. rozsudek, platební rozkaz) nebo jiného vykonatelného titulu. SE se zahajuje na návrh věřitele (oprávněného) podáním exekučního návrhu k soudnímu exekutorovi.

SE na rozdíl od DE je administrativně náročnější a zahájení tohoto procesu trvá déle, což je způsobeno zejména nutností podat návrh na exekuci, jeho schválením soudem a následnou koordinací se soudním exekutorem. Tento zdlouhavější postup omezuje možnost efektivního překvapení dlužníka, které je naopak charakteristické pro DE. Správce daně může v případě neuhrazení daňové povinnosti přistoupit k vymáhání pohledávky okamžitě po vykonatelnosti exekučního titulu, bez čekání na soudní rozhodnutí, což zajišťuje rychlejší a pružnější proces. (KOTÝNKOVÁ, 2013)

3.3 Vymáhání daňových nedoplatků

Pojmy vymáhání daňových nedoplatků a DE se často zaměňují, přičemž vymáhání daňových nedoplatků představuje širší proces, který zahrnuje různé postupy k získání dlužné částky. Tento proces se řídí ustanovením § 175 DŘ a zahrnuje činnosti jako je zjišťování informací o daňovém dlužníkovi, zasílání upozornění o nedoplatku, či podání žádosti o zahájení insolvenčního řízení. S přihlédnutím na § 175 odst. 2 DŘ správce daně má možnost zvolit různé metody, například srážky ze mzdy, zablokování účtů nebo prodej majetku, přičemž rozhodnutí o konkrétní metodě se řídí zásadou, aby náklady na tento proces nebyly nepřiměřeně vysoké v porovnání s výší nedoplatku.

3.3.1 Proces vymáhání daňových nedoplatků

Vymáhání daňových nedoplatků se provádí v několika fázích. Prvním krokem je obvykle dobrovolné vymáhání, které zahrnuje zasílání výzvy k úhradě a upomínky danému dlužníkovi. Pokud nedojde k nápravě, přistupuje se k nucenému vymáhání, které může zahrnovat exekuce nebo zabavení majetku. Stát může také přistoupit k blokaci finančních prostředků na účtech dlužníků. Tyto kroky jsou často realizovány ve spolupráci s dalšími

institucemi, jako jsou exekutoři, soudy nebo policie, především pokud jde o vážné případy daňových úniků.

3.4 Vyhledávací činnost správce daně

Vyhledávací činnost správce daně je upravená v ustanoveních § 78 - § 84 DŘ. Tato činnost zahrnuje několik kroků a metod, které jsou zaměřeny na prevenci a detekci daňových úniků.

Správce daně má na základě svého zákonného zmocnění oprávnění vykonávat tzv. vyhledávací činnost, která slouží k získávání důkazů a identifikaci daňových subjektů, aby mohl ověřit, zda plní své povinnosti v oblasti daní. Součástí vyhledávací činnosti je např. provádění místního šetření uvedeného v § 80 DŘ. Během tohoto šetření správce daně zkoumá důkazy a provádí šetření přímo u daňových subjektů nebo u jiných osob zapojených do správního řízení. Místní šetření se může uskutečnit na místech, která jsou pro daný účel nejvhodnější.

Podle vymezení ustanovení § 82 odst. 1 DŘ daňový subjekt a další přítomné osoby mají povinnost poskytnout úřední osobě veškeré potřebné prostředky a spolupráci, která je nezbytná k tomu, aby bylo místní šetření provedeno efektivně. Cílem této činnosti je zajistit řádné plnění daňových povinností a včasné odhalení případných nesrovnalostí. Tento proces může probíhat jak před zahájením daňového řízení, tak i v jeho průběhu. Správce daně má možnost vykonávat svou činnost i bez předchozího vědomí daňového subjektu. Může např. požádat banku, ve které má daňový subjekt účet, o poskytnutí výpisu transakcí za určité časové období. Tento nástroj mu umožňuje například odhalit možné zatajování tržeb daňového subjektu v rané fázi šetření. Další možností, kterou správce daně využívá, je získání výpisu z registru vozidel. Tento výpis slouží k ověření, zda daňový subjekt neprodal osobní vozidlo, které bylo používáno pro podnikání. Případný výnos z prodeje by mohl být zdaněn daní z příjmů, což je důvod, proč je tento krok součástí vyhledávací činnosti správce daně. Efektivní vyhledávací činnost přispívá k zajištění správného a spravedlivého daňového procesu.

3.5 Zajišťovací činnost správce daně

Zajištění daňových nedoplatků je uvedeno v § 167 - § 169 DŘ, který specifikuje postupy finanční správy při vymáhání těchto nedoplatků. Daňová správa disponuje různými nástroji, jak zajistit, aby daňové nedoplatky byly uhrazeny ještě před zahájením vymáhacího procesu. Jedním z klíčových nástrojů je zajišťovací příkaz, který je stanoven v ustanovení § 167 DŘ.

Zajišťovací příkaz umožňuje zajištění majetku daňového subjektu v případě, že existuje důvodné podezření, že subjekt nebude schopen splnit svou daňovou povinnost. Tento nástroj může být použit i před samotnou splatností daně, pokud existují náznaky, například v podobě zhoršené finanční situace daňového subjektu. V odůvodnění zajišťovacího příkazu je povinností správce daně specifikovat, proč má důvodné obavy, že v daném případě nebude možné daň vymoci v době, kdy je splatná, nebo že její vymáhání bude provázeno značnými obtížemi. Mezi hlavní důvody vydání zajišťovacího příkazu může být neschopnost daňového subjektu komunikovat se správcem daní nebo jeho obtížné zastížená na jeho oficiální adrese, opakované porušování daňových povinností, jako je opožděné podávání daňových přiznání, neplacení daní nebo záloh, zjištění, že většina majetku daňového subjektu je financována prostřednictvím cizího kapitálu či zjištění že se daňový subjekt nachází v insolvenční nebo mu insolvence hrozí.

V praxi se zajišťovací příkaz často vztahuje na majetek daňového subjektu, např. na zajištění peněžních prostředků na bankovních účtech, nemovitostí nebo jinými movitými věcmi. Tyto prostředky mohou být následně využity na úhradu daňového nedoplatku, pokud daňový subjekt nesplní svou daňovou povinnost. Pokud existuje riziko prodlení, zajišťovací příkaz je vykonatelný okamžitě po jeho oznámení daňovému subjektu. Tento nástroj tedy slouží jako prevence před možnými problémy s vymáháním daní.

Podle § 168 DŘ platí určité zásady pro zajišťovací příkaz, např. v odstavci 1 téhož § je stanoveno, že pokud do 30 dnů od podání odvolání není vydáno rozhodnutí o odvolání proti zajišťovacímu příkazu, tento příkaz se stává neúčinným. Během trvání zajištění daně by měl správce daně průběžně ověřovat, zda stále existují důvody, které vedly k jeho vydání. Pokud před konečným stanovením daně nebo před jejím termínem splatnosti zjistí, že tyto důvody již pominuly, má podle § 168 odst. 3 DŘ povinnost neprodleně rozhodnout bez zbytečného odkladu o ukončení platnosti zajišťovacího příkazu. Pokud daňový subjekt nedodrží povinnosti stanovené v zajišťovacím příkazu, umožňuje § 168 odst. 6 DŘ. správci daně zřídit zástavní právo na majetek daňového subjektu jako zajištění částky uvedené v tomto příkazu.

3.6 Exekuční titul

Exekuční titul představuje dokument vydaný proti osobě, která nesplnila povinnost stanovenou pravomocným rozhodnutím. Tento dokument ukládá dlužníkovi povinnost uhradit dlužnou částku na účet věřitele ve stanovené lhůtě. Mezi nejčastější exekuční tituly patří platební výměr, kterým je daň doměřena, rozhodnutí o pokutě za daňové delikty či výkaz nedoplatků, který shrnuje evidované daňové nedoplatky. Vykonatelnost těchto rozhodnutí

nastává uplynutím lhůty pro podání opravného daňového prostředku, nebo okamžikem, kdy byl opravný prostředek podán bez odkladného účinku a nebylo mu vyhověno. Existence pravomocného a vykonatelného rozhodnutí správce daně je nezbytnou podmínkou pro zahájení a provedení DE.

3.7 Metody vymáhání daňových nedoplatků

DE může být provedena několika způsoby, které závisí na konkrétní situaci a druhu majetku dlužníka. Jedním z hlavních způsobů je postižení majetkových práv. Tento způsob zahrnuje exekuci srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky, např. obstavení bankovního účtu nebo jiných finančních prostředků dlužníka.

Pokud není možné uspokojit pohledávku jiným způsobem, přistupuje se k prodeji majetku. Tento proces může zahrnovat prodej movitých věcí, jako jsou automobily, zařízení, cennosti nebo jiný majetek dlužníka, který má určitou hodnotu. V případě, že movitý majetek nestačí k pokrytí nedoplatku, může být nařízen prodej nemovitých věcí, tedy pozemků, domů či jiných nemovitostí, které dlužník vlastní.

3.7.1 Daňová exekuce srážkami ze mzdy

Autor v knize Exekuce srážkami ze mzdy uvádí, že: *„Pojmem „srážky ze mzdy“ se obecně rozumí legální zkrácení odměny zaměstnance za práci (mzdy), jež je vesměs proti jeho vůli pravidelně prováděno zaměstnavatelem za účelem nuceného uspokojení doposud neuhrazených závazků vůči jeho věřitelům.“* (BREBURDA, 2023 str. 13)

DE prováděná srážkami ze mzdy se realizuje na základě částky uvedené v exekučním příkazu podle § 187 odst. 1 DŘ, která se vztahuje nejen na mzdu (plat), ale i na další příjmy dlužníka.

Podle ustanovení § 299 OSŘ mohou být postihnuty různé příjmy dlužníka včetně mzdy, platu, odměny z dohod o pracovní činnosti nebo z dohod o provedení práce, důchody, příjmy z nemocenského pojištění, podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a podobných dávek, náhradu za ztrátu na výdělků po dobu dočasné pracovní neschopnosti, odměna za pracovní nebo služební pohotovost, stipendia a další.

Mzda a plat představují v zásadě obdobné pojmy, neboť se jedná o peněžité plnění poskytované zaměstnavatelem zaměstnanci za vykonanou práci. Rozdíly mezi mzdou a platem jsou uvedeny v § 109 zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb., dále jen „ZK“). § 109 odst. 2 ZK. specifikuje mzdu jako peněžité plnění za práci v pracovním poměru, kterou dostávají

zaměstnanci od zaměstnavatele v oblasti soukromého sektoru. Naopak § 109 odst. 3 ZK. vymezuje plat jako „*plnění poskytované za práci zaměstnanci zaměstnavatelem, kterým je stát, územní samosprávný celek, státní fond a další subjekty.*“ Jednoduše řečeno plat je odměna za práci v pracovním poměru, kterou dostávají zaměstnanci ve veřejném sektoru, tedy například státní úředníci nebo zaměstnanci veřejných institucí. Podle ustanovení § 113 - § 120 ZK. se za mzdu považují i jiné peněžité hodnoty, jako například mzda za přesčasovou práci, noční práci, práci ve svátek, o víkendech (sobotu a neděli), práci ve ztíženém pracovním prostředí, mzdové příplatky a naturální požitky. Na základě ustanovení § 119 odst. 3 ZK naturální požitky se vyjadřují v peněžních jednotkách a může se jednat o část mzdy poskytovanou ve formě zboží nebo služeb, například stravování či ubytování.

Povinnost provádět srážky ze mzdy na základě exekučního příkazu nese plátce mzdy, tedy zaměstnavatel. Tento plátce je zodpovědný za správné provedení srážek v souladu s výší určenou exekučním příkazem, což zahrnuje i zajištění včasného a správného odeslání sražených částek k oprávněné osobě. Při změně zaměstnavatele jsou na dlužníka uvaleny povinnosti stanovené v ustanovení § 189 DŘ. Podle tohoto ustanovení je dlužník povinen informovat správce daně o změně zaměstnavatele do 8 dnů od jejího uskutečnění, čímž se zajišťuje kontinuita plnění daňových povinností, a zároveň umožňuje správci daně kontrolu nad správným prováděním exekuce. Zaměstnavatelé mají povinnost informovat správce daně nejen o zahájení pracovního poměru dlužníka, ale také o jeho případném ukončení, což je klíčové pro přehled o stavu exekučního řízení. I když za nesplnění těchto povinností může správce daně uložit pokutu až do výše 50 000 Kč, ve skutečnosti se tento postup často nerealizuje, což může být důsledkem nedostatečné kontroly ze strany daňových úřadů nebo nízké míry dodržování pravidel zaměstnavateli.

3.7.2 Daňová exekuce přikázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb

DE přikázáním pohledávky z účtu dlužníka u poskytovatele platebních služeb je jedním z efektivních, účinných a rychlých nástrojů pro vymáhání nezaplacených daňových pohledávek. Tento postup se uplatňuje v případě, že daňový dlužník nesplní své povinnosti vůči státu a nelze uplatnit jiná opatření, jako například srážky ze mzdy. Exekuce se provádí na základě ustanovení § 190 odst. 1 DŘ a spočívá v přímém zásahu do účtu dlužníka, v jakékoli měně, na kterém je evidována pohledávka, a ve sražení finančních prostředků do výše částky specifikované v exekučním příkazu. Tyto prostředky jsou následně převedeny správci daně, čímž dochází k úhradě daňové pohledávky. Exekuční příkaz je doručen poskytovateli

platebních služeb dříve než dlužníkovi, což znamená, že prostředky na účtu dlužníka jsou zablokovány ještě předtím, než dlužník obdrží informaci o nařízení exekuce. Takto nastavený postup minimalizuje riziko, že dlužník před zahájením exekuce vybere prostředky z účtu, čímž by mohl ztížit vymáhání daně. Tímto opatřením se chrání zájem věřitele, tedy státu, o rychlé a účinné vymáhání pohledávky.

V návaznosti na § 190 odst. 2 DŘ., jakmile poskytovatel platebních služeb obdrží exekuční příkaz, je povinen neprodleně přistoupit k opatřením, která zabrání jakémukoli výběru peněžních prostředků z účtu dlužníka, na který se vztahuje příkázání pohledávky. Poskytovatel platebních služeb se nesmí pokusit provádět žádné transakce, které by umožnily dlužníkovi získat přístup k těmto prostředkům. Musí pečlivě sledovat příjmy na účtu dlužníka, což zahrnuje i veškeré platby a převody, které mohou být v průběhu tohoto období realizovány.

Tato povinnost se vztahuje nejen na prostředky, které byly na účtu dlužníka již přítomné k okamžiku doručení exekučního příkazu, ale i prostředky, které na tento účet přijdou až po právní moci exekučního příkazu. Tato povinnost trvá až šest měsíců od právní moci příkazu, což znamená, že všechny platby, které na účet dlužníka dorazí během této lhůty, budou rovněž zablokovány.

V rámci § 190 odst. 3 DŘ. pokud je DE nařízena na více účtů dlužníka, správce daně má povinnost specifikovat v exekučním příkazu pořadí, v jakém mají být jednotlivé účty postiženy. To znamená, že poskytovatel platebních služeb bude provádět odepsání peněžních prostředků z účtů dlužníka podle pořadí stanoveného správcem daně. Pořadí účtů, na kterých se bude exekuce provádět, je uvedeno v exekučním příkazu, což poskytovateli platebních služeb dává jasné pokyny, jak má postupovat při blokování a převodu prostředků. Tento postup zajišťuje spravedlivé a efektivní vymáhání pohledávky a umožňuje správci daně vybrat požadovanou částku z různých účtů, pokud dlužník disponuje více účty.

3.7.3 Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky

V souladu s ustanovením § 191 odst. 1 DŘ je možné DE postihnout jiné peněžité pohledávky dlužníka, které nejsou vázány na příjmy ze mzdy ani na prostředky na jakémkoliv účtu. Tento druh exekuce lze využít na pohledávky, které budou splatné až v budoucnu, nebo na pohledávky, které postupně vznikají z téhož právního důvodu. Exekuční příkaz je předán nejprve poddlužníkovi, čímž se zajistí, že prostředky budou zablokovány dříve, než by s nimi mohl dlužník disponovat. „*Poddlužník je odborný právní pojem označující osobu, která*

má dluh vůči dlužníkovi (povinnému). Dlužník (povinný) tedy má pohledávku vůči svému dlužníkovi – poddlužníkovi.“ (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, "b.d.")

V návaznosti na § 191 odst. 2 DŘ po doručení exekučního příkazu je poddlužník povinen zamezit jakémukoli vyplacení dlužníkovy pohledávky, její započtení nebo jinému nakládání s ní. Současně je samotný dlužník zbaven možnosti, jakkoliv s touto pohledávkou manipulovat, a to až do ukončení exekučního řízení. Správce daně navíc získává oprávnění provádět nezbytné kroky k převedení pohledávky namísto dlužníka.

Může se jednat o situaci, kdy dlužníkovi náleží finanční plnění od jiného subjektu, např. zaměstnavatel mu dosud nevyplatil mzdu nebo má pohledávku vůči bance. V takovém případě správce daně nařídí poddlužníkovi, aby tyto prostředky místo dlužníkovi poukázal přímo na účet finančnímu úřadu k úhradě daňového dluhu. Tímto opatřením se zamezí, aby dlužník s těmito prostředky nakládal a současně dojde k efektivnímu vymožení daňové pohledávky.

3.7.4 Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv

Podle ustanovení § 192 DŘ lze DE postihnout jinými majetkovými právy dlužníka, které nejsou spojeny s jeho osobou a jsou převoditelná na jiného. V takovém případě se při exekuci postupuje podle pravidel, která odpovídají povaze konkrétního majetkového práva. Např. pokud jde o pohledávku, použijí se pravidla pro exekuci pohledávek. Úkony nutné k uplatnění tohoto práva, které by jinak náležely dlužníkovi, může místo něho vykonat správce daně. Tím je zajištěno efektivní uplatnění práva i při pasivitě dlužníka.

Dle ustanovení § 193 odst. 1 DŘ se při postižení pohledávky na vydání nebo dodání movitých věcí exekučním příkazem zakazuje jejich vydání dlužníkovi a nařizuje se jejich předání správci daně. Exekuční příkaz je nejprve doručen poddlužníkovi, aby se zajistilo, že věci nebudou předány dlužníkovi, než exekuce nabyde účinností. Po nabytí právní moci příkazu správce daně stanoví podrobnosti k plnění včetně místa, způsobu a času vydání nebo dodání věcí, a to i pro pohledávky splatné v budoucnu.

Příkladem tohoto postupu je situace, kdy správce daně zasáhne do majetkových práv dlužníka, jako jsou akcie, licenční práva, práva z obchodních smluv či nárok na příjem z pronájmu. Exekutor může nařídít prodej akcií společnosti jejich a použít výtěžek na úhradu daňového dluhu, nebo může převedením práva na příjem z pronájmu nemovitosti zajistit, že tento příjem bude použit na splacení dluhu místo dlužníka.

3.7.5 Daňová exekuce prodejem movitých věcí

DE prodejem movitých věcí představuje jeden z nástrojů, kterým správce daně zajišťuje vymožení daňových pohledávek od dlužníků. Tento postup se využívá zejména v případech, kdy jednodušší způsoby exekuce, jako je příkázání pohledávky či blokace účtu, nevedou k uspokojení dluhu. Jde o zásadnější zásah do majetkových práv dlužníka, neboť umožňuje zpeněžení jeho movitého majetku za účelem úhrady nedoplatku.

S ohledem na § 203 odst. 1 DŘ se tato exekuce zaměřuje na konkrétní movité věci, které musí být ve vlastnictví nebo spoluvlastnictví dlužníka. Proces zahrnuje jejich sepsání, zajištění a následný prodej, přičemž získané finanční prostředky jsou použity na úhradu dlužné částky.

Soupis věcí je jedním z prvních kroků v DE, kdy daňový exekutor určuje a zaznamenává majetek dlužníka, který bude podroben exekuci. Tento proces začíná podle § 204 odst. 1 DŘ, kdy exekutor sepíše movité věci, které mají být prodány. Podle autora díla lze konstatovat, že: *„Movité věci jsou přemístitelné z místa na místo bez narušení jejich podstaty.“* (Tripes, 2006 str. 383)

Dlužník je povinen dodržovat zákaz nakládat se sepsanými věcmi, což je upraveno v § 204 odst. 2 DŘ. Tento krok má zajistit, že dlužník nebude moci ukrýt nebo poškodit majetek, který je předmětem exekuce. Dlužníkovi je zároveň doručen exekuční příkaz, a pokud není přítomen, příkaz se doručí až s protokolem o soupisu. V rámci § 206 odst. 1 DŘ daňový exekutor se zaměřuje především na věci, které jsou snadno prodejné a pro dlužníka postradatelné. Některé položky, jako např. příslušenství nemovitých věcí, se sepsat nedají. Pokud má dlužník věci v držení jiné osoby, je tato osoba podle § 206 odst. 5 DŘ povinna je vydat daňovému exekutorovi. Z § 207 DŘ vyplývá že, v případě, že by hrozilo poškození nebo skrytí sepsaných věcí, exekutor je odebere a zajistí. Dlužník může souhlasit s uložením věcí v uzamčené místnosti nebo mohou být věci ponechány na místě se zřetelným označením. Správce daně může v případě potřeby provést úkony místo dlužníka.

Protokol o průběhu soupisu, upravený v ustanovení § 208 DŘ zahrnuje podrobnosti o zajištění věcí, právních závadách nebo vyzvání dlužníka k úhradě dluhu. Tento protokol je doručen dlužníkovi a případně i spoluvlastníkovi, a zajišťuje správný průběh celého procesu, který je nezbytný pro vymáhání daňového dluhu.

Po nabytí právní moci exekučního příkazu správce daně podle §209 DŘ zjistí cenu sepsaných věcí. U jednoduchých případů cenu odhaduje sám, u složitějších povolí znalce. Sepsané věci se prodávají v dražbě, buď samostatně, nebo jako soubor. Pokud se soubor

neprodá, lze podle § 210 DŘ podle jednotlivé věci dražit samostatně, pokud to určuje dražební vyhláška.

3.7.6 Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí

DE prodejem nemovitých věcí postihuje nemovitosti ve vlastnictví dlužníka, včetně spoluvlastnických podílů. Jak určuje § 219 DŘ doručením exekučního příkazu nesmí dlužník nemovitost převádět ani zatěžovat, jinak jsou tato jednání neplatná. Exekuční příkaz se doručuje dlužníkovi, spoluvlastníkům a katastrálnímu úřadu, který je také informován o nabytí právní moci příkazu. V návaznosti na ustanovení § 221 DŘ správce daně stanoví výslednou cenu nemovitosti na základě ocenění znalcem. Cena zahrnuje hodnotu nemovitosti, práv a závad, přičemž závady, které dražbou nezanikají, se odečítají. Proti rozhodnutí o výsledné ceně lze podat odvolání do 15 dnů, dražbu lze nařídit až po nabytí právní moci.

3.8 Náklady spojené s vymáháním daňových nedoplatků

Náklady spojené s vymáháním daňových nedoplatků zahrnují výdaje, které vznikají správci daně při provádění DE. Tyto náklady nese primárně dlužník a zahrnují např. výdaje na doručování písemností, náklady spojené s provedením konkrétní exekuční metody (např. odtah či uskladnění zabavených věcí, znalecké posudky, dražby apod.) a případně odměny třetím osobám zajišťujícím exekuci. Správce daně stanoví výši těchto nákladů rozhodnutím a připočítává je k vymáhanému nedoplatku. Jejich úhrada je tedy vymáhána společně s dluhem. Pokud dlužník zaplatí pouze nedoplatek bez nákladů, může vymáhání nákladů pokračovat samostatně. Při vymáhání postupuje podle zásady přednosti podle § 8 odst. 3 DŘ některých pohledávek, kdy např. výživné má vyšší prioritu než běžné daňové nedoplatky. Na tento názor poukazuje autor v díle: *„Objeví-li se v celkové vyčíslené částce i úroky z prodlení a smluvní pokuta, jedná se o příslušenství, které se do splacení exekuce zvyšuje. Přednostní oblast vymáhání exekuce náleží výživnému.“* (JEŽEK, 2013 str. 48)

Tuto poslední část teoretické části své práce uzavírám tématem DE. Tento proces je v podstatě způsobem, jak stát vymáhá nezaplacené daně od dlužníků. Pokud poplatník své daňové povinnosti nesplní, správce daně má k dispozici různé nástroje, kterými může peníze získat. DE je nástrojem, který vstupuje do hry až jako poslední možnost, kdy jiná opatření, jako upozornění nebo splátkový kalendář, nevedou k výsledku. I přesto se musí postupovat rozumně, aby opatření nebyla zbytečně tvrdá a odpovídala výši dluhu. V této kapitole jsem se proto snažila co nejlépe vysvětlit nejen samotný proces exekuce, ale i to, jak zapadá do širšího rámce vymáhání daní.

4 ANALÝZA DAŇOVÉ EXEKUCE VE VYBRANÝCH KRAJÍCH

4.1 Struktura praktické části

Praktická část této bakalářské práce je rozdělena do čtyř na sebe navazujících částí, které společně tvoří ucelený pohled na zkoumanou problematiku.

V první části je pozornost věnována analýze statistických údajů poskytnutých Generálním finančním ředitelstvím (dále jen „GFŘ“) ČR. Data byla získána prostřednictvím e-mailové komunikace a jsou použita výhradně pro účely této bakalářské práce. Analýza obsahuje údaje o počtu nařízených a ukončených daňových exekucí, a to samostatně pro PO a FO a dle způsobu provedení v rámci jednotlivých finančních úřadů v letech 2016 – 2023. Podkladem pro zpracování analýzy byly rovněž dva souhlasy GFŘ o poskytnutí těchto údajů, které jsou uvedeny v příloze č. 1 a č. 2

Druhá část zahrnuje kvantitativní výzkumné šetření, které bylo realizováno prostřednictvím metody dotazníkového šetření, které bylo anonymní a dobrovolné. Dotazník obsahoval celkem 10 uzavřených otázek a 1 polootevřenou otázku s výběrem možností. Dotazník použitý v rámci výzkumného šetření je součástí přílohy č. 3 této práce.

Dotazník zahrnoval dvě otázky zaměřené na získání základních informací o respondentech, konkrétně na jejich věk a nejvyšší dosažené vzdělání. Dalších pět otázek se týkalo znalostí respondentů o problematice daňové exekuce. Dvě otázky zjišťovaly přímou zkušenost respondentů s daňovou exekucí – jedna se ptala, zda se s ní osobně setkali a druhá, zda by v případě potřeby využili odbornou pomoc, např. daňového poradce či advokáta. Poslední dvě otázky byly zaměřeny na obecnou informovanost respondentů o této problematice.

Cílem této části je získat pohled na problematiku daňových exekucí z perspektivy respondentů a identifikovat jejich postoje, zkušenosti a informovanost v této oblasti. Výsledky šetření mohou zároveň odhalit klíčové faktory ovlivňující povědomí o DE a možnosti jejich řešení, přispěje to k návrhu efektivních opatření ke zlepšení situace.

Třetí část práce se zaměřuje na zpracování a interpretaci kvantitativních dat získaných pomocí dotazníkového šetření. Součástí této analýzy bude také zhodnocení úrovně finanční gramotnosti respondentů.

V předposlední části práce budou navržena nová opatření a iniciativy zaměřené na zlepšení úrovně finanční gramotnosti. Cílem je navrhnout konkrétní a efektivní kroky, které

mohou přispět k prevenci finančních problémů a zvýšení informovanosti občanů o možnostech řešení daňových exekucí.

Závěr práce se zaměří na shrnutí klíčových zjištění a formulaci praktických doporučení, která mohou sloužit jako podklad pro další výzkum nebo implementaci navržených opatření.

4.2 Charakteristika vybraných krajů

Cílem je zkoumat specifika Pardubického kraje a kraje Vysočiny z hlediska DE. Výběr krajů byl ovlivněn osobním vztahem k oběma – kraj Vysočina je místem mého bydliště a Pardubický kraj představuje prostředí, ve kterém v současnosti studuji. V práci bude kladen důraz na analýzu specifik daňových exekucí v obou krajích, a to s ohledem na pandemii COVID-19.

Kraj Vysočina se nachází v centrální části ČR, na pomezí Čech a Moravy a představuje významný spojovací článek mezi těmito historickými zeměmi. K 1. lednu 2024 zde žilo přibližně 517 960 obyvatel. Z geografického hlediska je charakteristický členitým reliéfem, který zahrnuje Českomoravskou vrchovinu, a převážně venkovským osídlením. Ekonomika kraje je postavena na průmyslu, zemědělství a lesnictví. Z hospodářského hlediska zde dominují malé a střední podniky. Klíčovými odvětvími jsou strojírenství, potravinářství a výroba stavebních materiálů. Kraj Vysočina poskytuje skvělé možnosti pro letní i zimní rekreaci a láká návštěvníky také množstvím historických a kulturních památek. Na území kraje se nacházejí tři významné památky zapsané na seznam UNESCO: městská památková rezervace Telč, unikátní komplex židovské čtvrti s hřbitovem a bazilikou sv. Prokopa v Třebíči a poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou. (Český statistický úřad, 2017)

Pardubický kraj leží ve východní části ČR a je známý svou strategickou polohou na důležitých dopravních tazích. K 1. lednu 2024 zde žilo přibližně 530 560 obyvatel. Ekonomika kraje je rozmanitější než v případě Vysočiny, s důrazem na chemický a elektrotechnický průmysl a strojírenství. Geograficky se vyznačuje rovinným terénem Polabské nížiny, který vytváří příznivé podmínky pro intenzivní zemědělskou produkci, s převahou orné půdy. Pardubický kraj se pyšní bohatým kulturním dědictvím. Nachází se zde zámek Litomyšl, který je zapsán na seznamu světového dědictví UNESCO. Mezi další významné památky patří např.: hrad Kunětická hora, zámek Pardubice či pravidelně pořádané kulturní a sportovní akce, mezi nimiž vyniká slavná Velká pardubická. (WANET s. r. o., b. d.)

4.3 Dopady pandemie COVID – 19 na daňovou exekuci

Během pandemie COVID-19 vláda přijala řadu mimořádných opatření, která měla zmírnit ekonomické dopady krize na podnikatele a živnostníky a přispěla také ke snížení počtu DE. Mezi klíčová opatření patřila daňová moratoria, odklady splátek a další podpůrné programy, jako byl např.: Antivirus, COVID - Nájemné nebo kompenzační bonus pro OSVČ a malé podnikatele, jejichž cílem byla ochrana firem a udržení stability na trhu práce. (Odbor komunikace - MPO, 2021)

Jedním z nejvýznamnějších nástrojů byl program Antivirus, který zavedlo Ministerstvo práce a sociálních věcí. Tento program byl zaměřen na podporu zaměstnavatelů a prevenci nárůstu nezaměstnanosti. Vycházel z konceptu kurzarbeitu, který umožňoval zaměstnavatelům zkrátit pracovní dobu zaměstnanců namísto propouštění, přičemž stát přispíval na mzdy, aby zaměstnancům kompenzoval ztráty příjmu. Antivirus byl rozdělen do několika režimů, které reflektovaly specifické situace.

Režim A byl zaměřen na zaměstnavatele, jejichž zaměstnanci byli nuceni zůstat v karanténě nebo izolaci. Stát zde kompenzoval 80 % vyplacené náhrady mzdy, s maximální částkou 39 000 Kč na zaměstnance měsíčně. Režim B se týkal zaměstnavatelů, kteří museli omezit provoz kvůli pandemickým opatřením, a nabízel příspěvek ve výši 60 % náhrady mzdy, s maximálním limitem 29 000 Kč měsíčně.

Díky programu Antivirus si zaměstnanci mohli udržet své pracovní pozice, zatímco firmy získaly prostor na stabilizaci a přizpůsobení se měnícím ekonomickým podmínkám. Tento nástroj nejenže pomohl tisícům zaměstnanců, ale zároveň snížil náklady státu na dávky v nezaměstnanosti. Antivirus se tak stal klíčovým prvkem při ochraně české ekonomiky a trhu práce během pandemie. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2022)

Další zásadní podporou pro podnikatele byl program COVID – Nájemné, který připravilo Ministerstvo průmyslu a obchodu. Tento program cílil na firmy, které byly nuceny kvůli vládním opatřením uzavřít nebo omezit provoz svých provozoven. Poskytoval dotace na úhradu části nájemného za rozhodné období, čímž zmírňoval finanční zátěž spojenou s poklesem tržeb. Díky tomuto opatření mohli podnikatelé překlenout obtížné období a zachovat svou činnost navzdory krizi. (Tým MPO, 2021)

Významnou roli hrál také kompenzační bonus, který poskytoval přímou finanční podporu OSVČ, malým podnikatelům a společníkům malých s.r.o. zasaženým pandemickými omezeními. Tento bonus pomohl vyrovnat ztráty z poklesu příjmů způsobeného uzavřením

provozoven, omezením činnosti nebo sníženou poptávkou po jejich službách. Podpora byla vyplácena ve formě přímé finanční částky na základě žádosti, a to ve stanovených intervalech podle aktuálního krizového období. Díky této pomoci si podnikatelé mohli uhradit nezbytné provozní náklady, jako byly nájem, energie či základní životní potřeby, a udržet své živnosti v chodu i přes mimořádně složité podmínky. (Finanční správa, b. d.)

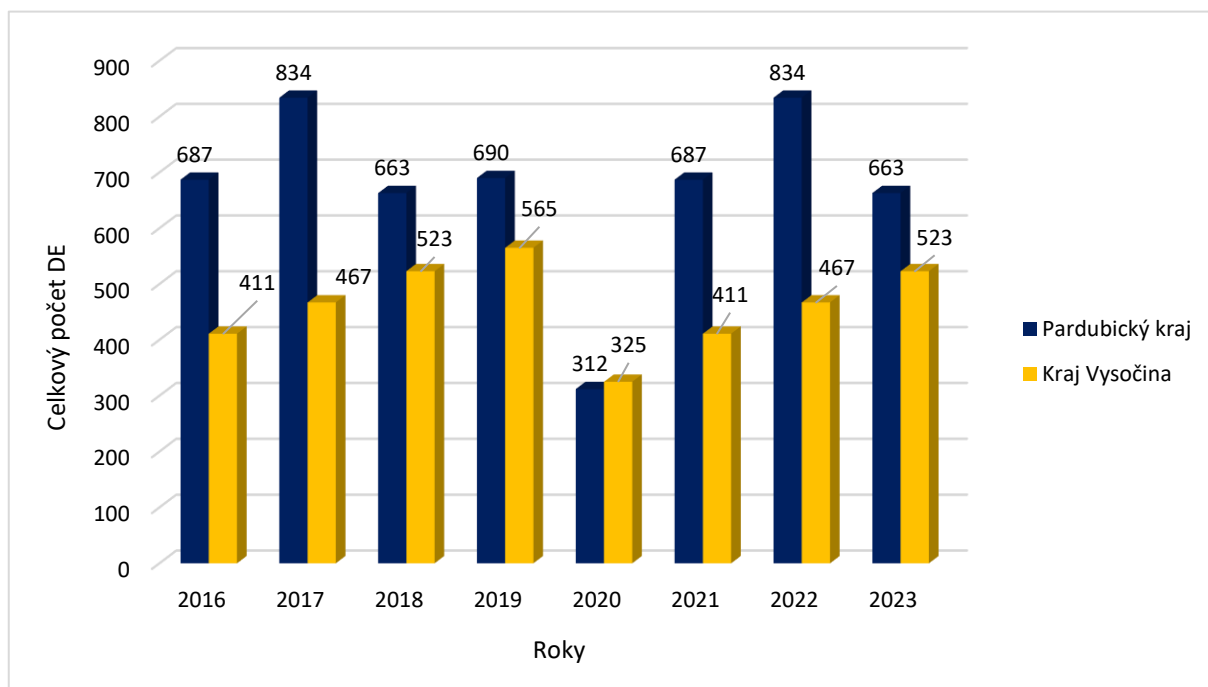
Vedle těchto programů sehrála důležitou roli také daňová moratoria, která poskytovala podnikatelům dočasnou ochranu před hrozbou úpadku. Tato moratoria umožňovala odklady daňových povinností, což firmám poskytlo čas na stabilizaci jejich finanční situace bez okamžitého tlaku na úhradu závazků. Standardní doba trvání moratoria byla tři měsíce, s možností prodloužení o dalších 30 dní, což podnikům poskytlo dostatečný prostor k nalezení řešení svých problémů. Tato opatření tak výrazně přispěla k udržení ekonomické stability během pandemie. (Koubek, Jiří., 2024)

Celkově lze konstatovat, že vládní podpůrné programy a opatření přijatá v reakci na pandemii COVID-19 významně přispěla k ochraně ekonomiky a snížení počtu daňových exekucí v roce 2020.

4.4 Grafické znázornění DE

Pro názornější zobrazení vývoje DE ve sledovaném období 2016 až 2023 byly dostupné údaje převedeny do sloupcových grafů v programu Microsoft Excel. Tyto grafy umožňují přehledné porovnání jednotlivých hodnot v čase, zachycení vývoje DE v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina a usnadňují interpretaci údajů, které by z tabulkového zobrazení nemusely být na první pohled zřejmé. Každý sloupec znázorňuje konkrétní počet nařízených či ukončených DE v příslušném roce a pro usnadnění orientace jsou nad sloupci uvedeny odpovídající číselné hodnoty.

Graf č. 1 - Počet PO s nařízenou DE v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

Graf 1: Počet PO s nařízenou DE v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

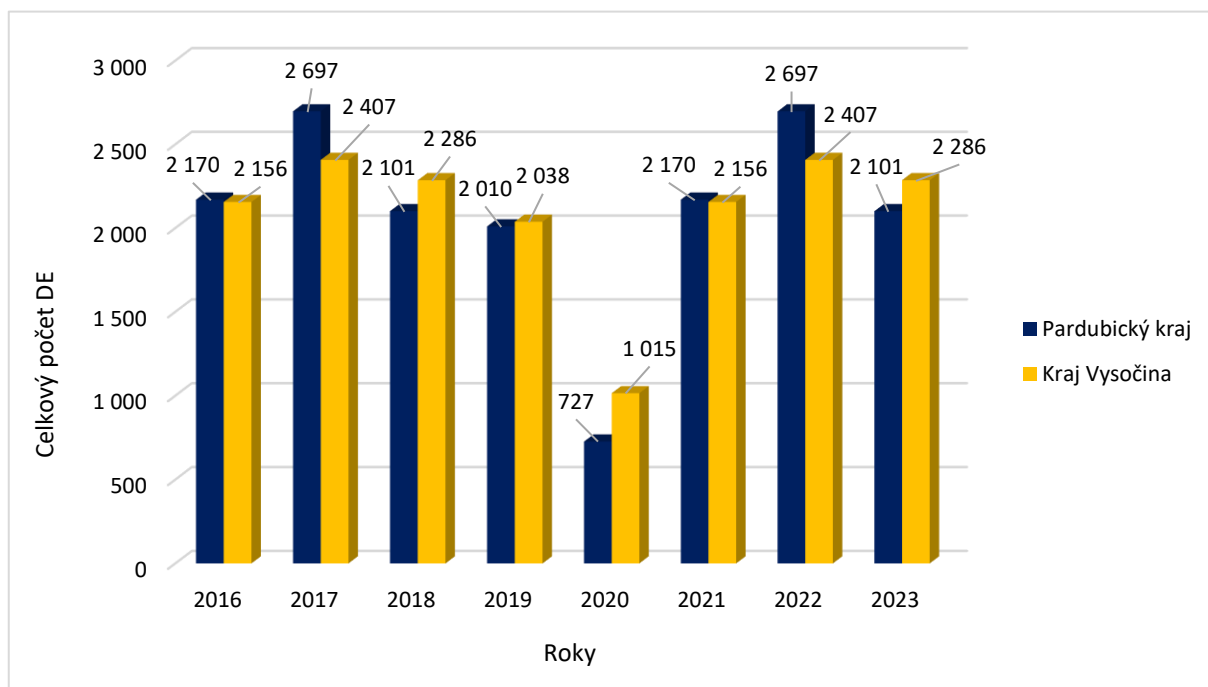
Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých dat GŘŘ ČR

Tento graf zobrazuje počet PO s nařízenou daňovou exekucí v letech 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina. Z grafu je patrné že Pardubický kraj vykazuje vyšší počet DE než kraj Vysočina s výjimkou roku 2020.

V roce 2016 bylo v Pardubickém kraji nařízeno 687 exekucí, zatímco v kraji Vysočina 411, to znamená že v Pardubickém kraji bylo o 40,17 % více exekucí než na Vysočině. V roce 2017 se rozdíl prohloubil kdy Pardubický kraj zaznamenal 834 exekucí, to je nárůst o 17,63 % oproti roku 2016, zatímco kraj Vysočina zaznamenal 467 exekucí, což představuje nárůst přibližně o 12 % se srovnáním s rokem 2016. Do roku 2019 docházelo v kraji Vysočina k postupnému růstu počtu exekucí.

Rok 2020 přinesl výrazný pokles v obou krajích, kdy byly zaznamenány nejnižší počty za sledované období, na Vysočině bylo registrováno 325 exekucí (o 42,48 % méně než v roce 2019) a v Pardubickém kraji vedeno 312 exekucí (o 54,78 % méně než v roce 2019). Oba kraje se v rove 2022 vrátili na hodnoty z roku 2017. Ve srovnání s předchozím rokem, v roce 2023 počty exekucí v Pardubickém kraji klesly na hodnotu 663 (o 20,50 %) zatímco na Vysočině vzrostly na hodnotu 523 (o 20, 71 %).

Graf č. 2 - Počet FO s nařízenou DE v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

Graf 2: Počet FO s nařízenou daňovou exekucí v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

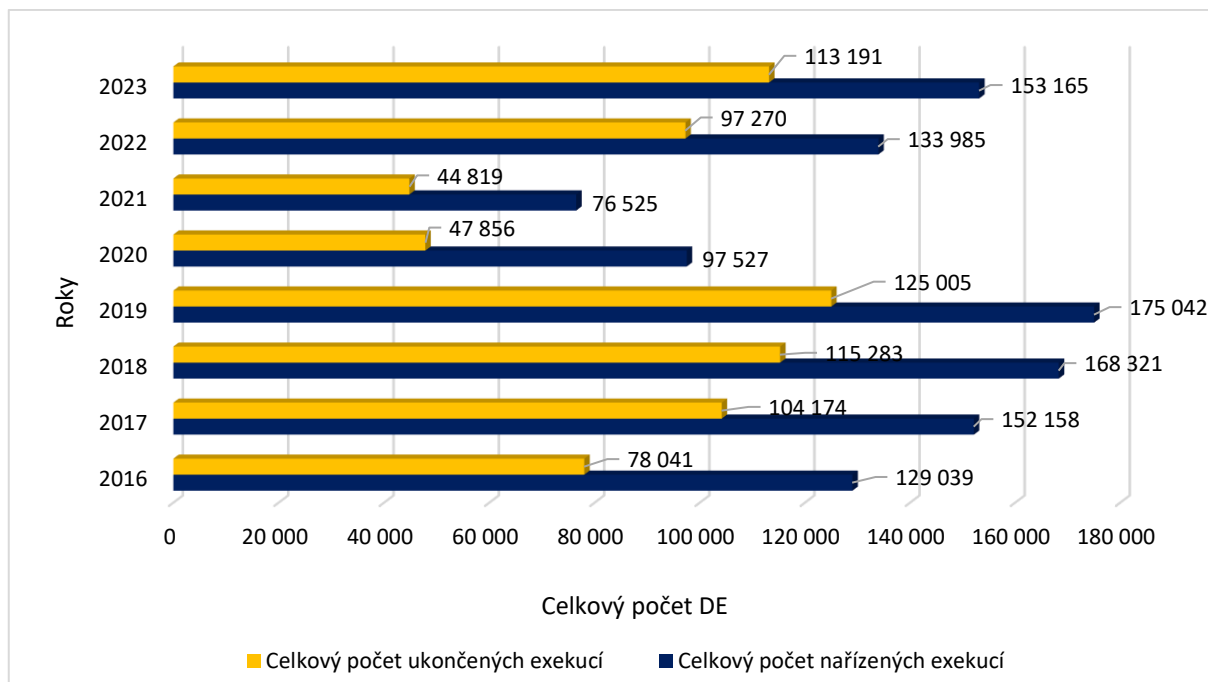
Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých dat GFŘ ČR

Tento graf znázorňuje počet FO s nařízenou DE v letech 2016 až 2023. Oba kraje vykazují podobný vývoj – pokles v roce 2020 a následný nárůst v dalších letech, odráží to vliv pandemie a změny v ekonomických podmínkách.

V roce 2016 byla situace v obou krajích podobná – v Pardubickém kraji bylo v exekuci 2 170 osob a v kraji Vysočina 2 156 osob. V roce 2017 a 2022 byla zaznamenána nejvyšší hodnota, a to v Pardubickém kraji 2 697 případů a v kraji Vysočina 2 407 případů. V roce 2018 bylo v Pardubickém kraji 2 101 osob v exekuci, což je pokles přibližně o 22,1 % oproti roku 2017, zatímco v kraji Vysočina klesl počet na 2 286 osob (o 5,03 % méně oproti roku 2017). Rok 2020 přinesl pro oba dva kraje výrazný pokles. V Pardubickém kraji došlo k poklesu na 727 případů, což je přibližně o 63,83 % méně oproti roku 2019; v kraji Vysočina byl počet exekucí 1 015 (o 50,2 % méně než v roce 2019).

V následujících letech 2021 až 2023 dochází k opětovnému růstu počtu daňových exekucí, a to na hodnoty blízké úrovni před pandemií. V roce 2023 došlo k poklesu v obou krajích. Pardubický kraj evidoval 2 101 osob v exekuci (pokles o 22,1 % oproti roku 2022) a kraj Vysočina 2 286 osob (pokles přibližně o 5,03). Tento vývoj naznačuje celkovou nestabilitu v počtech exekucí během sledovaného období, s výraznými výkyvy, zejména v roce 2019.

Graf č. 3 - Celkový počet nařízených a ukončených DE v období let 2016 až 2023 ve všech krajích

Graf 3: Celkový počet nařízených a ukončených daňových exekucí v letech 2016 až 2023 ve všech krajích ČR

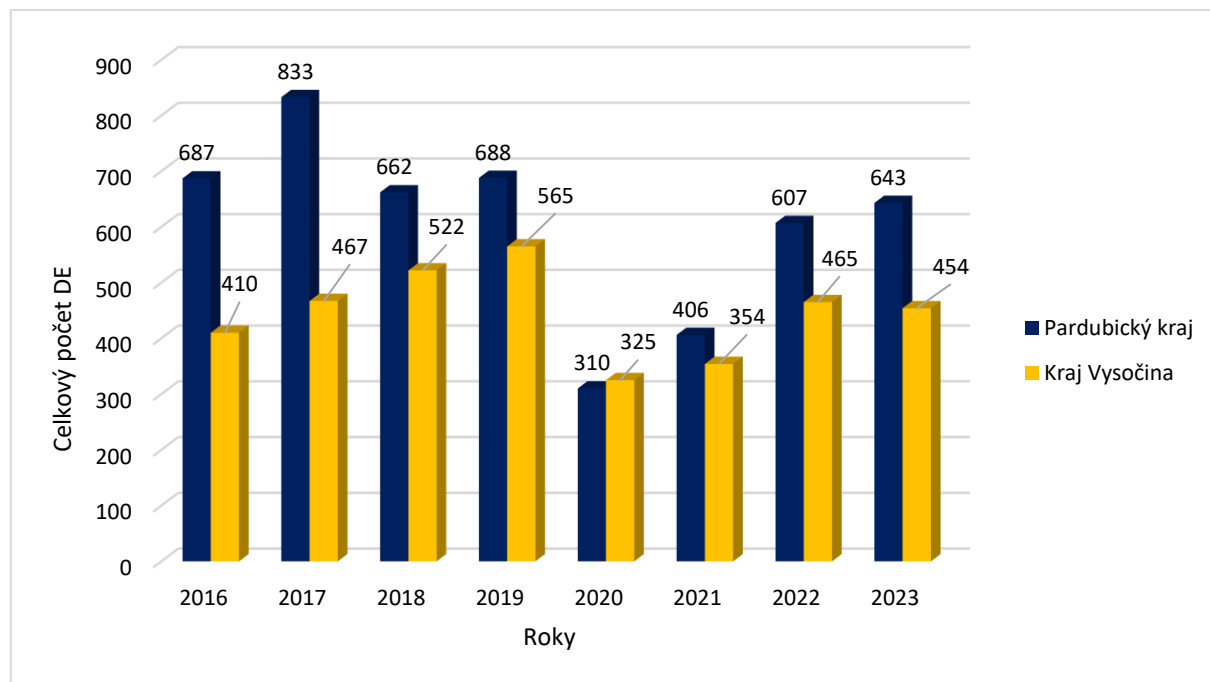
Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých dat GŘŘ ČR

Graf zobrazuje vývoj celkového počtu nařízených a ukončených DE v ČR v letech 2016 až 2023. Tyto údaje zahrnují celkový počet jednotlivých DE, které byly nařízené či ukončené bez ohledu na to, zda se týkaly jednoho nebo více subjektů, např. pokud jeden subjekt měl 3 DE a všechny byly ukončeny, přispěje do tohoto počtu třemi ukončenými exekucemi. Z grafu je viditelné, že počet nařízených exekucí v průběhu sledovaných let převyšoval počet ukončených exekucí, což poukazuje na přetrvávající problematiku kumulace daňových pohledávek.

V roce 2016 bylo nařízeno 129 029 exekucí, zatímco ukončených bylo 78 041, to znamená, že z celkového počtu nařízených exekucí bylo ukončeno přibližně 60,48 %. Následující rok 2017 ukázal nárůst obou hodnot – počet nařízených exekucí vzrostl na 152 158 (nárůst o 15,2 % oproti roku 2016) a počet ukončených na 104 174, což odpovídá 68,45 % z nařízených exekucí. Rok 2018 přinesl další zvýšení nařízených exekucí na 168 321, to je oproti roku 2017 nárůst o 9,6 %. Počet ukončených exekucí se také zvýšil na 115 283, což představuje přibližně 68,5 % z nařízených exekucí, podobně jako předchozí rok. V roce 2019 došlo k dosažení nejvyšších hodnot za celé období – 175 042 nařízených exekucí a 125 005 ukončených, to znamená, že přibližně 71,41 % nařízených exekucí bylo ukončeno.

Roky 2020 a 2021 jsou specifické nižšími počty ukončených i nařízených exekucí. V roce 2020 bylo nařízeno 97 527 exekucí (pokles o 44,28 % oproti roku 2019) a ukončeno 47 856 (49,07 % z nařízených exekucí). Podobný vývoj pokračoval i v roce 2021, kdy bylo nařízeno 76 525 exekucí a ukončeno 44 819 (58,57 %). Rok 2022 zaznamenal mírný nárůst nařízených exekucí na 113 985 a ukončených na 97 270 (85,33 %). V roce 2023 bylo nařízeno 153 165 exekucí a ukončeno 113 191, což odpovídá 73,9 %.

Graf č. 4 - Celkový počet PO s ukončenou DE v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

Graf 4: Počet PO s ukončenou daňovou exekucí v období let 2016 až 2020 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

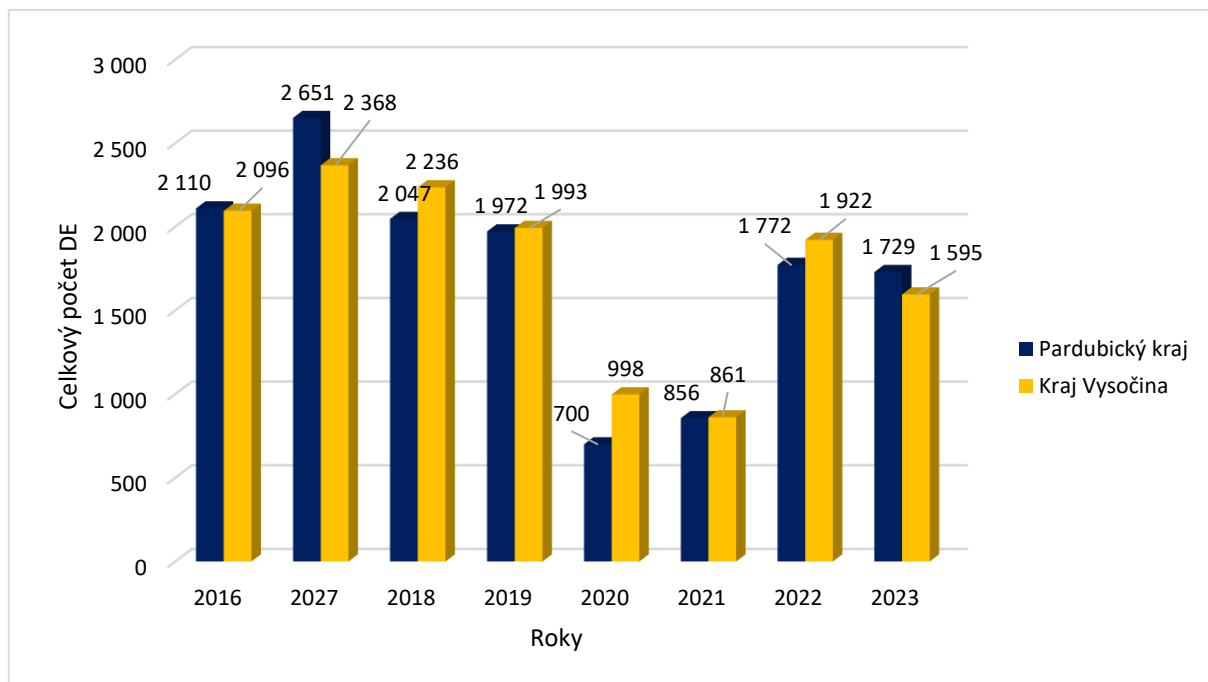
Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých dat GFR ČR

Tento graf zobrazuje počet PO s ukončenou DE v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina v období let 2016 až 2023.

V roce 2016 bylo v Pardubickém kraji ukončeno 687 exekucí, zatímco v kraji Vysočina 410, to znamená, že Pardubický kraj vykázal o 40,32 % více ukončených exekucí. V roce 2017 v Pardubickém kraji počet vrostl na 833 (nárůst o 17,53 % oproti roku 2016) zatímco na Vysočině dosáhl hodnoty 467 (nárůst o 12,21 %). V roce 2018 bylo v Pardubickém kraji ukončeno 662 exekucí, což je pokles o 20,53 % oproti roku 2017 a na Vysočině ukončeno 522 což je ve srovnání s rokem 2017 nárůst o 10,54 %.

Rok 2020 přinesl pokles v obou krajích, jedná se také o nejnižší počty ukončených exekucí během sledovaného období. Na Vysočině počet exekucí klesl na hodnotu 325, což je o 42,48 % méně než v roce 2019. Pardubický kraj zaznamenal pokles na 310 exekucí, to znamená pokles o 54,94 % oproti roku 2019. V roce 2021 se situace stabilizovala na podobných hodnotách, avšak rok 2022 přinesl nárůst – v Pardubickém kraji oproti roku 2021 počet vzrostl o 33,11 % na 607 a v kraji Vysočina o 23,87 % na 465. V roce 2023 pokračoval růst v Pardubickém kraji na 643 exekucí (o 5,6 % více oproti roku 2022), zatímco na Vysočině došlo k mírnému poklesu na 454 exekucí (pokles o 2,37 %).

Graf č. 5 - Celkový počet FO s ukončenou DE v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

Graf 5: Počet FO s ukončenou daňovou exekucí v období let 2016 až 2020 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých dat GŘŘ ČR

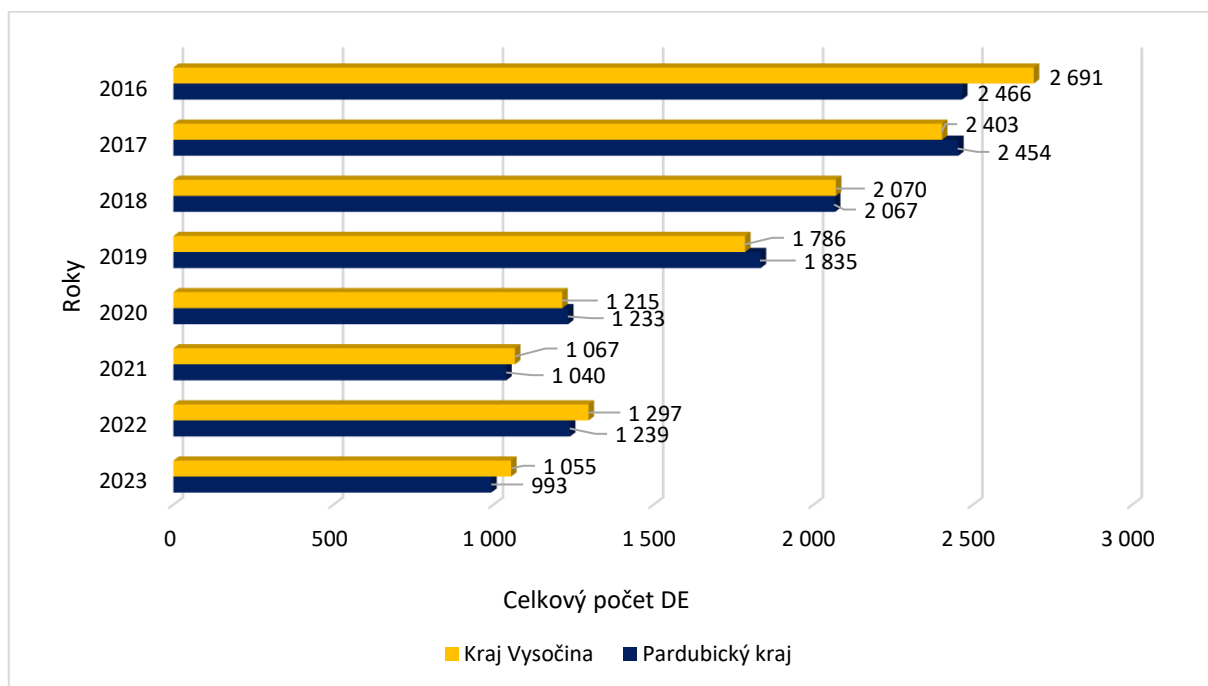
Tento graf znázorňuje počet fyzických osob s ukončenou daňovou exekucí v Pardubickém kraji a kraji Vysočina v letech 2016 až 2023.

V roce 2016 byl počet ukončených exekucí v obou krajích relativně vyrovnaný – Pardubický kraj zaznamenal 2 110 případů a Vysočina 2 096. Následující rok 2017 došlo k nárůstu v obou krajích, zejména v Pardubickém kraji, kde počet vzrostl o 20,41 % na 2 651, zatímco Vysočina zaznamenala zvýšení o 11,49 % na 2 368.

V roce 2018 došlo k poklesu v obou krajích – Pardubický kraj klesl na 2 047 ukončených exekucí (o 22,78 % méně než v předchozím roce) a kraj Vysočina na 2 236 případů (pokles o 5,57 % ve srovnání s rokem 2017). V roce 2019 pokles pokračoval, přičemž Pardubický kraj evidoval 1 972 případů a kraj Vysočina 1 993 případů. Největší propad nastal v roce 2020, kdy Pardubický kraj klesl na 700 případů (pokles o 64,5 % oproti roku 2019) a Vysočina na 998 případů (pokles o 49,02 %). V roce 2021 se situace o něco zlepšila, ale po roce 2021 začaly počty ukončených exekucí opět růst. V roce 2022 Pardubický kraj dosáhl 1 772 případů (nárůst o 51,69 % oproti roku 2021) a kraj Vysočina 1 922 případů (nárůst o 55,20 %). V roce 2023 oba kraje zaznamenaly mírné poklesy – Pardubický kraj evidoval 1 729 případů a kraj Vysočina 1 595 případů.

4.4.1 Grafické znázornění DE podle způsobu provedení

Graf č. 6 - Celkový počet nařízených DE srážkami ze mzdy v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

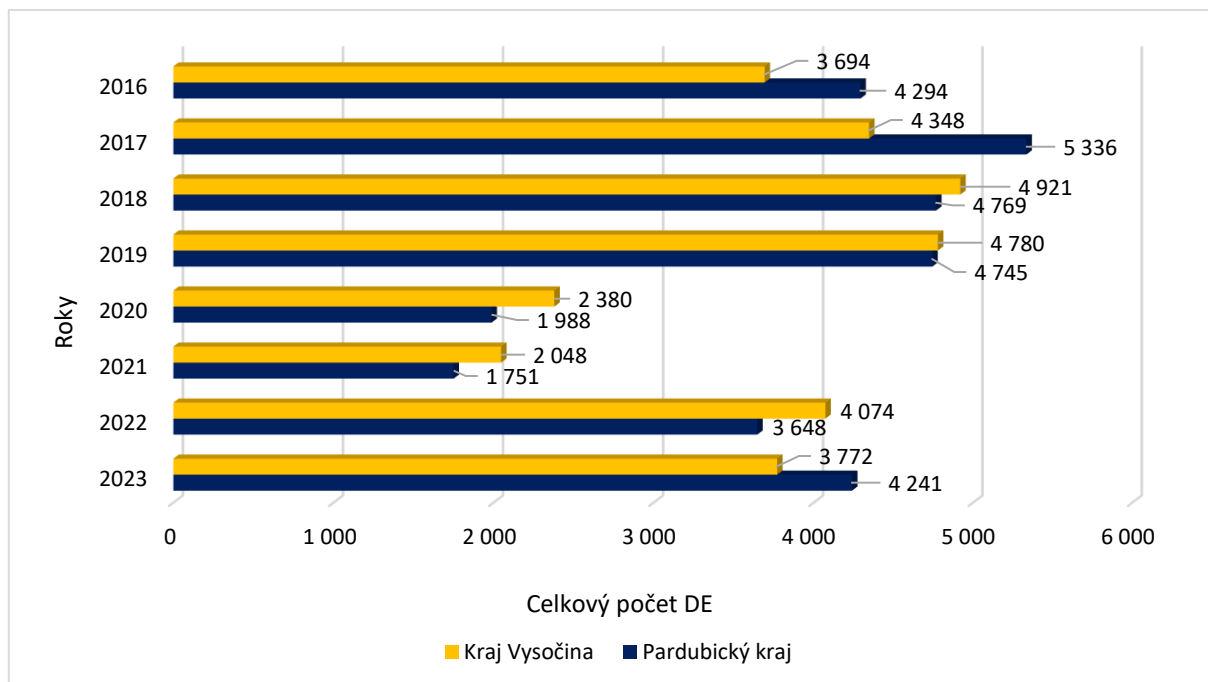
Graf 6: Daňová exekuce srážkami ze mzdy

Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých dat GŘŘ ČR

Graf znázorňuje počet nařízených DE srážkami ze mzdy v Pardubickém kraji a kraji Vysočina v letech 2016 až 2023. Data ukazují, že v obou krajích došlo během sledovaného období k výraznému poklesu počtu nařízených exekucí.

Zatímco v roce 2016 bylo v Pardubickém kraji nařízeno 2 466 exekucí a v kraji Vysočina 2 691 exekucí, do roku 2023 se tyto hodnoty snížily na 993 exekucí v Pardubickém kraji a 1 055 exekucí v kraji Vysočina. Od roku 2016 to znamená celkový pokles o 60,80 % v kraji Vysočina a o 59,73 % v Pardubickém kraji. Tento vývoj odráží úspěšné snižování počtu exekucí v obou regionech. Z grafu je patrné, že pokles počtu exekucí byl stabilní, přičemž nejvýraznější snižování nastalo mezi roky 2019 a 2020. V letech 2020 až 2021 byl zaznamenán kontinuální pokles ovlivněný pandemickou situací. V roce 2020 bylo v Kraji Vysočina nařízeno 1 215 exekucí, což znamená pokles o 31,97 % oproti roku 2019. V Pardubickém kraji se počet snížil na 1 233 případů, což je pokles o 32,81 % ve srovnání s rokem 2019. V průběhu sledovaných let jsou hodnoty mezi kraji relativně vyrovnané, bez výrazných rozdílů. Celkový počet nařízených daňových exekucí srážkami ze mzdy činil v Pardubickém kraji 13 327, zatímco v Kraji Vysočina dosáhl 13 584, což představuje nárůst o 2,25 % pro kraj Vysočina.

Graf č. 7 - Celkový počet nařízených DE příkázáním pohledávky z účtu poskytovatele platebních služeb v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

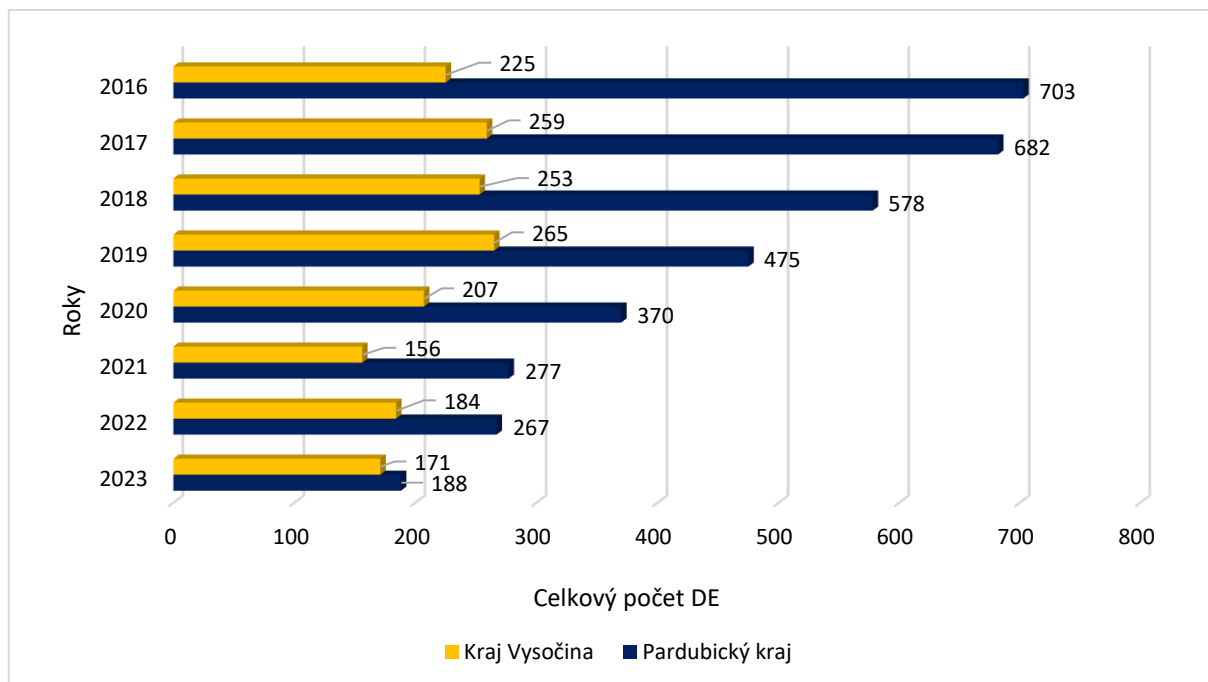
Graf 7: Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele poskytovatelé platebních služeb

Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých dat GŘŘ ČR

Tento graf znázorňuje počet nařízených DE formou příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina v letech 2016 až 2023.

V roce 2016 bylo v Pardubickém kraji zaznamenáno 4 294 případů, o 13,9 % více než v kraji Vysočina, kde bylo zaznamenáno 3 694 případů. V roce 2018 byly hodnoty mezi kraji téměř vyrovnané - Pardubický kraj měl 4 921 případů, zatímco kraj Vysočina 4 769, (o 3,09 % více v Pardubickém kraji). V roce 2019 měl Pardubický kraj 4 745 případů, zatímco kraj Vysočina 4 780, což ukazuje jen minimální rozdíl. V roce 2020 se pokles výrazně projevil, kdy Pardubický kraj zaznamenal 1 988 případů což je o 58,1 % méně než v roce 2019 a kraj Vysočina 2 380, což je o 50,2 % méně než v roce 2019. Podobný vývoj pokračoval i v roce 2021, kdy Pardubický kraj měl 1 751 případů a kraj Vysočina 2 048, tedy o 14,50 % méně než kraj Vysočina. Oproti roku 2021 se situace v roce 2022 změnila – kraj Vysočina dosáhla 4 074 případů, zatímco Pardubický kraj měl 3 648, což znamená nárůst o 49,73 % pro kraj Vysočinu a nárůst o 52 % pro Pardubický kraj. V roce 2023 Pardubický kraj vykázal 4 241 případů oproti 3 772 případům v kraji Vysočina, což odpovídá o 11,1 % více. Celkově je vidět, že počet exekucí se po výrazném poklesu v letech 2020 a 2021 opět zvyšuje.

Graf č. 8 - Celkový počet nařízených DE příkázáním jiné peněžité pohledávky v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

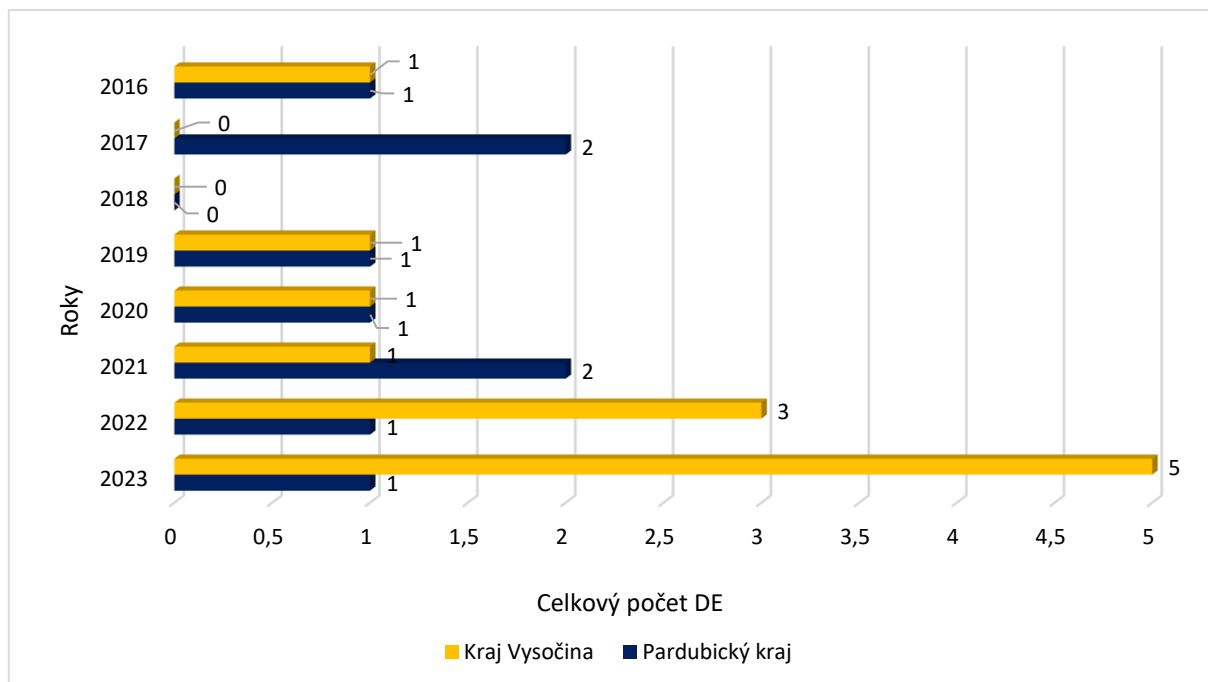
Graf 8: Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky

Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých dat GŘŘ ČR

Tento graf zobrazuje počet nařízených DE formou příkázání jiné peněžité pohledávky v Pardubickém kraji a kraji Vysočina v období let 2016 až 2023. Na začátku sledovaného období je patrný výrazný rozdíl mezi Pardubickým krajem a krajem Vysočina, zatímco na jeho konci se rozdíly mezi oběma kraji výrazně snížily. Celkově lze pozorovat vývoj klesajícího počtu nařízených exekucí v obou krajích v průběhu sledovaného období.

V letech 2016 až 2019 byl počet exekucí v Pardubickém kraji výrazně vyšší než v kraji Vysočina. Největší rozdíl mezi kraji byl zaznamenán v roce 2016, kdy Pardubický kraj evidoval 703 exekucí, zatímco kraj Vysočina pouze 225 exekucí. Pardubický kraj měl tedy více než trojnásobný počet exekucí (o 68 % více). Tento velký rozdíl pokračoval i v dalších letech, i když celkové počty případů klesaly. Například v roce 2018 dosáhl kraj Vysočina 253 případů a Pardubický kraj 578 případů, což je rozdíl o 56,23 %. Od roku 2020 pokles pokračuje strměji, zejména v Pardubickém kraji. V roce 2023 bylo v kraji Vysočina 171 případů a v Pardubickém kraji 188 případů. Tento rozdíl je již minimální – Pardubický kraj měl o 9,04 % více případů. Celkový počet nařízených daňových exekucí příkázáním jiné peněžité pohledávky činil v Pardubickém kraji 3 540, zatímco v Kraji Vysočina dosáhl 1 720, což představuje nárůst o 51,41 % pro Pardubický kraj.

Graf č. 9 - Celkový počet nařízených DE postižením jiných majetkových práv v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

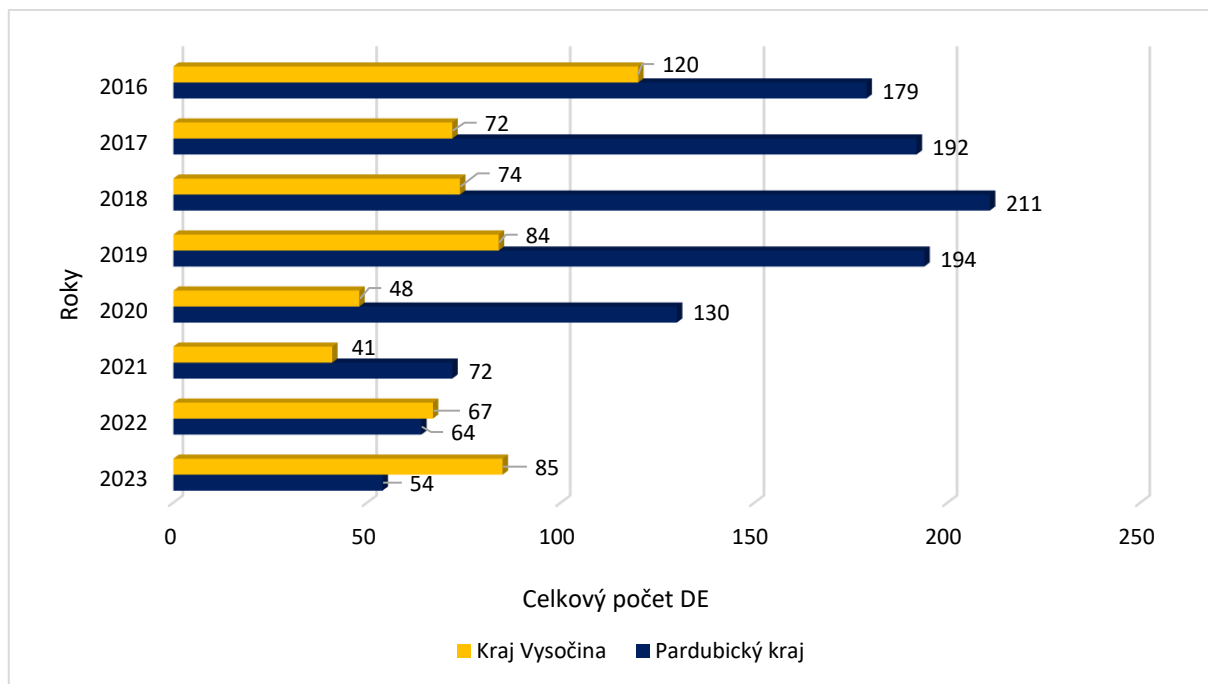
Graf 9: Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv

Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých dat GŘŘ ČR

Tento graf ilustruje počet nařízených DE formou postižení jiných majetkových práv v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina v letech 2016 až 2023. Jedná se o velmi nízké hodnoty ve srovnání s jinými typy exekucí, což naznačuje, že tento druh opatření je využíván jen výjimečně.

V letech 2016, 2019 a 2020 byly počty případů shodné v obou krajích, vždy 1 případ v každém roce. V roce 2017 se objevil rozdíl – v Pardubickém kraji byly 2 případy, zatímco v kraji Vysočina žádný (0). Podobná situace nastala v roce 2021, kdy v Pardubickém kraji byly 2 případy, zatímco v kraji Vysočina pouze 1. V některých letech, například v roce 2018, byl počet exekucí v obou krajích nulový, což svědčí o ještě menším využití této metody exekuce. V posledních letech došlo k nárůstu v kraji Vysočina. V roce 2022 měl kraj Vysočina 3 případy, zatímco Pardubický kraj zůstal na hodnotě 1 a v roce 2023 kraj Vysočina evidoval 5 případů oproti 1 v Pardubickém kraji. Malý počet nařízených exekucí postihujících jiná majetková práva může být způsoben jejich specifickým charakterem. Tento typ exekuce bývá aplikován jen ve velmi omezených případech, kdy jiné metody vymáhání nejsou vhodné nebo efektivní. Může to také odrážet nízkou četnost situací, kdy dlužníci disponují majetkovými právy, která lze postihnout. Tento jev naznačuje, že tento způsob exekuce není v praxi běžně preferován.

Graf č. 10 - Celkový počet nařízených DE prodejem movitých věcí v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

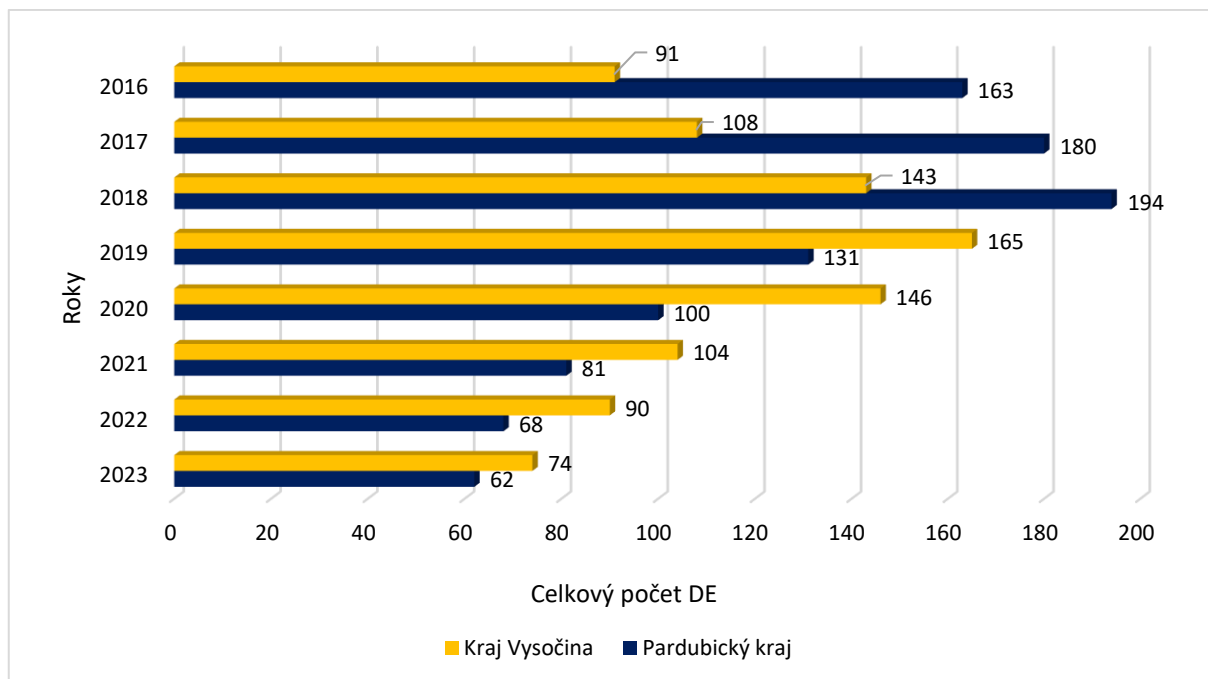
Graf 10: Daňová exekuce prodejem movitých věcí

Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých dat GŘŘ ČR

Tento graf zobrazuje počet nařízených DE formou prodeje movitých věcí v Pardubickém kraji a kraji Vysočina v letech 2016 až 2023. Pardubický kraj měl ve většině let vyšší počet exekucí tohoto typu.

V roce 2016 bylo v kraji Vysočina nařízeno 120 případů, zatímco v Pardubickém kraji 179 případů. Pardubický kraj měl o 32,96 % více exekucí než kraj Vysočina. Tento rozdíl se v následujících dvou letech zvětšil. V roce 2018 měl Pardubický kraj 211 případů oproti 74 v kraji Vysočina, což znamená, že Pardubický kraj měl téměř třikrát více případů (o 64,93 % více) a jednalo se o nejvyšší zaznamenaný počet těchto exekucí. Rok 2019 ukázal mírný pokles v obou krajích, přičemž rozdíl zůstal výrazný (84 vs. 194 případů, tedy o 56,70 % více v Pardubickém kraji). Od roku 2020 dochází k poklesu v obou krajích. V roce 2020 byl rozdíl přibližně stejný – 48 případů v kraji Vysočina oproti 130 v Pardubickém kraji, což představuje rozdíl ve výši 63 %. Naopak rok 2023 přinesl odlišnou situaci, kdy v kraji Vysočina bylo evidováno 85 případů, zatímco v Pardubickém kraji pouze 54, což znamená, že počet exekucí v kraji Vysočina byl vyšší přibližně o 36,47 %. Celkový počet nařízených daňových exekucí prodejem movitých věcí činil v Pardubickém kraji 1 096, zatímco v Kraji Vysočina dosáhl 591, což představuje nárůst o 46,08 % pro Pardubický kraj.

Graf č. 11 - Celkový počet nařízených DE prodejem nemovitých věcí v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina

Graf 11: Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí

Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých dat GŘŘ ČR

Graf znázorňuje počet nařízených DE formou prodeje nemovitých věcí v Pardubickém kraji a kraji Vysočina v letech 2017 až 2023. Celkově lze pozorovat kolísání počtu případů v obou krajích s významnými rozdíly v jednotlivých letech. V průběhu prvních tří let byl počet vyšší v Pardubickém kraji, avšak od roku 2019 převažují hodnoty v Kraji Vysočina.

V roce 2016 byly v kraji Vysočina zaznamenány 91 případů, zatímco v Pardubickém kraji to bylo 163, což je o 44,17 % více. V roce 2017 se počet v kraji Vysočina zvýšil na 108 případů a v Pardubickém kraji na 180, což představuje o 40 % vyšší hodnotu pro Pardubický kraj. V roce 2018 bylo v kraji Vysočina 143 případů a v Pardubickém kraji 194, což znamená o 26,29 % více v Pardubickém kraji. Od roku 2019 docházelo k postupnému poklesu. V roce 2019 zaznamenal kraj Vysočina 165 případů a Pardubický kraj 131, rozdíl činil 20,60 %.

V roce 2020 klesl počet případů v kraji Vysočina na 146 a v Pardubickém kraji na 100, což je o 31,51 % více v kraji Vysočina. V roce 2022 byl počet případů v kraji Vysočina 90 a v Pardubickém kraji 68, což znamená o 24,44 % vyšší hodnotu pro kraj Vysočina. V roce 2023 se rozdíl snížil na minimum – kraj Vysočina měl 74 případů, zatímco Pardubický kraj 62, což představuje jen o 16,22 % více případů v kraji Vysočina. Celkový počet nařízených

daňových exekucí prodejem nemovitých věcí činil v Pardubickém kraji 979, zatímco v Kraji Vysočina dosáhl 921, což představuje nárůst o 5,92 % pro Pardubický kraj.

4.5 Shrnutí

Daňová exekuce byla ve sledovaném období výrazně ovlivněna pandemií COVID 19, která se zásadně promítla do jejího průběhu a celkového vývoje. Vliv pandemie lze pozorovat jak u PO, tak i u FO, a to nejen v počtu nařízených a ukončených exekucí, ale i ve způsobu jejího provedení.

Vládní opatření zavedená v reakci na pandemii vedla k omezení hospodářské činnosti, uzavření mnoha podniků a poklesu příjmů různých subjektů, což mělo přímý vliv na schopnost daňových dlužníků plnit své závazky. V reakci na tuto situaci byla přijatá různá podpůrná opatření zaměřených s cílem zmírnit ekonomické dopady pandemie COVID 19. Tato opatření zahrnovala odklad daňových povinností, dočasné přerušování vymáhání některých pohledávek a úpravy ve způsobu provádění exekucí. Stát poskytl finanční podporu prostřednictvím programů, jako byly např. Antivirus či COVID – Nájemné a zavedl kompenzační bonus pro OSVČ, malé podnikatele a společníky malých s.r.o. postižené krizí. Kromě toho byla podnikatelům dočasně poskytnuta ochrana před úpadkem prostřednictvím daňových moratorií.

Nejvýraznější propad lze sledovat zejména v období nejprísnejších restrikcí – rok 2020, kdy došlo k výraznému omezení exekuční činnosti a zároveň se snížila schopnost vymáhat pohledávky efektivním způsobem. Jakmile se ekonomická situace začala stabilizovat a došlo k obnovení běžného fungování podniků i domácností, počet daňových exekucí opět narůstal.

Zatímco v některých oblastech DE došlo k návratu na předpandemické hodnoty, v jiných přetrvávají důsledky ekonomického poklesu, který se projevuje v nižším objemu vymáhaných pohledávek. Celkově lze tedy říci, že pandemie COVID - 19 představovala zlomový bod ve vývoji daňových exekucí v ČR, a ačkoli se po jejím skončení situace částečně stabilizovala, některé dopady jsou patrné i nadále.

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Při zpracování vybraného tématu Daňová exekuce byla využita metoda dotazníkového šetření a následná analýza získaných informací. Hlavním cílem tohoto šetření bylo posoudit úroveň finanční gramotnosti obyvatel ČR, zejména jejich znalosti a povědomí o daňové exekuci. Výsledky šetření mohou sloužit jako podklad pro navržení opatření zaměřených na zvýšení informovanosti veřejnosti a prevenci finančních problémů spojených s daňovými exekucemi.

5.1 Průběh výzkumného šetření

Výzkumné šetření probíhalo v období od 16. ledna 2025 do 6. února 2025, tedy po dobu tří týdnů. Pro sběr dat byla využita metoda dotazníkového šetření, která umožnila efektivní získání odpovědí od širokého vzorku respondentů. Dotazník byl sestaven v online nástroji Google Forms, což zajistilo snadnou distribuci a přístupnost pro respondenty.

Po dokončení dotazníku byl jeho odkaz sdílen na sociálních sítích, zejména na Instagramu a Facebooku, kde byl zveřejněn jak ve veřejných, tak v tematicky zaměřených skupinách. Tento způsob distribuce umožnil oslovit širokou a různorodou skupinu respondentů s odlišnou úrovní finanční gramotnosti. Online forma šetření přinesla nejen časovou flexibilitu pro respondenty, ale také efektivní a rychlý sběr dat, což usnadnilo jejich následnou analýzu.

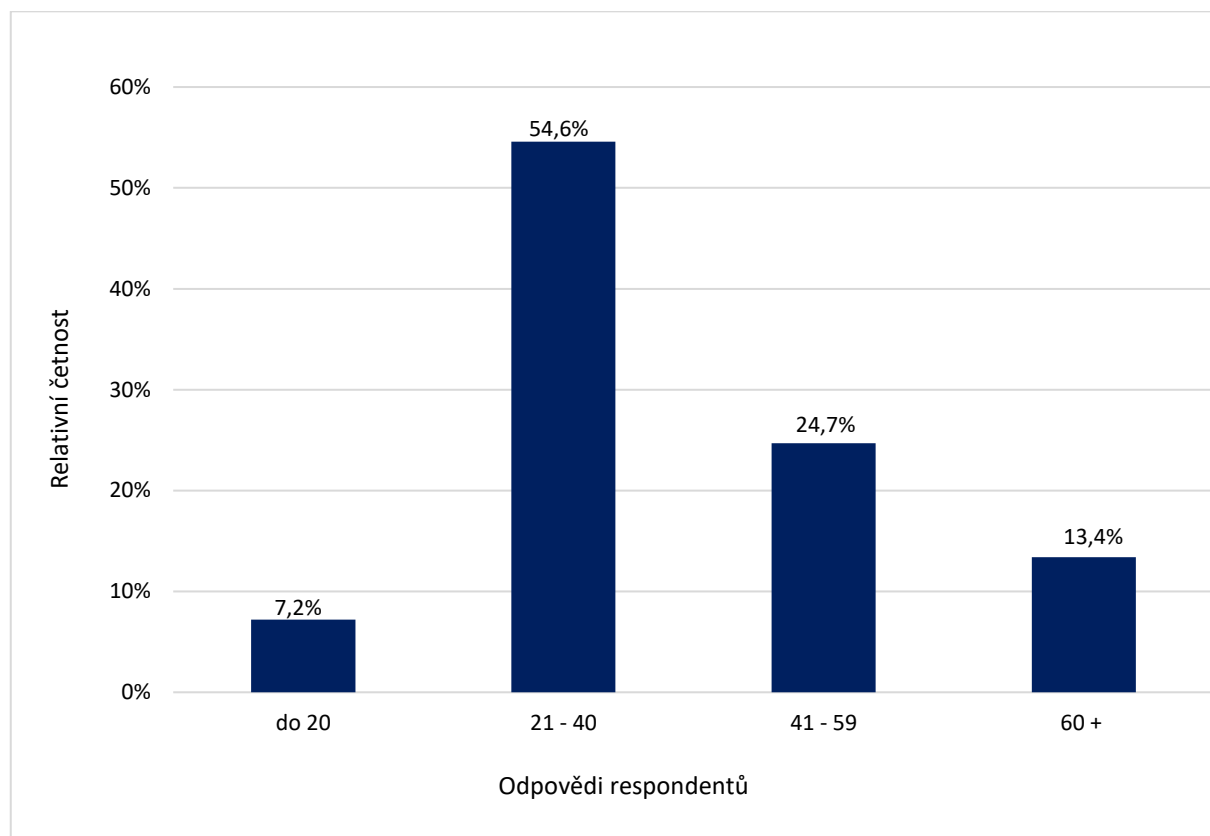
5.2 Zpracování získaných dat

Po ukončení dotazníkového šetření byla všechna získaná data přenesena do programu Microsoft Excel. Výsledky výzkumného šetření jsou prezentovány v přehledné formě sloupcových grafů, které jsou doplněny o podrobné komentáře. Pro lepší interpretaci byly číselné údaje vyjádřeny v procentech a zaokrouhleny na jedno desetinné místo. Každý graf zobrazuje odpovědi na konkrétní otázku z dotazníku. Tato forma zpracování usnadňuje porozumění získaným datům a poskytuje jasný a srozumitelný přehled o výsledcích šetření.

5.3 Grafické znázornění výsledků výzkumného šetření

Pro lepší přehlednost a srozumitelnou interpretaci výsledků bylo zvoleno grafické zpracování dat. Všechna získaná data jsou zobrazena ve formě sloupcových grafů, které umožňují jasné porovnání jednotlivých odpovědí. Každý graf zobrazuje jednu konkrétní otázku z dotazníku a je doplněn komentářem, který pomáhá lépe porozumět zobrazeným výsledkům.

Otázka č. 1 – Jaký je Váš věk?

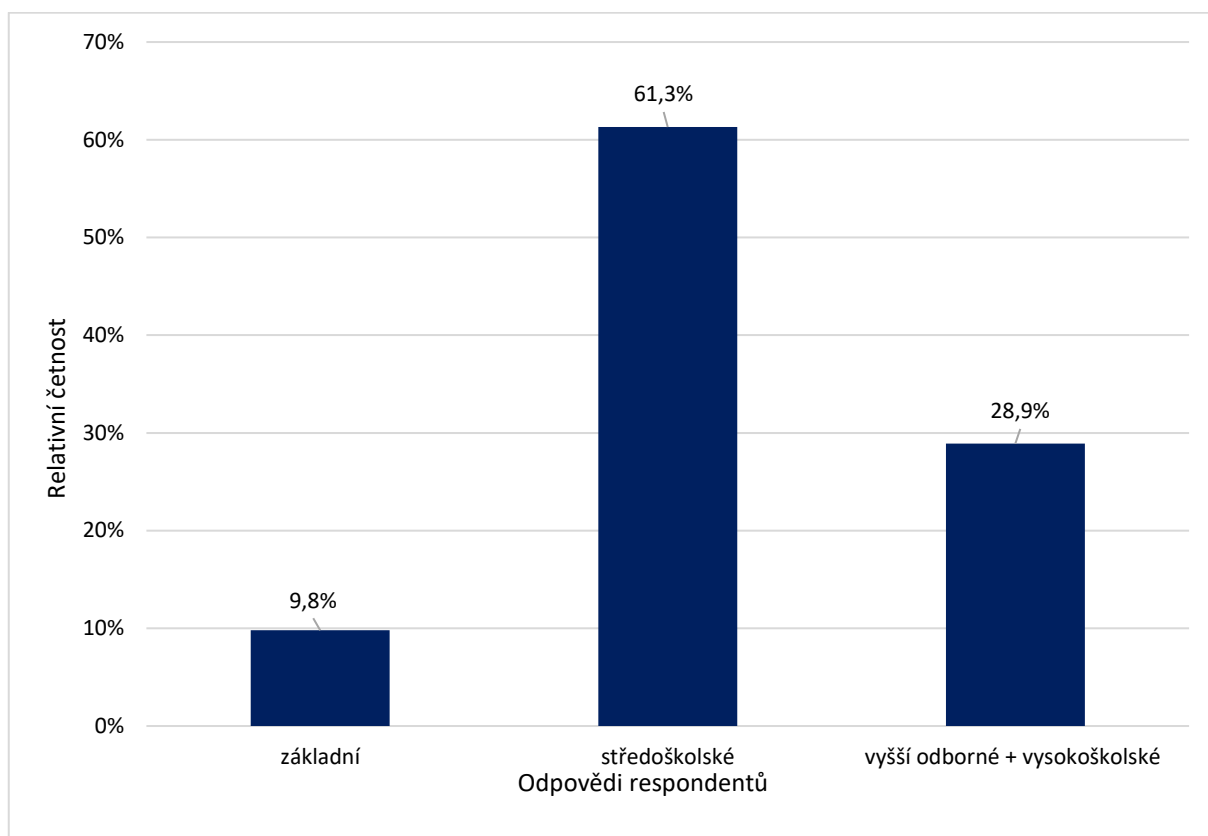

Graf 12: Věková struktura respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Graf znázorňuje věkové rozložení respondentů, kteří se účastnili průzkumu. Z celkového počtu 194 respondentů největší podíl tvoří skupina ve věku 21–40 let, která představuje 54,6 % (tedy 106 respondentů). Druhou nejpočetnější skupinou jsou respondenti ve věku 41–59 let, jejichž zastoupení činí 24,7 % (48 respondentů), zatímco nejmenší zastoupení mají osoby nad 60 let což odpovídá 13,4 % (26 dotazovaných) a respondenti do 20 let, kteří představují 7,2 % (14 dotazovaných).

Otázka č. 2 – Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

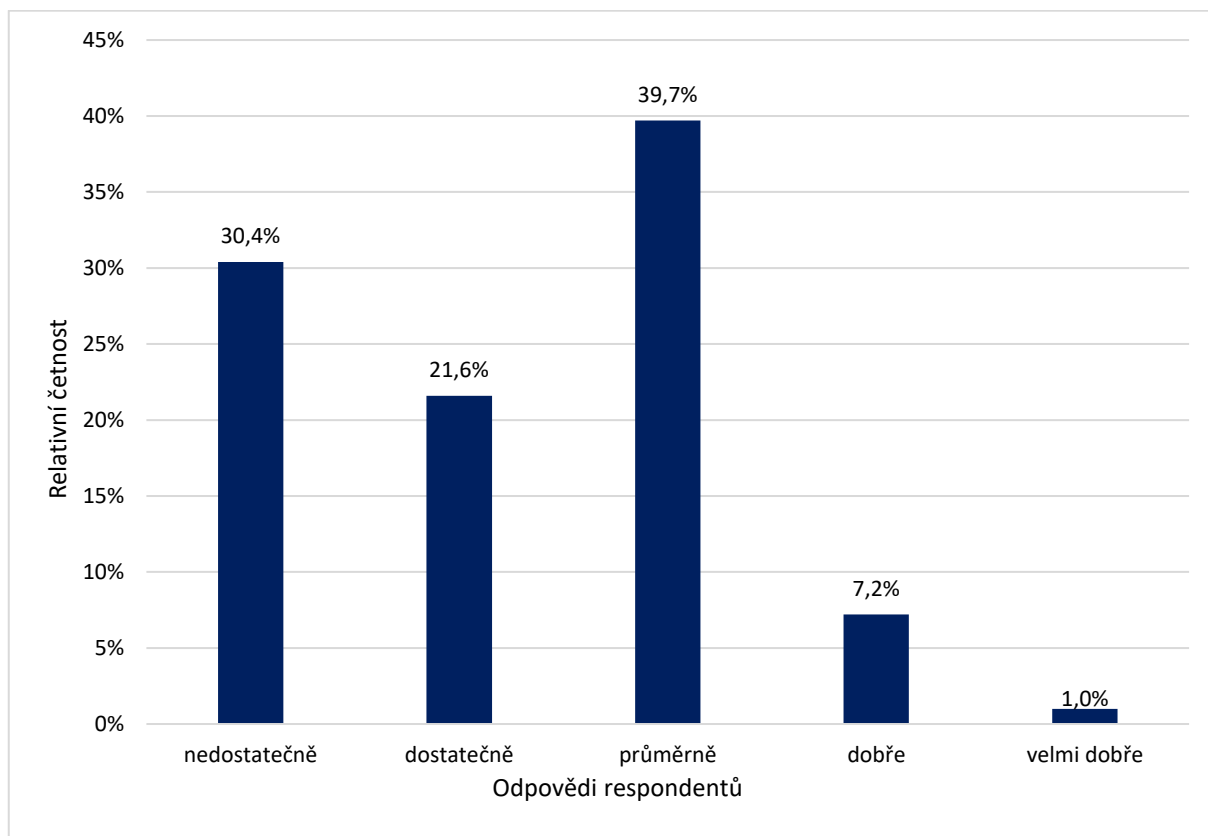

Graf 13: Nejvyšší dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Z grafu vyplývá, že respondenti se středoškolským vzděláním představují největší skupinu, a to 119 osob, což odpovídá 61,3 % celkového vzorku. Druhou nejpočetnější skupinu tvoří respondenti s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním, v počtu 56 respondentů, což představuje 28,9 %. Nejmenší zastoupení mají respondenti se základním vzděláním, jejichž počet činí 19 osob, nebo-li 9,8 % celkového vzorku.

Otázka č. 3 - Jak hodnotíte svou informovanost v oblasti daňových předpisů a exekucí?

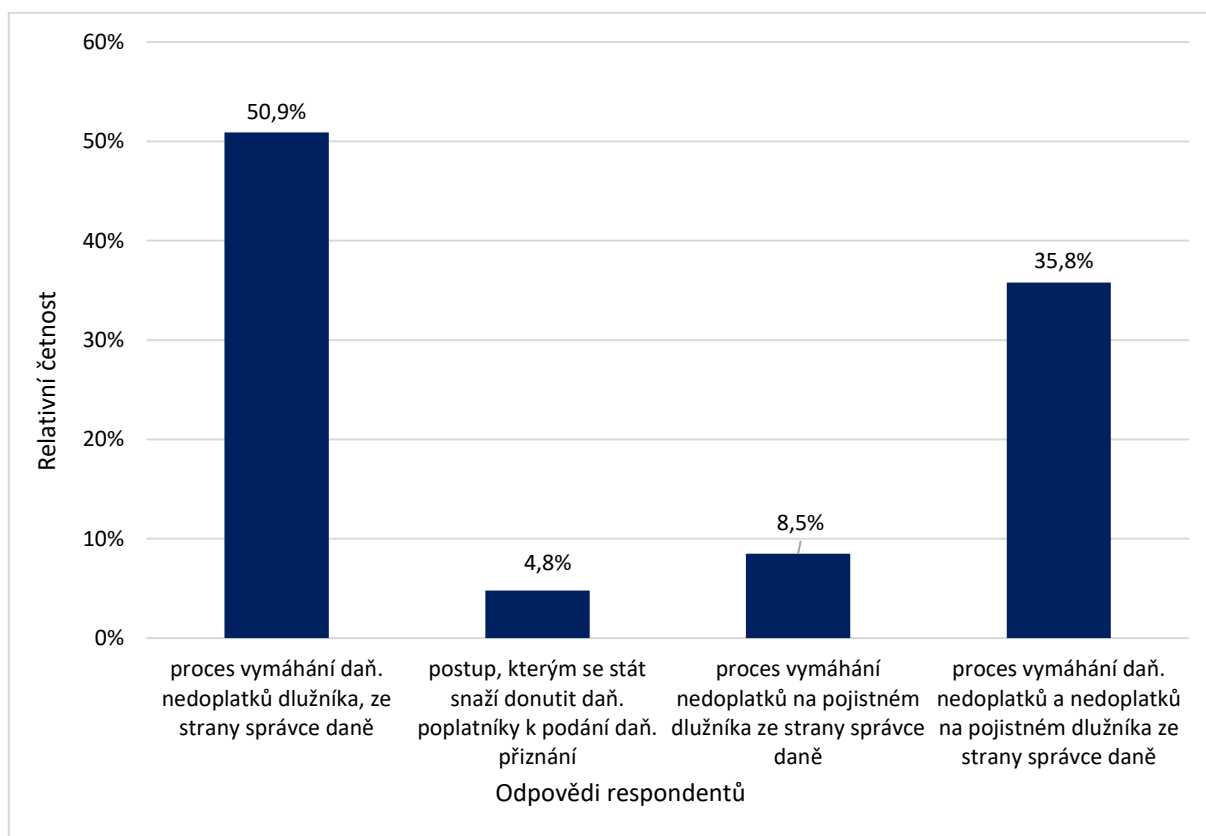

Graf 14: Sebehodnocení informovanosti v oblasti daňových předpisů a exekucí

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Graf zobrazuje rozdělení odpovědí, jak respondenti hodnotí svou informovanost v oblasti daňových předpisů a exekucí. Největší skupina, 77 osob (39,7 %), uvedla, že jejich znalosti jsou na průměrné úrovni. Dalších 59 respondentů (30,4 %) se domnívá, že jejich informovanost je nedostatečná, zatímco 42 osob (21,6 %) ji považuje za dostatečnou. Pouze menší část dotázaných hodnotí své znalosti pozitivně. Celkem 14 lidí (7,2 %) se označilo za dobře informované a jen 2 respondenti (1 %) si myslí, že jejich informovanost je velmi dobrá.

Otázka č. 4 – Víte, co je to daňová exekuce?

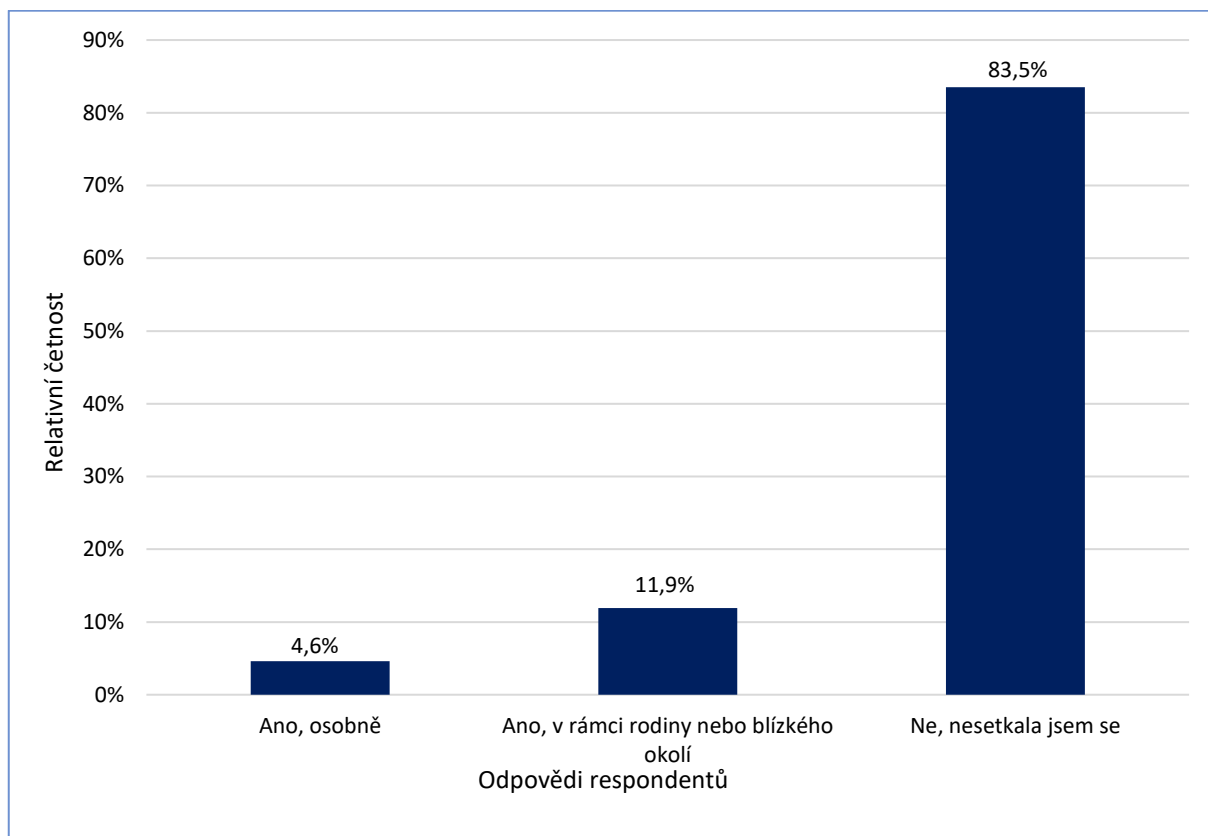

Graf 15: Povědomí o daňové exekuci

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

V grafu jsou zobrazeny výsledky, které ukazují odpovědi respondentů na otázku týkající se definice daňové exekuce, přičemž tato otázka obsahovala jednu správnou a tři nesprávné odpovědi. Správnou odpověď, která definovala DE jako proces vymáhání daňových nedoplatků dlužníka ze strany správce daně, zvolilo 89 respondentů (50,9 %). Naopak 77 respondentů (35,8 %) se mylně domnívalo, že DE zahrnuje proces vymáhání daňových nedoplatků i nedoplatků na pojistném dlužníka ze strany správce daně. Zbylé dvě možnosti byly zcela nesprávné. Konkrétně 16 respondentů (8,2 %) uvedlo proces vymáhání nedoplatků na pojistném dlužníka ze strany správce daně a 12 respondentů (6,2 %) odpovědělo, že jde o postup, kterým se stát snaží donutit daňové poplatníky k podání daňového přiznání.

Otázka č. 5 - Setkali jste se někdy s problematikou daňové exekuce?

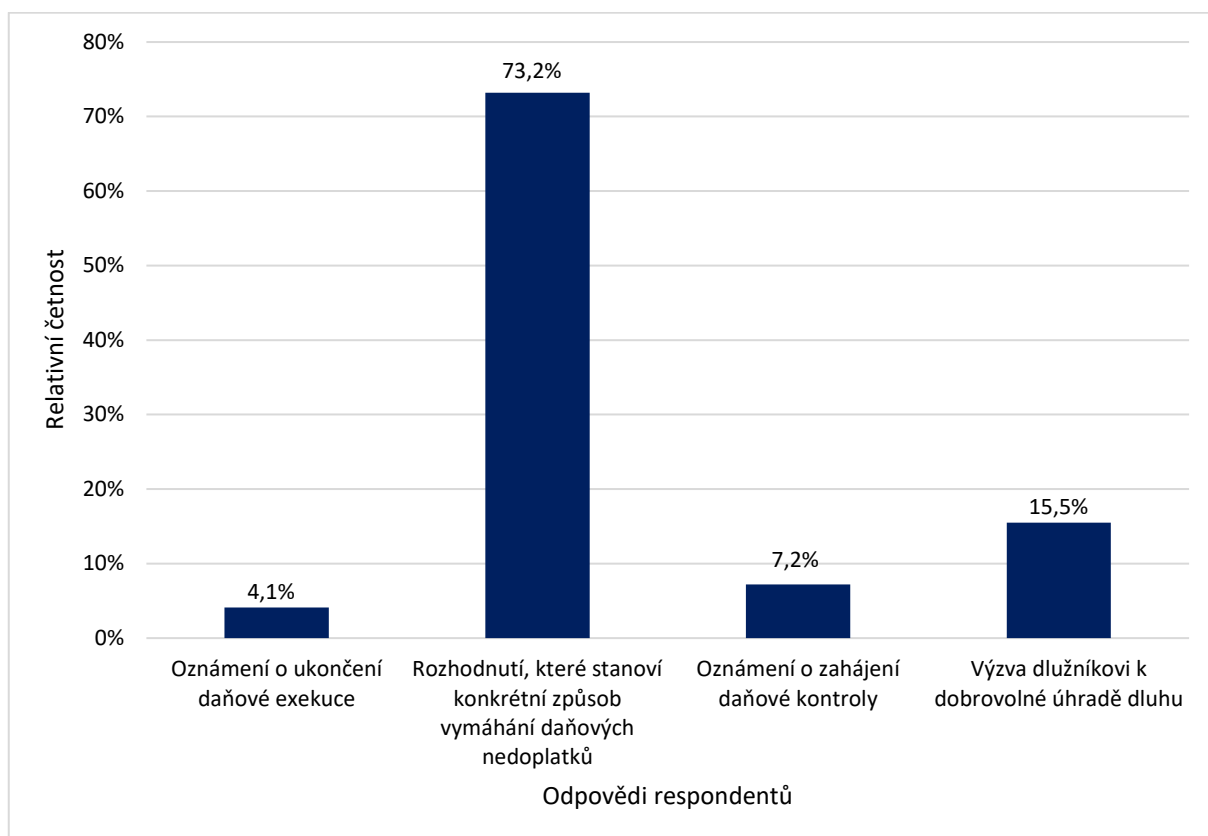

Graf 16: Osobní zkušenosti s daňovou exekucí

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Graf ilustruje odpovědi respondentů na otázku, zda se někdy setkali s problematikou daňové exekuce. Výsledky jednoznačně ukazují, že většina dotázaných, konkrétně 162 respondentů (83,5 %), uvedla, že se s touto problematikou nikdy nesetkala. Naopak 23 respondentů (11,9 %) odpovědělo, že se s daňovou exekucí setkali nepřímo, a to v rámci rodiny nebo blízkého okolí. Pouze 9 respondentů (4,6 %) přiznalo, že se s daňovou exekucí setkalo osobně.

Otázka č. 6 – Co je exekuční příkaz v rámci DE?

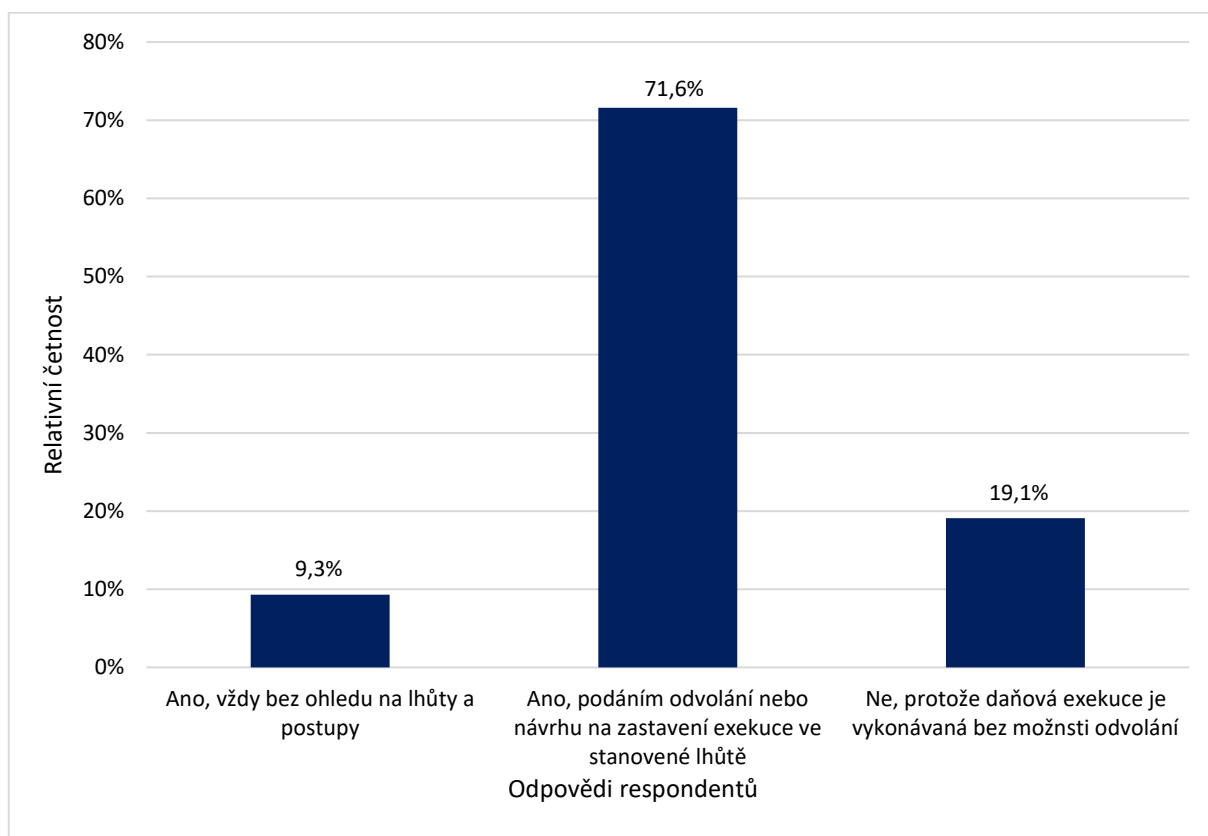

Graf 17: Povědomí o exekučním příkazu v rámci DE

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Výsledky, které graf zachycuje, ukazují rozložení odpovědí respondentů na otázku „Co je exekuční příkaz v rámci DE,“ která obsahovala jednu správnou a tři nesprávné možnosti. Největší podíl respondentů, konkrétně 142 osob (73,2 %), odpověděl správně, že exekuční příkaz představuje rozhodnutí, které stanoví konkrétní způsob vymáhání daňových nedoplatků. Nesprávné odpovědi byly rozloženy následovně: 30 respondentů (15,5 %) uvedlo, že exekuční příkaz je výzva dlužníkovi k dobrovolné úhradě dluhu, což je mylná interpretace. Dalších 14 dotázaných (7,2 %) se domnívalo, že se jedná o oznámení o zahájení daňové kontroly, a zbylých 8 respondentů (4,1 %) odpovědělo, že exekuční příkaz představuje oznámení o ukončení daňové exekuce.

Otázka č. 7 – Lze se proti daňové exekuci bránit? Pokud ano, jakým způsobem?

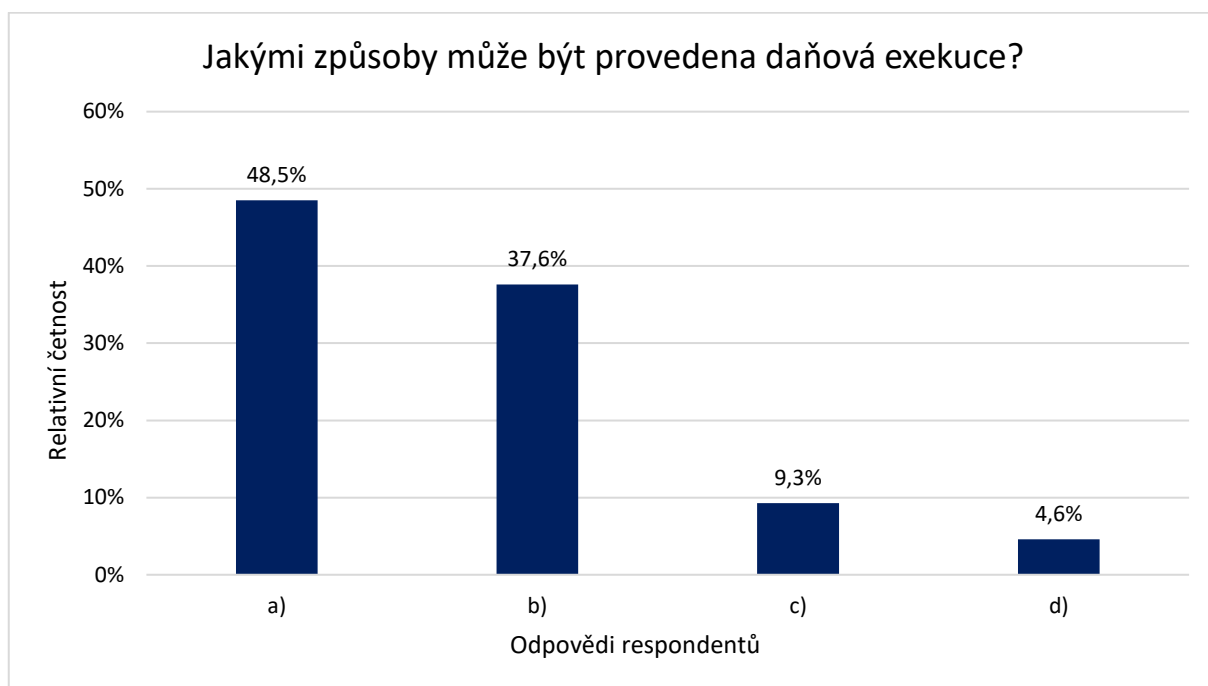

Graf 18: Možnosti obrany proti daňové exekuci

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Graf ukazuje, jak jednotliví respondenti odpověděli na otázku „Lze se proti daňové exekuci bránit? Pokud ano, jak?“ s jednou správnou a dvěma nesprávnými odpověďmi. Výsledky ukazují, že 139 respondentů (71,6 %) se shoduje na tom, že obrana proti DE je možná prostřednictvím podání odvolání nebo návrhu na zastavení exekuce ve stanovené lhůtě. Zbývající respondenti odpověděli nesprávně. Celkem 37 osob (19,1 %) se domnívalo, že proti DE není možné se bránit, protože je vykonávána bez možnosti odvolání. Dalších 18 respondentů (9,3 %) chybně uvedlo, že je možné se proti DE bránit kdykoliv, bez ohledu na lhůty a postupy.

Otázka č. 8 - Jakými způsoby může být provedena daňová exekuce?

Graf 19: Způsoby provedení daňové exekuce

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Tabulka 1: Způsoby provedení daňové exekuce

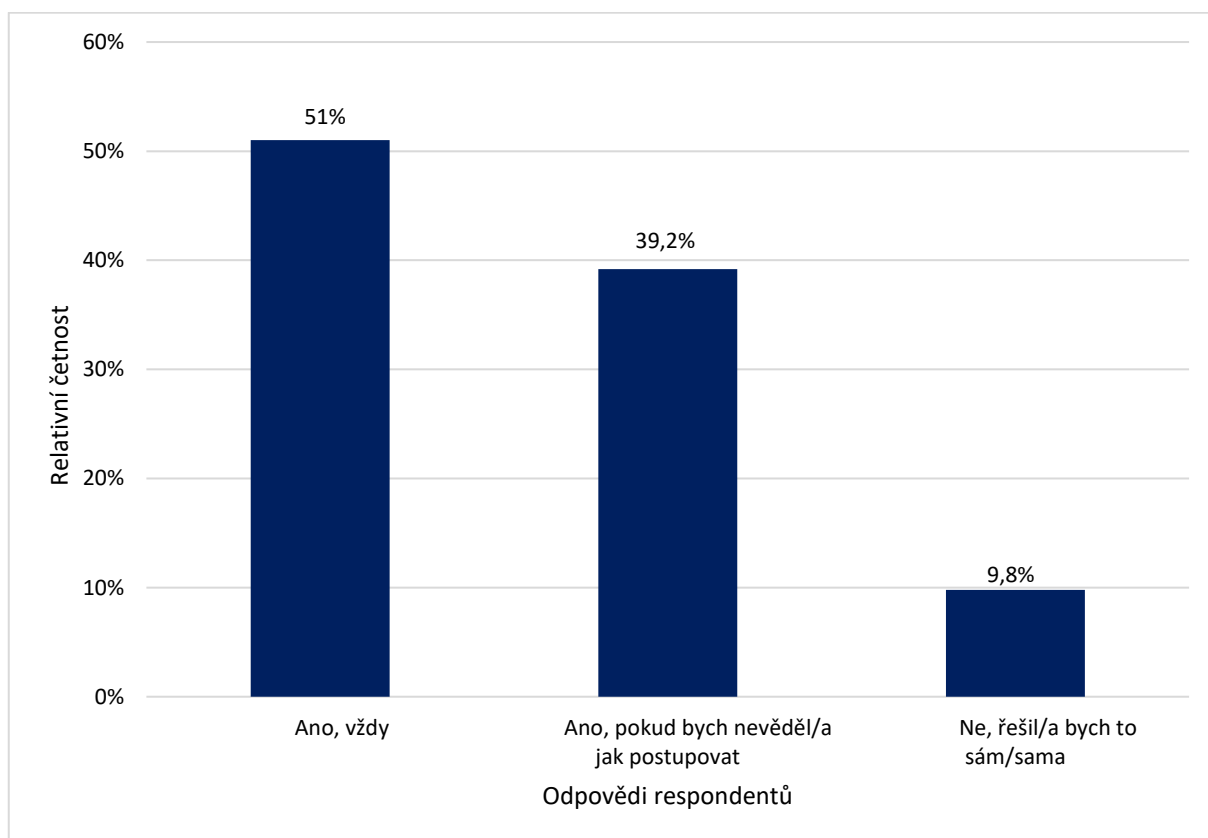
a)	Srážkami ze mzdy; příkázáním pohledávek z účtu u poskytovatele či jiné peněžité pohledávky; domluva s dlužníkem na splátkách , prodej movitých a nemovitých věcí	48,5 %
b)	Srážkami ze mzdy; příkázáním pohledávek z účtu u poskytovatele či jiné peněžité pohledávky; postižením jiných majetkových práv; prodej movitých a nemovitých věcí	37,6 %
c)	Srážkami ze mzdy; příkázáním pohledávek z účtu u poskytovatele či jiné peněžité pohledávky; postižením jiných majetkových práv; prodej pouze movitých věcí	9,3 %
d)	Srážkami ze mzdy; příkázáním pohledávek z účtu u poskytovatele či jiné peněžité pohledávky; postižením jiných majetkových práv; prodej pouze nemovitých věcí	4,6 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Tento graf prezentuje odpovědi respondentů na otázku týkající se způsobů provedení daňové exekuce. Otázka obsahovala jednu správnou odpověď a tři chybné možnosti. Výsledky ukazují, že mezi respondenty byla správná odpověď často zaměňována za jednu z chybných.

Největší část dotázaných, konkrétně 94 respondentů (48,5 %), se domnívala, že správnou odpovědí je možnost a), která zahrnovala srážky ze mzdy, přikázání pohledávek z účtu u poskytovatele či jiné peněžité pohledávky, domluvu s dlužníkem na splátkách a prodej movitých i nemovitých věcí, avšak tato odpověď je chybná. Správnou odpověď, označenou jako možnost b), uvedlo 73 respondentů (37,6 %). Tato odpověď zahrnovala srážky ze mzdy, přikázání pohledávek z účtu u poskytovatele či jiné peněžité pohledávky, postižení jiných majetkových práv a prodej movitých i nemovitých věcí. Další dvě možnosti byly rovněž chybné. Možnost c), která obsahovala pouze prodej movitých věcí, zvolilo 18 respondentů (9,3 %). Možnost d), zahrnující pouze prodej nemovitých věcí, označilo za správnou 9 respondentů (4,6 %).

Otázka č. 9 - Využili byste odbornou pomoc při řešení DE?

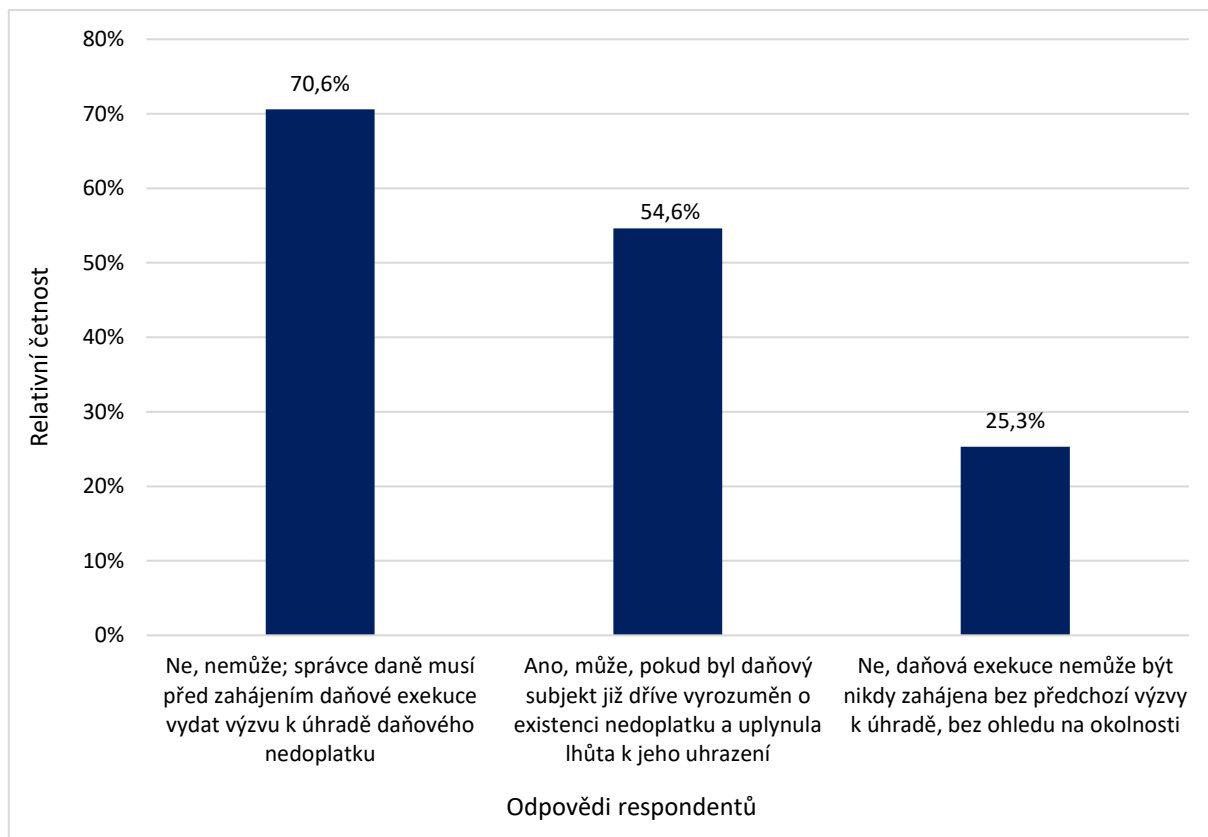

Graf 20: Využití odborné pomoci při DE

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Graf odráží procentuální podíl jednotlivých odpovědí respondentů na otázku, zda by využili odbornou pomoc při řešení daňové exekuce. Největší část respondentů, konkrétně 99 osob (51 %), uvedla, že by odbornou pomoc využili vždy. Tato skupina představuje více než polovinu všech dotazovaných. Druhou nejpočetnější skupinou jsou respondenti, kteří by odbornou pomoc využili v případě, že by nevěděli, jak správně postupovat. Tuto možnost zvolilo 76 osob (39,2 %). Pouze 19 respondentů (9,8 %) by se rozhodlo řešit situaci samostatně bez odborné pomoci.

Otázka č. 10 - Může být daňová exekuce zahájena bez předchozí výzvy k úhradě? (Více správných odpovědí)

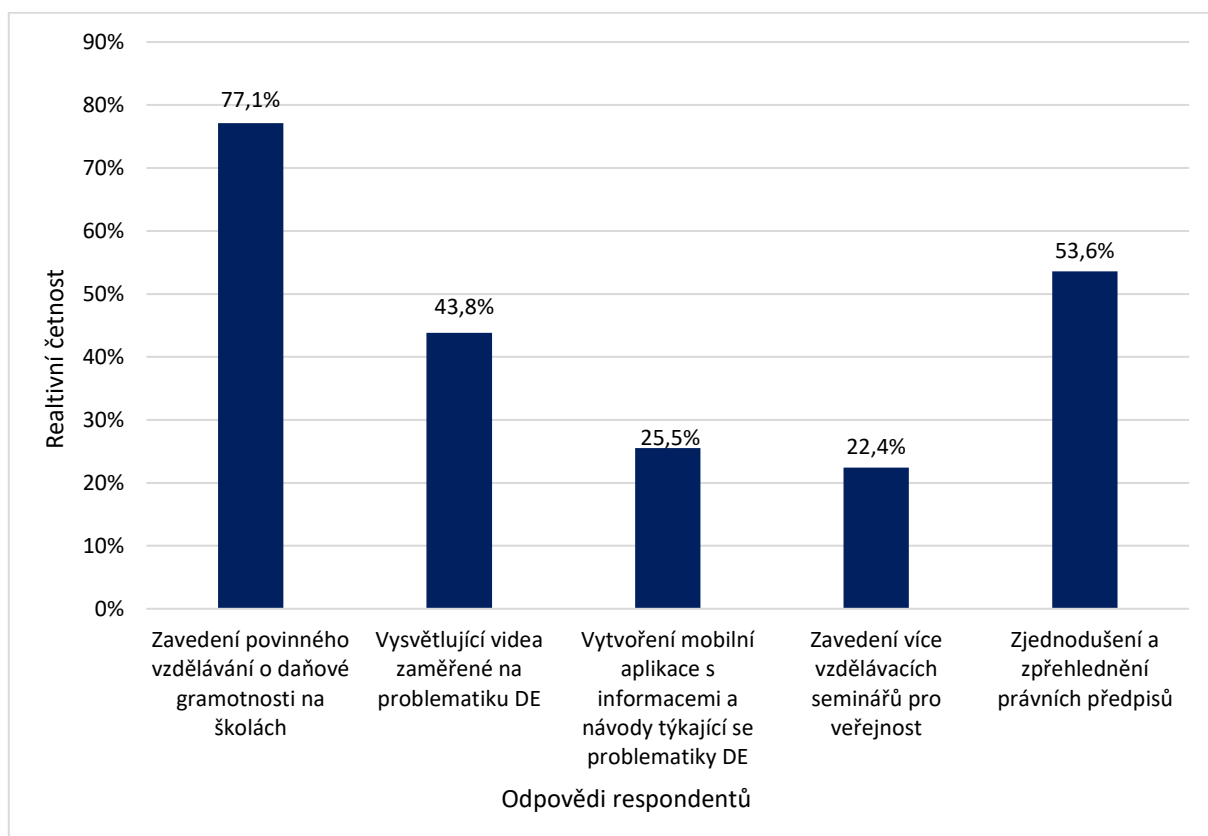
Graf 21: Možnosti zahájení DE bez předchozí výzvy

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Graf znázorňuje výsledky průzkumu týkajícího se otázky, zda může být DE zahájena bez předchozí výzvy k úhradě, přičemž respondenti vybírali mezi jednou správnou a dvěma nesprávnými odpověďmi.

Celkem 70,6 % respondentů chybně uvedlo, že správce daně je povinen před zahájením exekuce vydat výzvu k úhradě daňového nedoplatku. Správnou odpověď, která uvádí, že daňová exekuce může být zahájena v případě, že daňový subjekt byl již dříve upozorněn na existenci nedoplatku a uplynula lhůta k jeho úhradě, označilo 54,6 % respondentů. 25,3 % respondentů chybně uvedlo, že daňová exekuce nemůže být nikdy zahájena bez předchozí výzvy k úhradě, bez ohledu na okolnosti.

Otázka č. 11. Jak byste si představovali lepší informování o daňových exekucích?

Graf 22: Návrhy na zlepšení informovanosti o DE

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Graf znázorňuje výsledky průzkumu zaměřeného na způsoby zlepšení informovanosti o DE. Z celkového počtu 194 odpovědí byly dvě vyloučeny z důvodu nesprávného vyplnění, a proto byla analýza provedena na vzorku 192 odpovědí. Respondenti mohli vybrat více možností, které považují za nejefektivnější pro zvýšení povědomí o problematice daňových exekucí.

Nejčastější volbou respondentů bylo zavedení povinného vzdělávání o daňové gramotnosti na školách, které zvolilo 77,1 % dotázaných (148 respondentů). Druhou nejčastější odpovědí bylo zjednodušení a zpřehlednění právních předpisů, které preferovalo 53,6 % respondentů (103 dotázaných). Více než dvě pětiny dotázaných – 84 respondentů (43,8 %) považují za přínosné vysvětlující videa zaměřená na problematiku daňových exekucí. Vytvoření mobilní aplikace s informacemi a návody týkajícími se této problematiky podpořilo 25,5 % (49 respondentů). Nejmenší podíl odpovědí získala možnost zavedení více vzdělávacích seminářů pro veřejnost, kterou zvolilo 43 dotázaných, což představuje 22,4 %.

5.4 Shrnutí dotazníkového šetření

V rámci druhé části výzkumu bylo provedeno kvantitativní dotazníkové šetření, které probíhalo anonymně a na dobrovolné bázi. Dotazník byl šířen prostřednictvím sociálních sítí, zejména na Facebooku a Instagramu. Dotazník obsahoval 10 uzavřených a 1 polootevřenou otázku s výběrem možností, které se soustředily na demografické údaje respondentů (jejich věk a nejvyšší dosažené vzdělání), jejich znalosti o daňové exekuci, osobní zkušenosti s tímto tématem a celkovou informovanost. Celkem bylo získáno 194 odpovědí, u otázky týkající se návrhů na zlepšení informovanosti o daňových exekucích však musely být dvě odpovědi vyřazeny kvůli nesprávnému vyplnění, a proto byla tato jediná otázka analyzována na základě 192 odpovědí.

První otázka se zaměřovala na věkovou strukturu respondentů. Výsledky ukázaly, že mezi dotazovanými převládala věková kategorie 21-40 let, která představuje 54,6 % (106 respondentů) a tvoří hlavní cílovou skupinu průzkumu. Druhou nejpočetnější skupinou jsou respondenti ve věku 41–59 let s podílem 24,7 % (48 respondentů), naopak nejmenší zastoupení mají respondenti ve věku nad 60 let což odpovídá 13,4 % (26 dotazovaných) a respondenti do 20 let, kteří představují 7,2 % (14 dotazovaných).

Druhá otázka se týkala úrovně dosaženého vzdělání respondentů. Nejvíce respondentů mělo středoškolské vzdělání a to až 61,3 % (119 osob). Respondentů, kteří měli ukončené vyšší odborné či vysokoškolské vzdělání bylo dohromady 56 respondentů (28,9 %). Nejmenší zastoupení měla skupina respondentů se základním vzděláním, jejichž počet činí 19 osob (9,8 %).

Následující otázka směřovala na míru informovanosti respondentů o DE. Celkové výsledky ukazují, že většina dotázaných nevnímá svou znalost DE jako dostatečně vysokou, což naznačuje potřebu zvýšení povědomí veřejnosti v této oblasti. Nejvíce účastníků průzkumu (39,7 %) se označilo za průměrně informované, což svědčí o tom, že o DE sice vědí, ale jejich znalosti nejsou příliš hluboké. Celkem 52 % (101 osob) považuje své znalosti za nedostatečné nebo pouze základní, což může znamenat, že se s tématem dosud blíže nesetkali. Mezi hlavní důvody nízké informovanosti můžeme zařadit nedostatek dostupných informací - téma daňových exekucí není často medializováno ani dostatečně vysvětlováno ve veřejném prostoru, nízká osobní zkušenost - mnoho lidí se s daňovou exekucí nikdy nesetkalo, a proto se o ni aktivně nezajímali, složitost problematiky - daňová exekuce je právní proces s řadou specifíků, která mohou být pro běžného občana obtížně srozumitelná, či nedostatečné vzdělávání v této oblasti – ve školách se daňovým exekucím nevěnuje žádná pozornost. Pouze malá část

respondentů – 7,2 % (14 osob) – se označila za dobře informované a jen 1 % (2 osoby) se považuje za velmi dobře informované.

V další otázce respondenti měli za úkol určit správnou definici daňové exekuce. Správnou odpověď, že se jedná o proces vymáhání daňových nedoplatků dlužníka správcem daně, označilo 50,9 % (89 respondentů), což naznačuje poměrně dobré povědomí o základním významu tohoto pojmu. Z celkového množství správných odpovědí patřilo 46 respondentů do věkové skupiny 21–40 let, zatímco v ostatních věkových kategoriích byl počet správných odpovědí podobný, v rozmezí 41-59 let bylo 17 respondentů, 10 respondentů spadalo do kategorie 60 + a pouze 4 respondenti byli ve věku do 20 let.

Ostatní odpovědi však odhalily určité nejasnosti v chápání problematiky. Celkem 35,8 % (77 respondentů) se mylně domnívalo, že daňová exekuce zahrnuje vymáhání jak daňových nedoplatků, tak nedoplatků na pojistném a 8,2 % (16 respondentů) si myslelo, že DE zahrnuje pouze vymáhání nedoplatků na pojistném. Jedním z důvodů chybných odpovědí může být skutečnost, že mnoho lidí dosud nebyla detailně seznámena s rozdíly mezi daňovými nedoplatky a nedoplatky na pojistném, což může vést k vnímání těchto oblastí jako vzájemně velmi podobných či dokonce zaměnitelných. Dalším významným faktorem je obecně nízká úroveň znalostí daňového řádu – mnoho jedinců nemá s daňovou exekucí osobní zkušenost a postrádá přesné informace o jejím průběhu a fungování.

Dotazník dále zjišťoval, zda se respondenti někdy setkali s problematikou DE. Naprostá většina respondentů 162 dotázaných (83,5 %) uvedla, že se s DE nikdy nesešla. Naopak 23 respondentů (11,9 %) odpovědělo, že se s DE setkali nepřímo, a to v rámci rodiny nebo blízkého okolí. S ohledem na věkové rozložení respondentů bylo zjištěno, že tři z nich se řadili do kategorie do 20 let, osm respondentů se nacházelo ve věkové skupině 21-40 let, šest respondentů patřilo do rozmezí 41-59 let a dalších šest bylo ve věku 60 let a více. Osobní zkušenost s DE pak přiznalo 4,6 % (9 respondentů). Z celkového počtu respondentů s osobní zkušeností s DE spadal jeden do věkové skupiny do 20 let, jeden do kategorie 21-40 let, dva respondenti do kategorie 41-59 let a pět respondentů do věkové skupiny 60 a více let. Pokud zohledníme osobní i nepřímou zkušenost v rámci rodiny nebo blízkého okolí je zřejmé, že právě nejstarší věková skupina uváděla kontakt s touto problematikou nejčastěji. To dokládá, že starší respondenti se s touto problematikou setkávají častěji než mladší věkové kategorie a výsledky naznačují, že DE není ojedinělým jevem.

Další otázka se zaměřila na povědomí respondentů o exekučním titulu v rámci DE a jejich schopnost správně identifikovat jeho význam. Nejčastější odpovědí byla správná

varianta, kterou zvolilo 73,2 % (142 respondentů), a to, že exekuční příkaz představuje rozhodnutí, které určuje konkrétní způsob vymáhání daňových nedoplatků. Z tohoto počtu se většina respondentů, konkrétně 79 dotázaných, nacházela ve věkové skupině 21-40 let, dále 38 respondentů bylo ve věku 41-59 let, 18 respondentů spadalo do kategorie 60 let a více a pouze 7 respondentů bylo ve věku do 20 let. Tato varianta byla nejběžněji vybíraná, to naznačuje, že většina dotázaných správně chápe význam tohoto pojmu.

Nicméně čtvrtina všech respondentů uvedla nesprávné odpovědi, což ukazuje na přetrvávající nejasnosti v této problematice. 15,5 % všech dotázaných označilo exekuční příkaz za výzvu k dobrovolné úhradě dluhu, 7,2 % se domnívalo, že jde o oznámení o zahájení daňové kontroly a 4,1 % odpovědělo, že exekuční příkaz je oznámení o ukončení daňové exekuce. Tyto nesprávné odpovědi naznačují, že respondenti mají tendenci zaměňovat exekuční příkaz s jinými úředními dokumenty, což může být důsledkem nedostatečných znalostí v oblasti daňového řízení.

Další otázka se týkala možnosti obrany proti DE. Přes 70 % respondentů (139 dotázaných) správně rozpoznalo možnost obrany proti DE prostřednictvím podáním odvolání nebo návrhu na její zastavení ve stanovené lhůtě. Nejvyšší počet správných odpovědí byl zaznamenán u 77 respondentů ve věkové skupině 21 - 40 let. Dále 35 respondentů spadalo do věkové kategorie 41-59 let, zatímco 17 respondentů patřilo do skupiny 60 let a více, pouze 10 respondentů, kteří správně odpověděli na tuto otázku bylo ve věku do 20 let. Zbylá část respondentů, kteří odpověděli nesprávně, ukazuje na nejasnosti v porozumění právním možnostem obrany proti daňové exekuci.

Další část dotazníku se věnovala tomu, jaké metody lze využít při DE. Úkolem respondentů bylo vybrat jednu správnou odpověď ze čtyř nabízených možností. Z výsledků vyplynulo, že značná část respondentů nesprávně identifikovalo správnou možnost a zaměnilo ji za chybnou. Z odpovědí je patrné, že téměř polovina respondentů (48,5 %) nesprávně považovala za správnou variantu zahrnující i domluvu s dlužníkem na splátkách. Podle § 178 odst. 5 DŘ mezi základní způsoby provedení DE patří právě metody uvedené ve správné odpovědi b) tedy srážky ze mzdy, přikázání pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, přikázáním jiné peněžité pohledávky, postižením jiných majetkových práv a prodejem movitých a nemovitých věcí. Zbývající dvě nesprávné odpovědi, možnost c) a d), zahrnovaly pouze omezené způsoby exekuce a byly vybrány menším počtem respondentů, konkrétně 9,3 % a 4,6 %.

V následující otázce bylo zjišťováno, zda by respondenti při řešení DE využili odbornou pomoc např. daňového poradce či advokáta. Více než polovina dotázaných (99 respondentů) uvedla, že by odbornou pomoc využili vždy. 76 respondentů (39,2 %) odpovědělo, že by se na odborníka obrátili v případě, kdyby si nebyli jisti, jak správně postupovat. Tento výsledek naznačuje, že respondenti by byli ochotni vyhledat odbornou pomoc, pokud by se ocitli v nejisté situaci ohledně řešení DE. Pouze 9,8 % respondentů (19 osob) by se rozhodlo situaci řešit bez odborné pomoci, což může odrážet jejich větší sebedůvěru v schopnost správně vyřešit daný problém nebo přesvědčení, že si s touto situací poradí samostatně. Porovnání všech tří možností ukazuje, že většina dotazovaných vnímá odbornou pomoc jako klíčový nástroj při řešení DE, a to buď jako standardní postup nebo v případě potřeby.

Předposlední otázka se věnovala tomu, zda může být DE zahájena bez předchozí výzvy k úhradě. Výsledky ukázaly, že 70,6 % dotázaných se mylně domnívalo, že správce daně je povinen před zahájením exekuce vydat výzvu k úhradě daňového nedoplatku. Tento názor je však v rozporu s § 153 odst. 3 DŘ, který stanoví, že správce daně může, nikoliv musí, daňový subjekt informovat o výši nedoplatků.

Správnou odpověď, která vychází z téhož ustanovení uvádí, že DE může být zahájena, pokud byl daňový subjekt již dříve upozorněn na existenci nedoplatku a uplynula lhůta k jeho úhradě, zvolilo 54,6 % respondentů. Tento výklad odpovídá situaci, kdy byla dlužníkovi doručena výzva k úhradě, avšak ani po uplynutí zákonné lhůty dluh nebyl uhrazen. V takovém případě má správce daně oprávnění zahájit DE bez nutnosti další výzvy. Naopak 25,3 % dotázaných se chybně domnívalo, že DE nelze nikdy zahájit bez předchozí výzvy k úhradě, bez ohledu na okolnosti. Tato odpověď není v souladu s právní úpravou, protože v určitých případech je možné zahájit DE i bez další výzvy, např. pokud byla daňovému subjektu existence nedoplatku již dříve řádně oznámena a uplynula lhůta k jeho úhradě.

Poslední otázka dotazníkového šetření se zaměřila na způsoby, jakými by bylo možné zlepšit informovanost o DE. Respondenti měli možnost vybrat více variant, které považují za nejefektivnější pro zvýšení povědomí o této problematice. Z celkového počtu 194 odpovědí byly dvě vyloučeny z důvodu nesprávného vyplnění, a analýza byla provedena na vzorku 192 odpovědí. Tato otázka ukázala, že více než tři čtvrtiny respondentů (77,1 %) podporují zavedení povinného vzdělávání o daňové gramotnosti na školách, což svědčí o značném zájmu o zajištění finančního vzdělání již v mladém věku. Druhou nejčastější odpovědí (53,6 %) bylo zjednodušení a zpřehlednění právních předpisů týkajících se DE, což naznačuje potřebu zjednodušit právní terminologii tak, aby byla přístupná a srozumitelná pro veřejnost. Třetí

nejvíce podporovanou možností (43,8 %) byla tvorba vysvětlujících videí zaměřených na problematiku daňových exekucí, což odráží zájem o využívání moderních digitálních médií pro vzdělávání. Mezi další navrhované způsoby zlepšení informovanosti patřilo vytvoření mobilní aplikace poskytující informace a návody k problematice daňových exekucí, pro kterou hlasovalo 49 respondentů (25,5 %), a rozšíření nabídky vzdělávacích seminářů pro veřejnost, jež podpořilo 43 respondentů (22,4 %). Ačkoli byl o tyto formy vzdělávání menší zájem, stále představují užitečný zdroj informací pro určitou skupinu respondentů.

5.5 Navrhovaná opatření na zlepšení finanční gramotnosti

V této kapitole se zaměřím na návrhy opatření, která by mohly výrazně přispět ke zlepšení finanční gramotnosti. Při formulování těchto návrhů budu vycházet z odpovědí na poslední otázku dotazníku, která se přímo zaměřila na tuto problematiku. Následně postupně představím jednotlivé nástroje, které by mohly přispět k dosažení tohoto cíle.

Jedním z klíčových nástrojů pro zlepšení finanční gramotnosti ve společnosti je zavedení povinného vzdělávání o financích již na základních školách, ideálně kolem 6. až 8. třídy. Výuka by mohla probíhat zábavnou a interaktivní formou, např. prostřednictvím her simulujících reálné životní situace, kde by se žáci učili spravovat rodinný rozpočet, financovat domácnost a zvládat nečekané výdaje. Seznámili by se také se základními povinnými výdaji, jako je nájem, energie, splátky hypotéky, pojištění či daně, které musí každý občan pravidelně odvádět.

Ve vyšších ročnících základních škol a na středních školách by bylo možné přejít na konkrétnější a praktické aspekty finančního vzdělávání. Nejde pouze o otázku základní orientace v osobních financích, ale o důkladné porozumění daňové soustavě a jejího dopadu na každodenní život. Žáci by se měli naučit vyplňovat daňové přiznání, porozumět rozdílům mezi jednotlivými druhy daní, jako jsou daň z příjmu, daň z nemovitosti, daň z přidané hodnoty či silniční daň, a pochopit jejich splatnost a případné důsledky opožděných plateb. Důležitou součástí výuky by bylo také objasnění, jak fungují daňové slevy, odpočty a možnosti jejich využití. Kromě toho by se studenti měli seznámit i s tématem daňových exekucí, které představují důsledky nesplnění daňových povinností. Měli by porozumět tomu, co může nastat v případě nezaplacení daní, jak probíhá proces exekuce, jaké jsou možné způsoby jejího řešení a jak se jí efektivně vyhnout. Tímto způsobem by se mladí lidé naučili nejen rozpoznávat rizika spojená s neplacením daní, ale také by získali praktické znalosti o tom, jak odpovědně spravovat své finanční závazky a předcházet situacím, které mohou vést k exekuci. Tento model výuky

by přispěl k praktickému pochopení principů finanční odpovědnosti a pomohl by mladým lidem připravit se na skutečné výzvy, které je v dospělém životě čekají.

Dalším krokem ke zlepšení finanční gramotnosti je zjednodušení a zpřehlednění právních předpisů, a to nejen v oblasti daňových předpisů, ale i dalších oblastí práva. Současná právní terminologie je často příliš složitá a nesrozumitelná pro běžné občany, což vede k nejistotě a obavám při řešení těchto situací. Lidé se kvůli složitému jazyku a nejasným formulacím obtížně orientují v právním systému. Přehlednější a srozumitelnější právní předpisy by umožnily lepší pochopení povinností a možností při daňových exekucích, čímž by se snížilo riziko chyb způsobených neznalostí zákona. Taková úprava by zároveň zvýšila důvěru veřejnosti v právní systém, neboť by lidé měli větší jistotu, že se mohou v problematice daňových exekucí správně zorientovat bez nutnosti složitých právních konzultací.

Vytvoření vzdělávacích videí zaměřených na problematiku daňových exekucí by mohlo být velmi prospěšné, zejména pro mladou generaci, která tráví mnoho času na mobilních telefonech a sociálních sítích, a zároveň by to byl další účinný způsob, jak zlepšit finanční gramotnost mezi lidmi. V dnešní době, kdy digitální média dominují každodenní komunikaci, se audiovizuální obsah stává atraktivním a efektivním způsobem, jak oslovit širokou veřejnost. Videá by umožnila snadné pochopení složitých témat, jako jsou daňové exekuce, a zároveň by lidem poskytla flexibilitu v čase a prostoru – mohou se vzdělávat kdykoli, ať už doma, na cestách nebo během volného času. Díky velkému vlivu, jaký mají sociální sítě, by tato metoda mohla být jedním z nejefektivnějších a nejvíce přístupných způsobů vzdělávání pro všechny věkové kategorie, čímž by přispěla k větší finanční gramotnosti napříč generacemi.

Vytvoření mobilní aplikace zaměřené na problematiku DE by bylo efektivním nástrojem pro zlepšení finanční gramotnosti, zejména v dnešní digitální době. Aplikace by mohla obsahovat různé funkce, jako jsou vysvětlující videa, která by uživatelům zjednodušila pochopení komplexních otázek týkajících se daňových povinností či daňových exekucí, všech typů pojištění, spořicíh či investičních možností či základních principů sestavování a správy osobního či rodinného rozpočtu. Kromě videí by mohla nabízet i interaktivní kvízy a testy, které by pomohly uživatelům prověřit jejich znalosti a lépe si zapamatovat klíčové informace. Možností by bylo také sledování aktuálních změn v legislativě nebo kalkulačky pro výpočet daní, exekučních srážek ze mzdy či jiných finančních závazků. Aplikace by mohla dále obsahovat kalendář se všemi důležitými termíny splatnosti jednotlivých daní, sociálního a zdravotního pojištění či dalších finančních povinností, přehled nejčastějších právních postupů při daňových exekucích, interaktivní návody pro podání daňového přiznání, možnosti

anonymního dotazování odborníků – kde by lidé mohli pokládat otázky týkající se finančního práva, daňových povinností nebo daňových exekucí či seznam kontaktů a přehled úřadů, právních poraden a finančních institucí, kde mohou uživatelé získat další pomoc. Díky těmto funkcím by aplikace poskytla uživatelům praktický a snadno dostupný nástroj pro správu financí, orientaci v daňových povinnostech a prevenci finančních problémů.

Rozšíření nabídky vzdělávacích seminářů pro veřejnost by představovalo významný krok ke zlepšení finanční gramotnosti a prevenci problémů spojených s daňovými exekucemi. Semináře by mohly být přizpůsobeny různým cílovým skupinám, například jednotlivcům s nižšími příjmy, lidem, kteří se potýkají s dluhy, nebo těm, kteří chtějí získat lepší přehled o správě osobního rozpočtu. Díky zaměření na konkrétní potřeby účastníků by semináře mohly nabídnout praktické nástroje, jak se vyhnout finančním problémům. Semináře by také napomohly vytvoření podpůrné komunity, kde by účastníci mohli sdílet své příběhy, konzultovat své problémy a čerpat rady od těch, kteří čelí podobným finančním výzvám.

ZÁVĚR

Daňová exekuce je významným nástrojem finanční správy, který slouží k vymáhání nezaplacených daní a souvisejících sankcí, pokud daňový subjekt nesplnil své povinnosti ani po vyčerpání jiných možností.

Klíčovým prvkem při řešení DE je vzájemná komunikace mezi dlužníkem a správcem daně. Pokud dlužník včas naváže kontakt a projeví ochotu spolupracovat, může se podařit najít přijatelnější řešení např. formou splátkového kalendáře nebo dočasného odkladu platby. Čím dříve dlužník začne situaci řešit, tím větší je šance na zmírnění dopadů exekuce. Aktivní přístup a poskytování potřebných informací nejen usnadní proces jednání, ale také může pomoci zabránit přijetí přísnějších exekučních opatření. Nečinnost a ignorování výzev mohou vést k nevratným exekučním krokům, které značně zhorší finanční situaci dlužníka.

Ve srovnání se soudní exekucí je daňová exekuce rychlejší a efektivnější, protože nevyžaduje soudní povolení a správce daně může přistoupit k vymáhání bez zdlouhavého řízení.

Praktická část práce byla rozdělena do dvou hlavních částí. V první části jsem se zaměřila na porovnání statistických údajů týkajících se počtu nařízených a ukončených DE v období let 2016 až 2023 v Pardubickém kraji a kraji Vysočina. Pouze v případě celkového počtu nařízených a ukončených exekucí jsem se zabývala údaji za všechny kraje v ČR.

Při porovnání počtu PO s nařízenou i ukončenou DE vykazoval Pardubický kraj výrazně vyšší hodnoty než kraj Vysočina, a to i přesto, že oba kraje mají podobný počet obyvatel. Naopak u FO byl počet s nařízenou exekucí v obou krajích relativně konstantní, bez výrazných výkyvů mezi jednotlivými regiony. Podobný vývoj se projevil i u FO s ukončenou DE. U FO byly počty ukončených exekucí mezi oběma kraji velmi podobné. Celkové statistiky DE v letech 2016 až 2023 ve všech krajích ČR ukazují, že počet nařízených exekucí trvale převyšoval počet ukončených. Tento rozdíl může být způsoben pomalejším procesem vymáhání pohledávek či rostoucím objemem nově vzniklých daňových dluhů, které nejsou dostatečně rychle spláceny.

Z hlediska jednotlivých způsobů provedení DE byla nejčastěji využívanou metodou příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, která byla v obou krajích za sledované období použita v celkem 60 789 případech. Tento způsob je preferován zejména pro svou administrativní jednoduchost a vysokou efektivitu při vymáhání dlužných částek. Druhou nejčastěji uplatňovanou metodou byla exekuce prostřednictvím srážky ze mzdy, která

byla využita v celkem 26 911 případech. Tento způsob je vhodný pro dlužníky, kteří jsou zaměstnaní, protože umožňuje pravidelné odvody ze mzdy, čímž zajišťuje pravidelné a dlouhodobé uspokojování pohledávek. Třetí nejčastěji využívanou metodou je příkázání jiné peněžité pohledávky, která byla v obou krajích za sledované období použita u 5 260 případů. Tato metoda je využívána v případech, kdy dlužník disponuje jinými pohledávkami, např. od jiných subjektů, které lze postihnout pro vymožení dlužné částky.

Exekuce formou prodejem nemovitých věcí (1 900 případů) a prodejem movitých věcí (1 687 případů) byly využívány v podobné míře. Tyto metody jsou zpravidla krajním řešením, kdy dlužník nemá dostatečné finanční prostředky a je nutné vymáhání prostřednictvím jeho majetku, to je administrativně i časově náročnější proces. Nejméně využívaným způsobem bylo postižení jiných majetkových práv, které bylo v obou krajích za sledované období použito pouze ve 21 případech. Tento způsob je využíván jen výjimečně, zejména v situacích, kdy ostatní metody vymáhání nejsou efektivní nebo dostupné.

Vývoj DE však výrazně ovlivnila pandemie COVID – 19 zejména v roce 2020 a 2021, kdy restriktce omezily exekuční činnost i schopnost dlužníků splácet své závazky. V reakci na hospodářský pokles byla zavedena podpůrná opatření, včetně odkladu daňových povinností, dočasného pozastavení vymáhání pohledávek či finanční pomoci podnikatelům. Po skončení krizového období se počet exekucí začal postupně znovu zvyšovat. Tento zlomový bod tak ovlivnil celkový vývoj DE v ČR.

V druhé části výzkumu bylo provedeno kvantitativní dotazníkové šetření zaměřené na posouzení úrovně finanční gramotnosti obyvatel ČR a vymezení možných opatření ke zlepšení jejich znalostí v této oblasti. Analýza výsledků dotazníkového šetření ukazuje, že respondenti správně zodpověděli 3 z 5 znalostních otázek, přičemž nejvyšší počet správných odpovědí pocházel od dotázaných ve věkové skupině 21-40 let, zatímco skupina nad 60 + let a také ti, kteří byli ve věku do 20 let, měli nejmenší počet správných odpovědí.

To je velmi příjemné zjištění, které překonalo mé očekávání. Jsem mile překvapena tím, jaké úrovně znalostí v oblasti daňových exekucí někteří respondenti dosahují. Nicméně je nutné podotknout, že stále zůstává značný počet nesprávných odpovědí, což ukazuje na výrazné mezery v povědomí o tomto tématu. To potvrzuje, že většina lidí v této oblasti nemá dostatečné znalosti a neorientuje se v právních procesech týkajících se daňových exekucí. Vzhledem ke složitosti finančních a právních procesů je nezbytné, aby byly lidem poskytovány nástroje a informace, které jim umožní efektivně orientovat se v těchto tématech.

Zvýšení finanční gramotnosti si žádá komplexní přístup, který propojí vzdělávání s praktickými nástroji. Jedním z důležitějších opatření je zavedení finančního vzdělávání na základních a středních školách, kde by studenti získali nejen teoretické znalosti, ale i praktické dovednosti, např. v oblasti správy rozpočtu, daňových povinností či prevence zadlužení. Dalším aspektem je také zpřehlednění právních předpisů, které by usnadnilo občanů orientaci ve finančních či daňových záležitostech a snížilo riziko chyb způsobených neznalostí zákona.

Moderní technologie nabízejí efektivní nástroje pro šíření finanční gramotnosti. Výuková videa dostupná nejen na webových stránkách či na sociálních sítích, by mohla zpřístupnit složitá témata široké veřejnosti, zatímco mobilní aplikace by umožnila interaktivní vzdělávání, poskytovala užitečné kalkulačky pro výpočet daní, přehled důležitých termínů, jako je splatnost daní a dalších finančních povinností a také možnost sledování změn v legislativě, spolu s moha dalšími funkcemi, které jsem podrobněji popsala v předchozí kapitole. Významným přínosem by byly také semináře na různé cílové skupiny, které by poskytly praktické rady a podpořily sdílení zkušeností mezi účastníky. Kombinací těchto opatření lze výrazně přispět k prevenci finančních problémů.

DE by měla být vnímána jako krajní řešení, které by mělo být uplatněno až poté, co byly vyčerpány všechny ostatní možnosti vymáhání dluhu. I když je proces exekuce efektivní, přináší s sebou pro dlužníka mnoho negativních důsledků, nejen v podobě finančních ztrát, ale i v otázkách reputace či podnikatelské činnosti. Důraz na prevenci, tedy na pravidelné a správné plnění daňových povinností, je tím nejefektivnějším způsobem, jak se vyhnout nejen DE, ale i jiným právním problémům, které mohou narušit stabilitu a fungování podniku či osobního rozpočtu.

POUŽITÁ LITERATURA

Knižní literatura

1. BREBURDA, JAN. Exekuce srážkami ze mzdy 2023. 11. aktualizované vydání. Práce, mzdy, pojištění. Olomouc: Anag, 2023. ISBN 978-80-7554-382-0. Počet stran: 608
2. HRUBÁ, SMRŽOVÁ, PETRA a MRKÝVKA, PETR. Finanční a daňové právo. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 2024. ISBN 978-80-7380-944-7. Počet stran: 526
3. JEŽEK, MARTIN. Jak vyvrát na exekuce. 1. vydání. Brno: BizBooks, 2013. ISBN 978-80-265-0070-4. Počet stran: 104
4. LICHNOVSKÝ, ONDŘEJ; KAJNAR, TOMÁŠ; KAJNAROVÁ JITKA a RYDVAL, TOMÁŠ. Průvodce daňovým řízením se vzory podání. Praha: C.H.Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-861-0, Počet stran: 288
5. KOUBOVSKÝ, PETR. NOVOTNÁ, MONIKA. Zákon o dani z nemovitých věcí č. 338/1992 Sb. komentář. 2. vydání. Wolters Kluwer Česká republika, 2022 ISBN 978-80-7676-500-9. Počet stran: 140
6. KOTÝNKOVÁ, LUCIE. Komparace soudní, daňové a správní exekuce. Praha. 2013. Bakalářská práce. Vysoká škola CEVRO Institut o. p. s. Katedra soukromého práva. Vedoucí práce: Doc. JUDr. Alena Macková Ph.D. Počet stran: 44
7. MARKOVÁ, CSC., JUDR. HANA. Daňové zákony 2025 - úplná znění platná k 1. 1. 2025. Praha 7: Grada Publishing, 2025. ISBN 978-80-271-5716-7. Počet stran: 352
8. MRKÝVKA, PETR. Propedeutika finančního práva I, Vydáno: 2015, Masarykova univerzita. 1. vydání originálu: 2015. Edice: Edice učebnic Právnické fakulty MU. ISBN: 978-80-210-7745-4, Počet stran: 126
9. PEKOVÁ, JITKA; PILNÝ, JAROSLAV a JETMAR, MAREK. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5. Počet stran: 712
10. PEKOVÁ, JITKA; PILNÝ, JAROSLAV a JETMAR, MAREK. Veřejný sektor - řízení a financování. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. 2012. ISBN 978-80-7357-936-4. Počet stran: 488
11. ŠVARCOVÁ, JENA. Ekonomie: stručný přehled: teorie a praxe aktuálně a v souvislostech: učebnice. Zlín: CEED, 2017. ISBN 978-80-87301-22-7. Počet stran: 303
12. TOMÍČEK, MILAN. KOTENOVÁ, BOHUMILA. PTROVÁ PETRA. Zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních. komentář. 4. vydání. Wolters Kluwer Česká republika, 2023. ISBN 978-80-7676-717-1. Počet stran: 804

13. TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. 3. vydání. Praha. C. H. Beck, 2006, ISBN: 999-0-00-10016-3, Počet stran: 836
14. VALOUCH, PETR; MÁLEK, PETR a OŠKRDALOVÁ, GABRIELA. Osobní finance. Masarykova univerzita, 2016, ISBN 978-80-210-5157-7. Počet stran: 204
15. VANČUROVÁ, ALENA; LÁCHOVÁ, LENKA; KLAZAR, STANISLAV; SLINTÁKOVÁ, BARBORA a ZÍDKOVÁ, HANA. Daňový systém ČR: cvičebnice. Daně. V Praze: 1. VOX, 2015. ISBN 978-80-87480-37-3. Počet stran: 248

Internetové zdroje

1. BORÁKOVÁ, SOŇA. Vymáhání daní podle daňového řádu. Online. 2011. Dostupné z <https://www.dauc.cz/clanky/6306/vymahani-dani-podle-danoveho-radu>. [cit. 2024-11-22]
2. Česká bankovní asociace. Finanční vzdělávání. – Společný projekt finančních sociací. Exekuční řízení krok za krokem. -Online. 2021. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/jak-na-to/zlomove-situace/exekuce/exekucni-rizeni> [cit. 2024-11-22].
3. Český statistický úřad. BusinessInfo.cz. Charakteristika kraje Vysočina. Online. 2017. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/charakteristika-kraje-vysocina/>. [cit. 2025-01-21]
4. Člověk v tísní. Exekuce v roce 2024: Jak probíhá, jak je možné ji zastavit a co všechno může exekutor zabavit. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/exekuce-8100gp>. [cit. 2024-11-17].
5. Finanční správa. Základní informace ke kompenzačnímu bonusu pro rok 2022. Online. Bez data. Dostupné z: <https://financnisprava.gov.cz/cs/dane/dane/kompenzacni-bonus/kompenzacni-bonus-2022/zakladni-informace>. [cit. 2025-01-21].
6. KONEČNÁ, JANA. Jak podnikat. Sazby DPH 2024. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.jakpodnikat.cz/dph-sazby.php>. [cit. 2024-11-21].
7. KOUBEK, Jiří. GT News. Moratorium – ochrana podnikatele před úpadkem. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.grantthornton.cz/clanek/moratorium-ochrana-pred%20upadkem/>. [cit. 2025-01-21].
8. MACHOVÁ, ING., Helena. Opravné a dodatečné daňové přiznání. Online. 2018. Dostupné z: <https://www.dauc.cz/clanky/3344/opravne-a-dodatecne-danove-priznani>. [cit. 2024-11-09].
9. Ministerstvo práce a sociálních věcí. Ochrana zaměstnanosti. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/antivirus>. [cit. 2025-01-21].
10. Ministerstvo průmyslu a obchodu. Odbor komunikace – MPO. Covid programy pro firmy a OSVČ. Online. 2021. Dostupné z: <https://mpo.gov.cz/cz/rozcestnik/informace-o-koronavirus/covid-programy-pro-firmy-a-osvc--259263/>. [cit. 2025-01-21].

11. Ministerstvo průmyslu a obchodu. Tým MPO. Program COVID – Nájemné. Online. 2021. Dostupné z: <https://mpo.gov.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/covid-19-najemne--255305/>. [cit. 2025-01-21].
12. Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Jak předejít problémům s cizí exekucí. Online. Bez data. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/jak-predejiti-problemum-s-cizi-exekuci-platce-mzdy-a-jiny-poddluznik/>. [cit. 2024-11-27].
13. SLUTO s.r.o. Portal.POHODA.cz. Daň z nemovitých věcí na rok 2025 - na co si dát pozor. Online. 2025. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ostatni-dane/dan-z-nemovitych-veci-%E2%80%93-na-co-si-dat-pozor/>. [cit. 2025-02-26].
14. SYROVÁTKOVÁ, JANA. Daňové zákony. Online. 2024. Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/tool/print/index.php?id=5978>. [cit. 2024-11-22].
15. WANET s. r. o. Místopisný průvodce. Pardubický kraj. Online. Bez data. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/kraj/9/pardubicky/>. [cit. 2025-01-21].

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Souhlas Generálního finančního ředitelství o poskytnutí statistických údajů o daňových exekucích

Příloha č. 2: Souhlas Generálního finančního ředitelství o poskytnutí statistických údajů o daňových exekucích

Příloha č. 3: Odkaz na výzkumný dotazník

PŘÍLOHA

Příloha č. 1 – Souhlas Generálního finančního ředitelství o poskytnutí statistických údajů o daňových exekucích

Generální finanční ředitelství
Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

Sekce správy daní

Č. j.: 39068/24/7700-00124-202098

Vyřizuje: Mgr. Kateřina Bloudková, Oddělení právně-analytické
Tel: (+ 420)
E-mail: katerina.bloudkova@fs.mfcr.cz
ID datové schránky: p9iwj4f

Ivana Drunecká

Sdělení k žádosti o informace ke statistickým údajům o daňových exekucích

Generálnímu finančnímu ředitelství coby povinnému subjektu byla dne 12. 6. 2024 doručena Vaše žádost dle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění p. p., jejímž předmětem je poskytnutí informací o statistických údajích o daňových exekucích.

Povinný subjekt Vaši žádost posoudil a k jednotlivým bodům žádosti Vám poskytuje v příloze požadované informace, tedy statistické údaje o daňových exekucích dle jednotlivých finančních úřadů v letech 2021–2023. Připomínáme, že při interpretaci dat je třeba zohlednit vliv pandemie COVID-19 v roce 2021.

Závěrem upozorňujeme, že k podávání žádostí dle z. č. 106/1999 Sb. je primárně určena adresa podatelna@fs.mfcr.cz.

Mgr. Ladislav Henáč
ředitel sekce

Příloha:
Daňové exekuce.xlsx

Elektronicky podepsáno
19.06.2024
Mgr. Michal Polák MBA v z.
ředitel odboru

Příloha č. 2 – Souhlas Generálního finančního ředitelství o poskytnutí statistických údajů o daňových exekucích

Generální finanční ředitelství
Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

Sekce správy daní

Č. j.: 75424/24/7700-00124-202098

Vyřizuje: Mgr. Kateřina Bloudková, Oddělení právně-analytické
Tel: (+ 420)
E-mail: Katerina.Bloudkova@fs.gov.cz
ID datové schránky: p9iwj4f

Ivana Drunecká

Poskytnutí statistických údajů k daňovým exekucím

Generálnímu finančnímu ředitelství coby povinnému subjektu byla dne 25. 11. 2024 doručena Vaše žádost dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, o poskytnutí statistických údajů k daňovým exekucím od roku 2016 do prvního pololetí roku 2024. Dne 4. 12. 2024 byl novou žádostí zúžen rozsah požadovaných informací.

Povinný subjekt v příloze poskytuje požadované informace a k jednotlivým bodům žádosti doplňuje následující:

K bodu č. 1 se uvádí počty daňových subjektů s nařízenou daňovou exekucí v období let 2016 až 2023 podle finančních úřadů. Tato data jsou oproti souboru zaslanému přílohou k č. j. 39068/24 pro období let 2021 až 2023 opravena, a to z důvodu identifikované chyby. Za chybu v dříve poskytnuté informaci se omlouváme.

K bodu č. 2 jsou poskytovány údaje o počtu nařízených daňových exekucí v období let 2016 až 2020 podle finančních úřadů. Ve výstupu jsou ponechána dříve poskytnutá data za roky 2021 až 2023.

K bodu č. 3 Vám poskytujeme počty nařízených daňových exekucí podle způsobu provedení dle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v období let 2016 až 2020 podle finančních úřadů. I zde jsou ponechána dříve poskytnutá data za roky 2021 až 2023.

K bodu č. 4 se podávají počty daňových subjektů, u nichž byla ukončena daňová exekuce v letech 2016 až 2023 podle finančních úřadů. Dále jsou také poskytovány počty ukončených daňových exekucí v období let 2016 až 2023 podle finančních úřadů.

V příloze přípisu č. j. 39068/24 byla poskytnuta data k počtu daňových subjektů s ukončenou daňovou exekucí v letech 2021 až 2023. V dříve poskytnutých datech byla obdobně jako v případě informací k bodu č. 1 identifikována chyba při zpracování, za což se omlouváme.

K bodu č. 5 je namíště sdělit, že údaje k vybraným daním lze vyčíst z otevřených dat na webových stránkách Ministerstva financí, z datové sady zde:

<https://opendata.mfcr.cz/catalog/-/datasets/https:%2F%2Fopendata.mfcr.cz%2Fod%2Fkatalog%2Fprehled-vybranych-hodnot-danovych-nedoplatku-ve-vymahani>.

Protože tato datová sada neobsahuje údaje za rok 2023, zasíláme kompletní datovou sadu do konce roku 2023

(příloha *Přehled_vybraných_hodot_daňových_nedoplatků_ve_vymáhání_dle_FÚ.xlsx*).

Závěrem upozorňujeme, že při interpretaci dat je třeba mít vzít v potaz vliv pandemie COVID-19, projevující se v letech 2020 a 2021.

Elektronicky podepsáno
20.12.2024
Mgr. Ladislav Henáč
ředitel sekce

Mgr. Ladislav Henáč
ředitel sekce

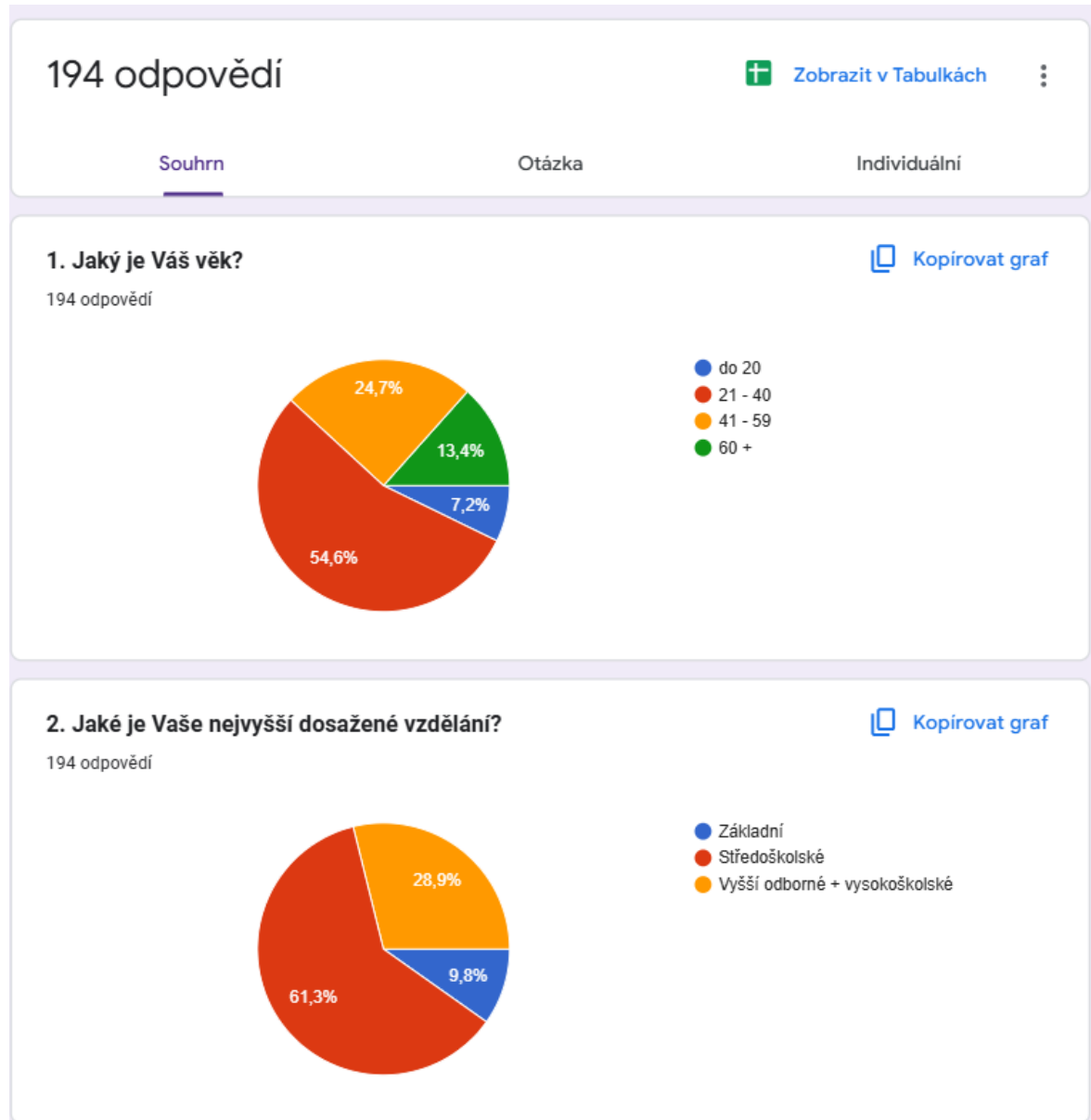
Přílohy:

1. Daňové exekuce 2.xlsx
2. Přehled_vybraných_hodot_daňových_nedoplatků_ve_vymáhání_dle_FÚ.xlsx

Příloha č. 3 - Odkaz na dotazníkové šetření

[Daňová exekuce - Formuláře Google](#)

Výsledky dotazníkového šetření

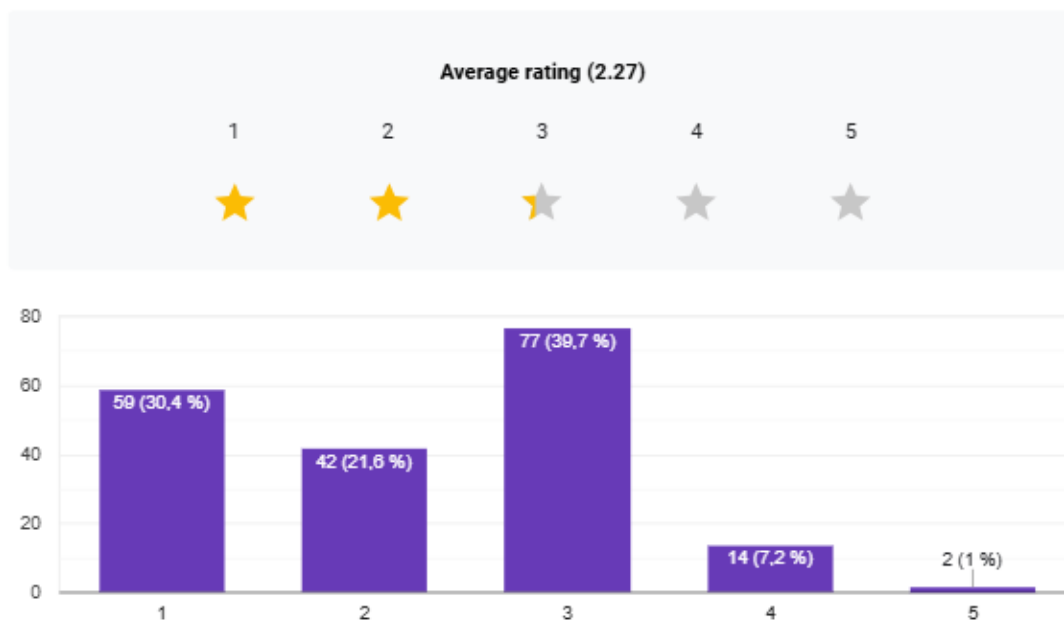

3. Jak hodnotíte svou informovanost v oblasti daňových předpisů a daňové exekuce?

[Kopírovat graf](#)

(1 hvězdička = nedostatečně; 2 hvězdičky = dostatečně; 3 hvězdičky = průměrně; 4 hvězdičky = dobře; 5 hvězdiček = velmi dobře)

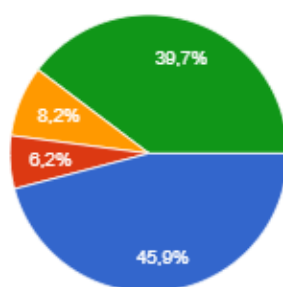
194 odpovědí

4. Víte co je daňová exekuce?

[Kopírovat graf](#)

194 odpovědí

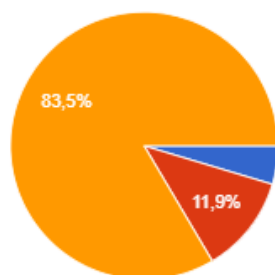

- Proces vymáhání daňových nedoplatků dlužníka ze strany správce daně
- Postup, kterým se stát snaží donutit daňové poplatníky k podání daňového přiznání
- Proces vymáhání nedoplatků na pojistném dlužníka ze strany správce daně
- Proces vymáhání daňových nedoplatků a nedoplatků na pojistném dlužníka z...

5. Setkali jste se někdy s problematikou daňové exekuce?

Kopírovat graf

194 odpovědí

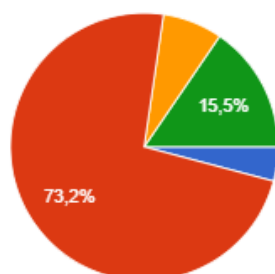

- Ano, osobně
- Ano, v rámci rodiny nebo blízkého okolí
- Ne, nesetkal/a jsem se

6. Co je exekuční příkaz v rámci daňové exekuce?

Kopírovat graf

194 odpovědí

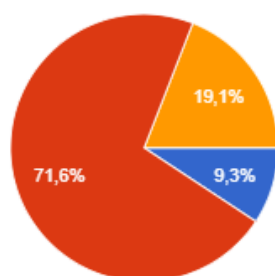

- Oznámení o ukončení daňové exekuce
- Rozhodnutí, které stanoví konkrétní způsob vymáhání daňových nedoplatků
- Oznámení o zahájení daňové kontroly
- Výzva dlužníkovi k dobrovolné úhradě dluhu

7. Lze se proti daňové exekuci bránit? Pokud ano, jakým způsobem?

Kopírovat graf

194 odpovědí

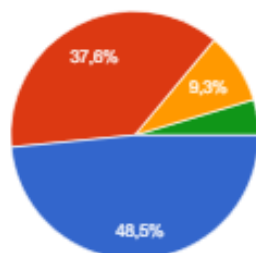

- Ano, vždy bez ohledu na lhůty a postupy
- Ano, podáním odvolání nebo návrhu na zastavení exekuce ve stanovené lhůtě
- Ne, protože daňová exekuce je vykonávána bez možnosti odvolání

8. Jakými způsoby může být provedena daňová exekuce?

[Kopírovat graf](#)

194 odpovědí

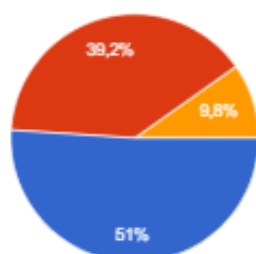

- Srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávek z účtu u poskytovatele či jiné peněžité pohledávky; domluva s d...
- Srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávek z účtu u poskytovatele či jiné peněžité pohledávky; postižením j...
- Srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávek z účtu u poskytovatele či j...
- Srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávek z účtu u poskytovatele či j...

9. Využili byste odbornou pomoc (např. daňového poradce nebo advokáta) při řešení daňové exekuce?

[Kopírovat graf](#)

194 odpovědí

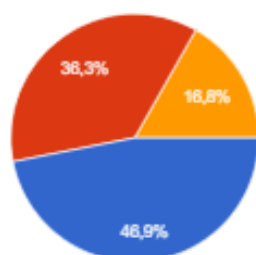

- Ano, vždy
- Ano, pokud bych nevěděla/jak postupovat
- Ne, řešil/a bych to sám/sama

10. Může být daňová exekuce zahájena bez předchozí výzvy k úhradě?

[Kopírovat graf](#)

194 odpovědí

- Ne, nemůže; správce daně musí před zahájením daňové exekuce vydat výzvu k úhradě daňového nedoplatku
- Ano, může; pokud byl daňový subjekt již dříve vyrozuměn o existenci nedoplatku a uplynula lhůta k jeho uhrazení
- Ne, daňová exekuce nemůže být nikdy zahájena bez předchozí výzvy k úhradě, bez ohledu na okolnosti

11. Jak byste si představovali lepší informování o daňových exekucích?

[Kopírovat graf](#)

194 odpovědí

